

GMINA WARTKOWICE
powiat poddębicki - województwo łódzkie

URZĄD GMINY WARTKOWICE
Stary Gostków 3D
99-220 Wartkowie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY WARTKOWICE

ETAP
WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU
OD 30.07.2018 R. DO 20.08.2018 R.
SKŁADANIE UWAG DO 11.09.2018 R.

MONDRA design Łukasz Woźniak

MONDRA design
URBANISTYKA ARCHITEKTURA

ul. Długa 21, 95-030 Rzgów
NIP: 728 255 84 25 REGON: 100540236
filia: ul. Prezydenta Gabriela Narutowicza 37/4D
90-125 Łódź
info@mondraesign.pl www.mondraesign.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

USTALEŃ PROJEKTU

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY WARTKOWICE

Opracowanie:	Pracownia urbanistyczno-architektoniczna MONDRA design Łukasz Woźniak ul. Długa 21 / 95-030 Rzgów NIP: 728 255 84 25 REGON: 100540236 info@mondradesign.pl www.mondradesign.pl	 URBANISTYKA ARCHITEKTURA
Zespół projektowy:	mgr Alicja Woźniak, mgr inż. arch. Łukasz Woźniak	
Współpraca:	mgr Barbara Przygodzka, mgr inż. Damian Kubat	
Prognoza ooś:	mgr Alicja Woźniak	

Oświadczenie

„Oświadczam, że jako autor niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko, posiadam odpowiednie wykształcenie i doświadczenie w sporządzaniu prognoz oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymogami art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej, za złożenie fałszywego oświadczenia.”

mgr Alicja Anna Woźniak

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
1.1.	POSTĘPOWANIE W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ORAZ PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY	4
1.2.	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA PROGNOZY	5
1.3.	ETAPY SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
1.4.	MATERIAŁY WEJŚCIOWE	7
2.	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
3.	ANALIZA I OCENA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
3.1.	STRUKTURA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
3.2.	ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CLE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
3.3.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	20
4.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSÓB W JAKI ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE	27
4.1.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM	27
4.2.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU PODDĘBICKIEGO	38
4.3.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA W OBSZRACH OBJĘTYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	44
5.	ANALIZA I OCENA STANU OCHRONY ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO USTALENIAMI STUDIUM	46
5.1.	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	46
5.2.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA – CHARAKTERYSTYKA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA I POZIOM ICH WYKORZYSTANIA W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM OBSZARU	47
5.3.	ZASOBY PRZYRODY PRAWNIE CHRONIONE, USTANOWIONE I POTENCJALNE	60
5.4.	IDENTYFIKACJA PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	61
6.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	62
7.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	64
7.1.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	64
7.2.	PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY I ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA	67
7.3.	ODDZIAŁYWANIA WTÓRNE I SKUMULOWANE	77
7.4.	WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	79
7.5.	WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ ORAZ OBSZARY O WYSOKICH WALORACH PRZYRODNICZYCH	81
8.	MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	83
9.	REKOMENDACJE DLA PROJEKTU	84
9.1.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE	84

9.2. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	84
10. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	86

SPIS RYCIN

RYC. 1. TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ - STREFY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	15
RYC. 1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE	47
RYC. 2. GMINA WARTKOWICE NA TLE JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH (JCZWP)	52
RYC. 4. GMINA WARTKOWICE NA TLE JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCZWPd)	56
RYC. 5. ROZMIESZCZENIE STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH ORAZ STREF OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ	60
RYC. 5. POŁOŻENIE GMINY WARTKOWICE W ODNIESIENIU DO OBSZARÓW SIECI NATURA 2000	80
RYC. 7. POŁOŻENIE NA TLE OBSZAROWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY I SYSTEMU KORYTARZY EKOLOGICZNYCH	82

SPIS TABEL

TAB. 1. WARTKOWICE W HIERARCHII SIECI OSADNICZEJ WOJEWÓDZTWA	21
TAB. 2. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	23
TAB. 3. KIERUNKI DZIAŁAŃ WEDŁUG CELÓW EKOLOGICZNYCH WSKAZANE DO REALIZACJI Z SAMORZĄDAMI GMINNYMI I SPOSÓB ICH UWZGLĘDNIENIA W ANALIZOWANYM DOKUMENCIE.	38
TAB. 4. LISTA ZADAŃ WSKAZANYCH PRZEZ GMINĘ WARTKOWICE DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU PODEDĘBICKIEGO.	43
TAB. 5. DZIAŁANIA PODSTAWOWE DLA JCW NA OBSZARZE DORZECZA WISŁY, ZLOKALIZOWANYCH W GRANICACH GMINY.....	51
TAB. 6. WYKAZ OBIEKTÓW I OBSZARÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW - GEZ WARTKOWICE	58
TAB. 7. MACIERZ SKUTKÓW ŚRODOWISKOWYCH – PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO WG. KOMPONENTÓW I WŁAŚCIWOŚCI.	66
TAB. 8. ODDZIAŁYWANIE WTÓRNE I SKUMULOWANE W PODZIALE NA CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA	77
TAB. 9. PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU	85

SPIS FOTOGRAFII

FOT. 1. ROZLEGŁA DOLINA RZEKI NER NA WYSOKOŚCI WSI WARTKOWICE	50
FOT. 5. KOSTRZEWA AMETYSTOWA (FESTUCA AMETHYSTINA) - GATUNEK NARAŻONY NA WYGINIĘCIE	69

1. WPROWADZENIE

1.1. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz podstawa prawna opracowania prognozy

Potrzeba kompleksowego podejścia do oceniania skutków środowiskowych jest jednoznacznie zapisana w przepisach prawnych. Bezpośrednią delegacją dla postępowania w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (specjalnego postępowania administracyjnego¹) w prawodawstwie polskim stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017r. poz. 1405 ze zm.)* - dalej ustawa ooś - dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektyw Wspólnot Europejskich². Zgodnie z ww. ustawą przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty:

- 1) koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy**, planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju regionalnego,
- 2) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- 3) polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt. 1 i 2, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 lub nie wynikających z tej ochrony.

Przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest również w przypadku wprowadzenia zmian do przyjętych dokumentów.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko rozumiana jest jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityk, strategii, planów i programów. Jest instrumentem służącym realizacji zasady integracji ochrony środowiska z politykami sektorowymi, przyczyniając się do jednoczesnej realizacji zasady zrównoważonego rozwoju oraz zasady kompleksowości. Zasada integracji ochrony środowiska z politykami sektorowymi zakłada, że wymagania ochrony środowiska będą uwzględniane we wszystkich działaniach i sferach aktywności władz publicznych przez zastosowanie właściwych procedur przy tworzeniu strategicznych dokumentów sektorowych. Dokumentem powstającym w trakcie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **jest prognoza oddziaływania na środowisko** (tzn. dokumentacja oceny). Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec obejmuje następujące etapy:

¹ specjalne postępowanie administracyjne – postępowanie, w którym nie dochodzi do rozstrzygnięcia indywidualnej sprawy z zakresu administracji publicznej w drodze decyzji administracyjnej

² W prawie Unii Europejskiej podstawę stanowi przede wszystkim dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE 2001 L 197/30)

1. Określenie, iż projekt dokumentu wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
2. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie
3. Sporządzenie projektu dokumentu Studium UikZP
4. Opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – czerwiec 2018 r.
5. Przyjęcie dokumentu wraz z podsumowaniem

1.2. Cel i zakres opracowania prognozy

Głównym celem opracowania prognozy jest ustalenie potencjalnego znaczącego oddziaływania realizacji ocenianego dokumentu na środowisko, z uwzględnieniem możliwych do realizacji jego wariantów opracowania. Ponadto pełni ona funkcję materiału pomocniczego w publicznej dyskusji w kontekście mogących się pojawić uciążliwości dla mieszkańców gminy i innych użytkowników jej przestrzeni oraz zawiera informacje, które mogą być podstawą do podjęcia przez Radę Gminy ostatecznej decyzji o przyjęciu dokumentu.

Zawartość niniejszej Prognozy została opracowana zgodnie z obowiązującymi przepisami *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.)*.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowice został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi, pismem z dnia 6 grudnia 2017 r. znak: WOOŚ.411.307.2017.Aja (data wpływu: 11.12.2017 r.) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poddębicach, pismem znak: PPIS/ZNS/441/5/2017 z dnia 5 grudnia 2017 r. (data wpływu: 08.12.2017 r.).

Zgodnie z ustawą o oś prognoza oddziaływania na środowisko:

1. zawiera:

- ✓ informację o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- ✓ informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- ✓ propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- ✓ informację o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- ✓ streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określa, analizuje i ocenia:

- ✓ istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- ✓ stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- ✓ istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ✓ cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- ✓ przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawia:

- ✓ rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- ✓ biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3. Etapy sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko

Schemat postępowania w ramach niniejszej prognozy, wskazuje kolejność poszczególnych działań, z uwzględnieniem elementów, które obligatoryjnie musi zawierać prognoza oddziaływania na środowisko. Działania te zostały podzielone na trzy główne etapy sporządzania prognozy: analizy, oceny i rozwiązań.

I. ETAP ANALIZY

Wybór i opis metod, które zostały zastosowane przy sporządzaniu prognozy	
Analiza projektowanego dokumentu planistycznego	
Określenie i analiza celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym – analiza spójności celów	Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska dla obszaru objętego ustaleniami dokumentu planistycznego
Identyfikacja i analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokument	

II. ETAP OCENY

Określenie potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	
Określenie, analiza i ocena przewidywanego oddziały-	Określenie, analiza i ocena stanu środowiska dla

wania na poszczególne komponenty środowiska, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem
Przedstawienie informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu	Przedstawienie informacji o możliwych konfliktach społecznych o podłożu środowiskowym

III. ETAP ROZWIĄZAŃ

Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu
Zaproponowanie metod analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	

1.4. Materiały wejściowe

- **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030**, przyjęta uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- **Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko**, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- **NATURA 2000 w planowaniu przestrzennym - rola korytarzy ekologicznych**, M. Kostowski, M. Pchatek, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 2009;
- **Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi. Informator dla administracji samorządowej**, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 2011;
- **Plan gospodarki odpadami dla woj. łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028**, przyjęty uchwałą nr XL/502/17 z dnia 20 czerwca 2017 r. Sejmiku Województwa Łódzkiego;
- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego**, przejęty uchwałą nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego zwanej dalej Planem zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego;
- **Postępowanie administracyjne w sprawach określonych ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko**, Zeszyty metodyczne Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, nr 1, Warszawa 2009;
- **Program Gospodarki Odpadami na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017**, przyjęty uchwałą nr III/8/10 Rady Gminy Wartkowice z dnia 29 grudnia 2010 r.
- **Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020**, zatwierdzony uchwałą nr 213 Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015 r. w sprawie zatwierdzenia „Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020”;
- **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wartkowice na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2017**”, przyjęty uchwałą nr III/8/10 Rady Gminy Wartkowice z dnia 29 grudnia 2010 r.,
- **Program Ochrony Środowiska Powiatu Poddębickiego 2016 (z perspektywą na lata 2017-2020)**, przyjęty uchwałą nr XLII/246/14 Rady Powiatu w Poddębicach z dnia 16 kwietnia 2014 r.

- **Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 r.**, ATMOTERM S.A., Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Łódź 2016;
- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020** (PROW 2014-2020), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 12 grudnia 2014 r., Warszawa;
- **Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Wartkowiec na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2032**, przyjęty uchwałą Nr XIII/84/2015 Rady Gminy Wartkowiec z 28 października 2015 r.;
- **Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim w latach 2010-2016**, Biblioteka Monitoringu Środowiska WIOŚ Łódź, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi;
- **Różnorodność biologiczna w ocenie oddziaływania na środowisko**, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- Standardowy formularz danych Natura 2000 - **PLB100001 Pradolina Warszawsko-Berlińska**;
- Standardowy formularz danych Natura 2000 - **PLB300002 Dolina Środkowej Warty**;
- Standardowy formularz danych Natura 2000 - **PLH100029 Słone Łąki w Pełczycach**;
- **Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2020**, przyjęta uchwałą Nr XXXIII/644/13 z dn. 26 lutego 2013r. w sprawie uchwalenia zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa łódzkiego na lata 2007-2020 i zmiany jej nazwy na Strategia Rozwoju Województwa łódzkiego 2020;
- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec** przyjęte uchwałą nr XXXVII/175/2001 Rady Gminy Wartkowiec z dnia 28 maja 2001 r.;
- Uchwała nr LIII/964/14 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 28 października 2014 r. w sprawie **planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej** w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń;
- Uchwała nr XXXV/690/13 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie **programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego w pyłe zawieszonym PM10 oraz planu działań krótkoterminowych**, wraz ze zmianami;
- **Wojewódzki Program Małej Retencji wraz Aneksem dla województwa łódzkiego**, przyjęty Uchwałą nr 581/10 Zarządu Województwa łódzkiego z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie zatwierdzenia „Wojewódzkiego Programu Małej Retencji wraz z Aneksem i Prognozą oddziaływania na środowisko dla województwa łódzkiego”;
- **Zagadnienia proceduralne w ocenach oddziaływania na środowisko**, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pod. red. T. Wilżaka, Warszawa 2013;
- **Zagadnienia przyrodnicze w ocenach oddziaływania na środowisko**, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, pod. red. T. Wilżaka, Warszawa 2014.
-

2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Obecnie metodyka sporządzania prognoz w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie jest ściśle określona przepisami prawnymi. Niniejsza prognoza została opracowana stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości ocenianego dokumentu. Istnieją dwa podstawowe modele przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Model I oparty jest na brytyjskich doświadczeniach z oceną polityk (*policy appraisal*). Podstawą modelu jest wyznaczenie celów samego dokumentu i ocena ich realizacji, nie zaś bezpośredniego oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko. Procedura jest mniej sformalizowana i obszerna. Kładzie ona większy nacisk na związek oceny z procesem decyzyjnym, którego sama ocena jest nieodłącznym elementem. Model ten stosowany jest najczęściej w ocenie polityk, strategii rozwoju, czyli dokumentów, które nie wskazują konkretnych przedsięwzięć tylko ramy i kierunki rozwoju w poszczególnych sferach rozwoju.

Model II wzorowany jest na procedurze oceny oddziaływania na środowisko, którą stosuje się dla konkretnych przedsięwzięć w trakcie postępowania administracyjnego prowadzącego do wydania zgody na realizację przedsięwzięcia. Oparty jest na sformalizowanej procedurze, często odrębnej od procedury przygotowania samego dokumentu strategicznego będącego przedmiotem prognozy. Ocenie poddaje się osobno każde przedsięwzięcie, którego ramy realizacji wyznacza prognozowany dokument. Model ten sprawdza się w przypadku dokumentów wytyczających ramy realizacji konkretnych inwestycji.

W ramach niniejszej prognozy został przyjęty model pierwszy ponieważ prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy dokumentu określającego politykę przestrzenną, wskazującego kierunki rozwoju w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy.

Kluczowym elementem prognozy jest ocena potencjalnego znaczącego oddziaływania na środowisko³ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. Podstawą wykorzystaną techniką była tzw. macierz skutków środowiskowych. Odniesiono się do poszczególnych komponentów środowiska (oraz jego właściwości), uwzględniając elementy środowiska przyrodniczego, jak i kulturowego (w tym wpływ na ludzi i ich zdrowie oraz na dobra materialne i zabytki).

W ocenie zostały uwzględnione rodzaje oddziaływania, w podziale na charakter (pozytywne, negatywne), relacje oddziaływania z elementem podlegającym oddziaływaniu (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane) oraz horyzont czasowy oddziaływania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe). Prognozowane oddziaływania wg przyjętych metod przedstawiono w ujęciu macierzowym w tzw. macierzy skutków środowiskowych, do wypełnienia której zastosowano znaki i kolorystykę. Macierz zawiera informację określającą rodzaj oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska. Przy ocenie uwzględniono zarówno końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia jak i jego potencjalne oddziaływanie na etapie eksploatacji (funkcjonowania) oraz na etapie budowy (realizacji). Wyniki analizy zawarte w macierzy skutków środowiskowych zostały opatrzone komentarzem w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska i jego właściwości, w celu określenia możliwych oddziaływań skutków realizacji ustaleń dokumentu.

³ znaczące oddziaływanie definiowane wg przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie wraz z aktami wykonawczymi

Wskazanie napotkanych trudności lub luk we współczesnej wiedzy

Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń dokumentu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, ze względu na charakter dokumentu (brak jednoznacznych zamierzeń inwestycyjnych) ma z założenia charakter subiektywny. Kierunki rozwoju mogą jednocześnie generować korzystne skutki środowiskowe jak i oddziaływania niekorzystne, co możliwe jest do określenia dopiero na etapie sprecyzowania konkretnych zamierzeń. Trudności stawia poziom ogólności określanych zamierzeń inwestycyjnych. Ich zakres oddziaływania dotyczy przede wszystkim ogólnych aspektów lokalizacyjnych (przeznaczenia terenów) oraz działań planowanych działalności w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska. Z powyższych względów wybrano model I sporządzania prognoz, którego podstawą jest wyznaczenie celów samego dokumentu i ocena ich realizacji, nie zaś bezpośredniego oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko.

ETAP ANALIZY

3. ANALIZA I OCENA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

3.1. STRUKTURA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Analizowany dokument stanowi projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec, będący nową edycją obecnie obowiązującego Studium, przyjętego Uchwałą nr XXXVII/175/2001 z dnia 28 maja 2001 r. Dokument obejmuje cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych, zawiera ustalenia, których zakres wskazuje art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233) określa wymagany zakres projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w części tekstowej i graficznej. Projekt dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec składa się z części tekstowej oraz z części graficznej. Część tekstowa obejmuje III części:

I – WSTĘP – ZAGADNIENIA FORMALNE

II – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WARTKOWICE

III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WARTKOWICE

Część graficzną stanowią rysunki Studium w skali 1:10 000, będące integralną częścią Studium:

RYS. 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

RYS. 2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

3.2. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

3.2.1. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE ROZWOJU - CELE ROZWOJU GMINY

Cele polityki przestrzennej - kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy

Polityka przestrzenna gminy Wartkowice w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego będzie kształtować efektywną i czytelną strukturę przestrzenną gminy, przy optymalnym wykorzystaniu różnicowania swojego terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowana będzie poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz celów operacyjnych (kierunków zagospodarowania), określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu obiektów i obszarów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych i zasad ich zagospodarowania, wynikających z konieczności realizacji celów ich ochrony.

Polityka przestrzenna gminy zmierza do zachowania i wzmocnienia rozwiniętej funkcji rolniczej, przy minimalizacji możliwych konfliktów dotyczących nowych form zagospodarowania - w szczególności lokalizacji pojedynczej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jednocześnie dążyć będzie do rozwoju funkcji towarzyszących, związanych z rozwojem usług i przemysłu (w obszarach jego koncentracji) oraz z rozwojem turystyki i rekreacji - zabudowy letniskowej oraz rekreacji krajobrazowej, umożliwiającej zapewnienie dostępności turystycznej gminy Wartkowice (w oparciu o piesze i rowerowe szlaki turystyczne) i promocji jej lokalnych walorów w sieci turystyki regionalnej, przy zachowaniu i wzmocnieniu funkcji środowiskowych.

Ustala się główne cele polityki przestrzennej dotyczą kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Wartkowice oraz jej sieci osadniczej (struktur funkcjonalno-przestrzennych poszczególnych wsi).

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy:

Polityka przestrzenna gminy Wartkowice ma na celu utrzymanie rolniczej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz tworzenie nowych warunków dla rozwoju zarówno wyspecjalizowanego jak i wielofunkcyjnego rolnictwa - kreowanie współczesnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z nowoczesnym zapleczem i przestrzenią zamieszkania. W odniesieniu do struktury przestrzennej terenów zurbanizowanych działania będą dotyczyć rozwoju i przekształceń zabudowy z poszanowaniem lokalnej specyfiki układów osadniczych - kontynuacja charakteru zabudowy zagrodowej, uzupełnionej zabudową o innej funkcji, w sposób ograniczający możliwe konflikty przestrzenne.

Cele operacyjne w sferze osadnictwa i zabudowy (obszarów zainwestowania wsi):

- 1) Czytelne granice zainwestowania wsi - umożliwiające koncentrację inwestycji, w tym celu publicznego, podnoszące jakość pracy i zamieszkania w gminie.
- 2) Ukształtowanie zdrowego, bezpiecznego i estetycznego środowiska zamieszkania poszczególnych miejscowości, w oparciu o ich lokalne walory funkcjonalno-przestrzenne, z zachowaniem głównych cech ich struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Cele operacyjne w sferze systemu obszarów otwartych:

- 1) Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy w postaci terenów otwartych (systemu przyrodniczo-krajobrazowego gminy) oraz lokalnym ekosystemów, w szczególności obszarów stanowiących regionalny i lokalny korytarz ekologiczny (dolina rzeki Ner).
- 2) Ochrona zagospodarowania siedlisk rolniczych oraz ich komunikacji z obszarem gminy.
- 3) Ochrona i najbardziej efektywne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Cele operacyjne w sferze gospodarczej:

- 1) Restrukturyzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej - zwiększanie efektywności rolnictwa poprzez zmiany organizacyjne jego funkcjonowania oraz wspieranie specjalizacji rolniczej.
- 2) Rozwój funkcji pozarolniczych, uzupełniających strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy w obszarach o predyspozycjach lokalizacyjnych.
- 3) Rozwój funkcji wspomagających rolnictwo, związanych z promocją walorów krajobrazowych gminy.

Zasady zagospodarowania przestrzennego

Główne cele polityki przestrzennej będą realizowane z zachowaniem ogólnych zasad zagospodarowania przestrzennego określonych dla obszaru całej gminy. Zasady zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec, do uwzględniania na etapach planowania przestrzennego jak i monitoringu jego zmian to:

1. Utrzymania właściwych proporcji międzysektorowych, zrównoważenia między potrzebami rozwojowymi a potrzebą ochrony środowiska i jego zasobów.
2. Trwałości realizacji celów polityki planistycznej.
3. Tworzenia rezerw oraz bodźców do dalszego rozwoju, w wyniku poszanowania zasobów (kapitału naturalnego i kulturowego).
4. Oszczędnego wykorzystywania przestrzeni niezurbanizowanej (obszary otwarte), stanowiącej trudno odnawialny zasób naturalny.
5. Ograniczenia konfliktów przestrzennych, wynikających z niedopasowania sąsiadujących ze sobą funkcji i sposobów zagospodarowania.
6. Wzmocnienia lub przywracania zdolności regeneracyjnych środowiska przyrodniczego, w szczególności poszczególnych ekosystemów, najmniej odpornych na antropopresję.
7. Wykorzystywania naturalnych predyspozycji środowiska do określonych funkcji.
8. Oszczędnego użytkowania przestrzeni krajobrazowej.
9. Wpisywania dziedzictwa kulturowego w program rozwoju miejscowości i całej gminy.
10. Efektywności ekonomicznej działań rozwojowych (wydatkowania środków finansowych gminy).
11. Zabezpieczenia rezerw terenowych pod przyszły rozwój inwestycji, wpisanych w politykę rozwoju przestrzennego.

Typy polityki przestrzennej - strefy zagospodarowania przestrzennego

Polityka przestrzenna gminy została rozróżniona na IV strefy zagospodarowania przestrzennego odpowiadającym zróżnicowaniu kierunków i zasad zagospodarowania (tzw. typy polityki przestrzennej). Typy polityki przestrzennej o różnych strefach zagospodarowania, odzwierciedlających główne kierunki zago-

spodarowania poszczególnych jednostek planistycznych (obrębów). Przy czym wskazane typy stanowią uogólnienie kierunków działań, w celu wskazania różnic w zagospodarowaniu przestrzennym poszczególnych części gminy.

Funkcja rolnicza, jako główny kierunek rozwoju gminy, rozwijać się będzie nadal na całym obszarze gminy, w różnych proporcjach wewnętrznych (w zakresie kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej) oraz do innych funkcji rozwojowych - mieszkaniowej, przemysłowej, rekreacyjnej a także w zakresie różnic w odniesieniu do obszarów i obiektów wymagających ochrony, na podstawie przepisów odrębnych - działań sektorowych.

TYPY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY WARTKOWICE

STREFA I CENTRALNA CZĘŚĆ GMINY - KSZTAŁTOWANIA WIELOFUNKCYJNA GŁÓWNYCH OŚRODKÓW OSADNICZYCH - OBSZARY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ - OCHRONY KORYTARZA EKOLOGICZNEGO (KANWY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO GMINY)

Strefa obejmuje tereny następujących jednostek: Wartkowice, obejmującej miejscowość gminną, Gostkowa, w której znajduje się siedziba władz gminy oraz obrębów: Ner, Wólka i Pełczyska.

Wartkowice i Gostków stanowią obszar rozwoju wielofunkcyjnego: mieszkalnictwa (zarówno jednorodzinne jak i wielogodzinne), usług, drobnego przemysłu i rzemiosła, a więc funkcji kształtujących ośrodek o znaczeniu gminnym. Stanowią również obszary koncentracji głównych i reprezentacyjnych przestrzeni publicznych, świadczących o tożsamości lokalnej oraz stanowiących wizytówkę gminy w regionie. Zgodnie z przyjętymi kierunkami zagospodarowania w strefie wielofunkcyjnej będzie koncentrować się zagospodarowanie, o znaczącej w skali gminy intensywności. Obecnie jednostki te już wyrównają się zarówno skalą zainwestowania, jak i programem funkcjonalno-przestrzennym, co podlegać będzie dalszemu rozwojowi. Rozwój wskazanej strefy dotyczy przyjętej zasady zagospodarowania przestrzennego, dotyczącej ciągłości zamierzeń planistycznych - kierunek stanowi kontynuację celów planistycznych, wskazanych w dotychczasowej polityce przestrzennej. Zakres strefy został dostosowany do współczesnych podziałów geodezyjnych i uzupełniony, w tym m.in. o obszary ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego (park podworski ujawniony w zagospodarowaniu przestrzennym gminy). W obrębie Gostkowa wskazano nowe tereny, dotyczące inwestycji zmiany lokalizacji Urzędu Gminy i zagospodarowania terenów w jego najbliższym sąsiedztwie.

Strefa obejmuje również dwa główne obszary rozwoju aktywności gospodarczej gminy: tereny istniejącego zakładu w Gostkowie Starym wraz z terenami rozwojowymi (obszar objęty projektem planu miejscowego) oraz tereny inwestycyjne, w sąsiedztwie węzła komunikacyjnego „Wartkowice” (obszar w większości objęty ustaleniami planu miejscowego). W obszarze część terenu wymagać będzie zmiany planu miejscowego, w zakresie przeznaczenia terenów rolniczych pod rozwój strefy inwestycyjnej (obiekty produkcyjne, składy, magazyny). Zmiana ustaleń dotyczy terenów wewnątrz obszary inwestycyjnego, dotychczas zarezerwowanych pod budowę kolei szybkich prędkości (obecnie zadanie nieaktualne). W celu integralności obszaru o danym przeznaczeniu, oraz przyszłych możliwości jego zagospodarowania, jest wskazana zmian ustaleń planu miejscowego.

Ponadto strefa obejmuje część głównego korytarza ekologicznego gminy (również o znaczeniu regionalnym) - dolinę Neru. W związku z powyższym działania w strefie dotyczą również działań sektorowych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska - ochrony i kształtowania systemu przyrodniczego gminy.

STREFA II (2 OBSZARY)

PÓŁNOCNA I WSCHODNIA CZĘŚĆ GMINY

- ROZWOJU ROLNICTWA

- OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA ROLNICZEGO (ZAGRODY SAMOTNICZE) - GOSPODARKI WODNEJ I LEŚNEJ GWARANTUJĄCEJ RÓWNOWAGĘ EKOSYSTEMÓW

Dotyczy dwóch obszarów: północnej części gminy, obejmującej jednostki: Dzierżawy, Kiki, Mrówna oraz wschodniej części gminy, obejmującej jednostki: Krzepocinek, Wola Dąbrowa, Parądzice, Wierzbowa, Białą Górą, Starzyny, Drwalew, Powodów I-II, Powodów III, Łązki, Orzeszków, Truskawiec, Nowa Wieś, Ujazd, Plewnik II.

Cechą charakterystyczną w strefie warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest tradycyjne rolnictwo oraz sieć osadnicza, ukształtowana w większości przez zagrody samotnicze, niewielkie gospodarstwa rolne, nie kształtujące zwartych struktur przestrzennych miejscowości. W części wschodniej zlokalizowane są miejscowości, skupiające zabudowę: Krzepocinek, Parądzice, Biała Góra, Drwalew, Ujazd i Truskawiec, jednak nie stanowią one przeważającego sposobu zagospodarowania terenów zainwestowanych. W obszarze strefy ochronie będzie podlegać charakter rolniczego zagospodarowania, dostosowanego do warunków agrarnych oraz uwarunkowań przyrodniczych obszaru. Ważnym kierunkiem w strefie są wszelkie działania dotyczące wsparcia i rozwoju rolnictwa, m.in. w zakresie poprawy struktury gospodarstw rolnych, jak i ich wewnętrznej organizacji, wyposażenia i kierunków produkcji rolniczej. Ponadto w zagospodarowaniu przestrzennym terenów znaczącą rolę odgrywa gospodarka wodna, w tym system melioracji. Obszary te charakteryzują się gęstą siecią cieków i rowów melioracyjnych oraz niskim poziomem wód gruntowych (w szczególności północny obszar charakteryzujący się licznymi zagłębieniami bezodpływowymi i terenami bagiennymi). Liczne ciek, w tym wprowadzone w system melioracji wymagają ochrony poprzez m.in. utrzymanie stref biologicznych od cieków w granicach den dolin denudacyjnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej (utrzymywanie i budowa nowych zbiorników o funkcji retencyjnej, oczek wodnych). Tereny w sąsiedztwie rozdrobnionych kompleksów leśnych stanowią natomiast obszary predysponowane do zalesień.

STREFA III (3 OBSZARY)

ZACHODNIO-POŁUDNIOWA CZĘŚĆ GMINY, OBRĘB SAKÓW I CHODÓW

- ROZWOJU ROLNICTWA

- KONCENTRACJI OSADNICTWA W UKŁADACH ZWARTYCH

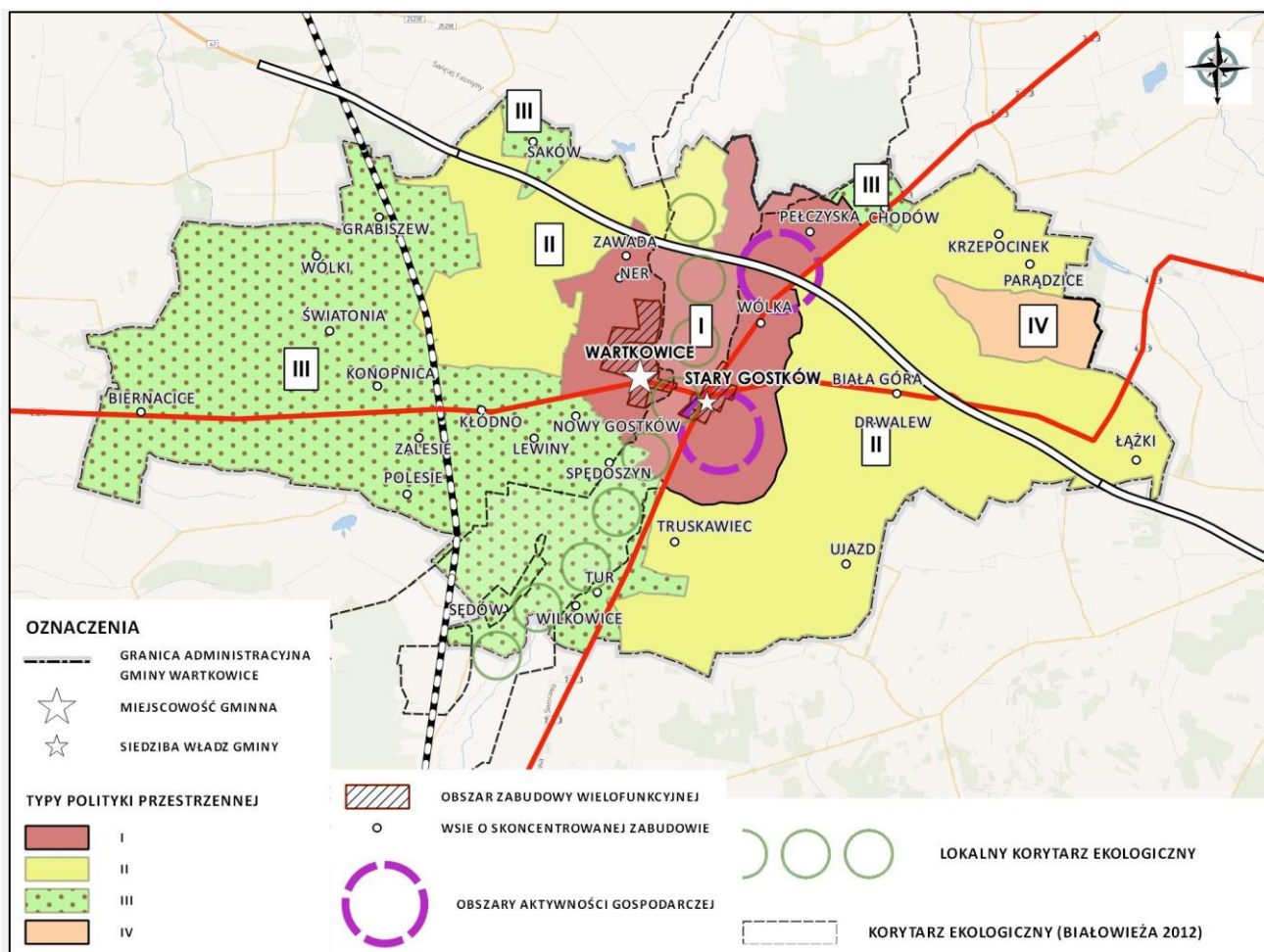
- OCHRONY KORYTARZA EKOLOGICZNEGO (KANWY SYSTEMU PRZYRODNICZEGO GMINY) ORAZ GOSPODARKI WODNEJ I LEŚNEJ GWARANTUJĄCEJ RÓWNOWAGĘ EKOSYSTEMÓW

Dotyczy trzech obszarów: zachodnio-południowej części gminy oraz obrębów Saków i Chodów. Cechą charakterystyczną w strefie warunkującą główne kierunki zagospodarowania przestrzennego jest tradycyjne rolnictwo oraz sieć osadnicza, w ramach której wyodrębniają się zwarte tereny zabudowy poszczególnych wsi. Rozdrobnienie gospodarstwa jest znacznie mniejsze niż w strefie II zagospodarowania. Podobnie jak w strefie I, zlokalizowane są tutaj dawne zespoły dworsko-parkowe (Biernacice, Bronów, Wilkowice), których lokalizacja jest powiązana z przepływem cieków oraz intensywnym rolniczym użytkowaniem terenów. Ze względu na zwartą strukturę wsi do strefy zaliczono również obręby Saków oraz Chodów. Polityka przestrzenna w strefie będzie dążyć do uzupełniania zwartych struktur miejscowości poprzez koncentrację zabudowy w wyznaczonych obszarach, według rysunku Studium oraz do intensyfikacji rolnictwa, której przyczynić się powinny działania w zakresie poprawy struktury gospodarstw. Ważnym kierunkiem w strefie są ponadto działania sektorowe, dotyczące gospodarki wodnej jak i leśnej, wa-

runkującej równowagę ekosystemów. Tereny w sąsiedztwie rozdrobionych kompleksów leśnych stanowią obszary predysponowane do zalesień.

STREFA IV - JEDNOSTKA PLANISTYCZNA SUCHA - ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA NIEROLNICZEGO - MIESZKALNICTWO I REKREACJA (W OPRACIU O USTALENIA OBOWIĄZUJĄCEGO PLANU MIEJSCOWEGO)

Strefa dotyczy jednego obszaru, stanowiącego jednostkę Sucha. Obszar w większości jest objęty ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczającego dwa nowe obszary zainwestowania: pod zabudowę lotniskową oraz pod usługi, z dużym udziałem zieleni w zagospodarowaniu terenów. Plan przewiduje również rozwój zabudowy zagrodowej we wsi Sucha Górna, wyznaczając tereny zabudowy zagrodowej wzdłuż drogi gminnej po obu jej stronach.

Ryc. 1. Typy polityki przestrzennej - strefy zagospodarowania przestrzennego
Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie (czerwiec 2018 r.)

Główne obszary zagospodarowania przestrzennego

W celu realizacji efektywnej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, w warunkach zrównoważonego rozwoju, polityka przestrzenna gminy Wartkowie wyróżnia dwa główne obszary zagospodarowania przestrzennego, zróżnicowane co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i

instrumentów polityki przestrzennej, dotyczące wszystkich stref zagospodarowania przestrzennego (określonych w pkt. 2.1.4):

- **OBSZARY ZAINWESTOWANIA (ZABUDOWY WG DOMINUJĄCEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA)**, podlegające przekształceniom przestrzennym: realizacja nowych inwestycji, w zakresie zabudowy jak zieleni urządzonej i infrastruktury technicznej;
- **OBSZARY OTWARTE**, pozostające niezabudowane (z zakazem zabudowy innej niż zabudowa siedliskowa, gospodarcza służąca produkcji rolniczej).

Obszary zainwestowania (zabudowy wg dominującej funkcji zagospodarowania) stanowią wszystkie obszary wskazane w Studium do realizacji zabudowy oraz zieleni urządzonej, a więc obszary w granicach rozwoju poszczególnych jednostek osadniczych gminy oraz tereny rozproszonego osadnictwa rolniczego (zabudowa zagrodowa). Znaczące w skali gminy tereny zieleni urządzonej (parki podworskie), usług (w szczególności publicznych) zostały wskazane jako osobne tereny, gdyż stanowią dominanty funkcjonalno-przestrzenne, determinujące strukturę gminy. Lokalizacja innych terenów zieleni urządzonej, sportu i rekreacji oraz usług możliwa jest również w granicach terenów zainwestowania (zabudowy), gdyż stanowią one element zagospodarowania terenów osadniczych. Obszary zabudowy będą realizowane w oparciu o istniejący system komunikacji oraz istniejącą i projektowaną infrastrukturę techniczną. W ich granicach realizowana będzie większość inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, w szczególności kształtowanie lokalnych przestrzeni publicznych.

Obszary otwarte, stanowiące obszary rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym tereny rolne, tereny łąk (stanowiące jednocześnie obszary systemu przyrodniczego gminy, powiązanego z przepływem rzeki Ner jak i mniejszych cieków, w tym wprowadzonych w system melioracji) oraz tereny lasów i zadrzewień. W obszarach otwartych zlokalizowana jest zabudowa - rozproszone siedliska rolnicze oraz zabudowa gospodarcza i inwentarska, podlegająca zachowaniu w ramach kierunków rozwoju.

Część z terenów otwartych gminy pełni funkcję korytarzy (ciągów) ekologicznych, ukształtowanych wzdłuż cieków powierzchniowych. Tereny te stanowią obszary ograniczonego zagospodarowania, w tym wyłączone spod zabudowy lub jej znaczącego ograniczenia - tereny dolin denudacyjnych cieków, w szczególności rozległej doliny rzeki Ner. W części dolin zlokalizowana jest nieliczna zabudowa, w tym osada młyńska nad Nerem. W ramach polityki przestrzennej podlega ona zachowaniu jednak działania planistyczne w gminie będą dążyć do jej ograniczenia, zakazu realizacji nowej zabudowy, jeśli konieczność jej utrzymania nie będzie wynikać z warunków środowiskowych lub ekonomicznych.

3.2.2. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Zgodnie z celami polityki przestrzennej gminy Wartkowiec wyznaczono następujące obszary, zróżnicowanych co do kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz celów i instrumentów polityki przestrzennej, stanowiące wytyczne do określenia przeznaczenia terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:

I. **OBSZARY ZAINWESTOWANIA (KONCENTRACJI I ROZWOJU ZABUDOWY)**

[I] **OBSZARY ZABUDOWY WEDŁUG DOMINUJĄCEJ FUNKCJI ZAGOSPODAROWANIA**

- **TERENY ZABUDOWY WIELOFUNKCYJNEJ**
(ROZWOJU ZAINWESTOWANIA GŁÓWNYCH OŚRODKÓW OSADNICZYCH GMINY)
- **TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ I MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ**
(KONCENTRACJI ZAINWESTOWANIA WSI)

- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ (ADAPTACJI I PRZEKSZTAŁCEŃ)
- TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ - ZABUDOWA LUŻNA I ROZPROSZONA (ADAPTACJI I OCHRONY ROLNICZEGO ZAGOSPODAROWANIA)
- TERENY ZABUDOWY LETNISKOWEJ (REKREACJI INDYWIDUALNEJ) I MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ (ROZWOJU ZAINWESTOWANIA)
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ (LOKALIZACJI WYBRANYCH DOMINANT FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH KSZTAŁTUJĄCYCH UKŁADY PRZESTRZENNE WSI)
- TERENY OBIEKTÓW USŁUG SPORTU I REKREACJI (ROZWOJU ZAINWESTOWANIA)

[III] OBSZARY OCHRONY I REWALORYZACJI ZIELENI URZĄDZONEJ

- TERENY CMENTARZY
- TERENY PARKÓW (W TYM ZESPOŁACH DWORSKICH I PAŁACOWYCH)

[IV] OBSZARY ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

- TERENY OBIEKTÓW PRODUKCYJNYCH, SKŁADÓW, MAGAZYNÓW I USŁUG
- GRANICA OBSZARÓW INWESTYCYJNYCH - TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ, SKŁADÓW, MAGAZYNÓW I USŁUG

W obszarach zainwestowania (koncentracji zabudowy) zostały informacyjnie wskazane obiekty szczególne - orientacyjne w terenie, wskazujące na lokalizację głównie obiektów użyteczności publicznej w danej miejscowości. Wskazano: Urząd Gminy w Wartkowicach (obecną i planowaną lokalizację), kościoły w: Wartkowicach, Dzierżawach, Bronowie oraz w Turze, Placówki oświatowe w: Wartkowicach i Kłodnie wraz z kompleksami boisk sportowych, a także Ochotnicze Straże Pożarne oraz siedzibę nadleśnictwa Biernacie. Wskazano również istniejącą stację benzynową, jako obiekt szczególny, wpływające na sposób zagospodarowania terenów sąsiednich, teren trudny do zmiany obecnej funkcji zagospodarowania ze względów środowiskowych.

II. OBSZARY OTWARTE - ROLNE I LEŚNE

[I] OBSZARY ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

- TERENY ROLNICZE
- OBSZARY GLEB CHRONIONYCH KLAS BONITACYJNYCH (II - III)
- OBSZARY ZMELIOROWANE
- TERENY UŻYTKÓW ZIELONYCH
- OBSZARY GLEB POCHODZENIA ORGANICZNEGO

[II] OBSZARY LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

- TERENY LASÓW PAŃSTWOWYCH
- TERENY LASÓW PRYWATNYCH
- TERENY ZADRZEWIEN I ZAKRZEWIEN

[III] OBSZARY WÓD POWIERZCHNIOWYCH

- RZKA NER
- CIEKI, W TYM WPROWADZONE W SYSTEM MELIORACJI
- POZOSTAŁE ROWY MELIORACYJNE
- WODY POWIERZCHNIOWE (STAWY, INNE ZBIORNIKI WODNE)

- TERENY PODMOKŁE
- ZBIORNIK MAŁEJ RETENCJI „DZIERŻAWY - DROZDÓW”

[IV] OBSZARY DZIAŁALNOŚCI GÓRNICZEJ

- TERENY I OBSZARY GÓRNICZE

III. OBSZARY SPECJALNE - OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWANIU:

- STREFA SANITARNA OD CMENTARZA (50 M, 150 M)
- OBSZAR ZAKAZU ZABUDOWY W STREFIE OD TURBIN WITAROWYCH, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 20 MAJA 2016 R. O INWESTYCJACH W ZAKRESIE ELEKTROWNI WITAROWYCH
- TERENY ZAMKNIĘTE, PRZEZ KTÓRE PRZEBIEGAJĄ LINIE KOLEJOWE

STREFY OCHRONNE OD LOTNISKA WOJSKOWEGO W ŁĘCZYCY

- STREFA OCHRONNA STRZELNICY KOMPLEKSU WOJSKOWEGO NR 6029 LEŹNICA WIELKA
- ZASIĘG POWIERZCHNI OGRANICZAJĄCEJ PODEJŚCIA
- ZASIĘG POWIERZCHNI OGRANICZAJĄCEJ POZIOMEJ WEWNĘTRZNEJ
- ZASIĘG POWIERZCHNI OGRANICZAJĄCEJ STOŻKOWEJ

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

- OBSZARY WYZNACZONE ZASIĘGIEM ZALEWU WYWOŁANEGO WODAMI O PRAWDOPODOBIENSTWIE PRZEKROCZENIA 10% - PRAWDOPODOBIENSTWO POWODZI JEST WYSOKIE I WYNOSI RAZ NA 10 LAT (Q 10%)
- OBSZARY WYZNACZONE ZASIĘGIEM ZALEWU WYWOŁANEGO WODAMI O PRAWDOPODOBIENSTWIE PRZEKROCZENIA 1% - PRAWDOPODOBIENSTWO POWODZI JEST ŚREDNIE I WYNOSI RAZ NA 100 LAT (Q 1%)
- OBSZARY WYZNACZONE ZASIĘGIEM ZALEWU WYWOŁANEGO WODAMI O PRAWDOPODOBIENSTWIE PRZEKROCZENIA 0,2% - PRAWDOPODOBIENSTWO POWODZI JEST NISKIE I WYNOSI RAZ NA 500 LAT (Q 0,2%)

3.2.3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Zasady ochrony i zagospodarowania:

1. Czytelne granice obszarów objętych i wymagających objęcia ochroną oraz wskazanie kierunków ich zagospodarowania z uwzględnieniem celów ich ochrony
2. Kształtowanie czytelnej struktury przyrodniczej obszaru gminy, jej ochrona i rewaloryzacja
3. Uwzględnianie wpływu planowanych inwestycji na stan wód powierzchniowych i podziemnych
4. Uwzględnianie skutków krajobrazowych w rozwoju gospodarczym
5. Wprowadzanie działań naprawczych terenów przekształconych i działań ochronnych względem terenów zagrożonych negatywnym przekształceniem środowiska

3.2.4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zasady ochrony i zagospodarowania:

1. Ochrona obiektów i obszarów architektury, budownictwa i urbanistyki.
2. Monitoring stanu dziedzictwa kulturowego oraz aktualizowania gminnej ewidencji zabytków
3. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez uwzględnienie stref ochrony archeologicznej w planach miejscowych.
4. Uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym zasobu dziedzictwa kulturowego.

3.2.5. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Kierunki zagospodarowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
2. Wielofunkcyjny rozwój rolnictwa i gospodarstw rolnych oraz specjalizacja w rolnictwie.
3. Zapewnienie dogodnej organizacji transportu i eksportu produktów rolnych.
4. Zachowanie lasów, jako fragmentów rodzimej przyrody i racjonalna gospodarka leśna.
5. Powiększenie zasobów leśnych w wyniku zalesień obszarów o predyspozycjach środowiskowych.

3.2.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ustala się następujące kierunki rozwoju w zakresie systemów komunikacji:

1. Utrzymanie istniejącej hierarchii dróg publicznych i stopniowe doposażanie ich zagospodarowania (w stopniu odpowiednim do klasy i przeznaczenia drogi).
2. Zapewnienie obsługi komunikacyjnej terenów zabudowy oraz ochrona systemu dróg rolnych.
3. Obniżenie uciążliwości dróg dla terenów zabudowy, zarówno zurbanizowanych jak i obszarów otwartych (rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej).
4. Udostępnienie rekreacyjne i turystyczne obszaru gminy poprzez rozbudowę systemu komunikacji turystyczno-rekreacyjnej, powiązanej z systemem regionalnym.
5. Utrzymanie i modernizacja komunikacji publicznej jako spójnego systemu gminnego.

Ustala się następujące kierunki rozwoju w zakresie systemów infrastruktury technicznej:

1. Ochrona systemu wodociągowego oraz poprawa jakości przesyłu poprzez modernizację systemu i jego ewentualną przebudowę, poprawa jego niezawodności oraz efektywności ekonomicznej.
2. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na zasadzie etapowania inwestycji.
3. Rozbudowa systemu infrastruktury obsługowej - gospodarki odpadami, poprzez modernizację punktów zbiórki odpadów komunalnych oraz rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego.
4. Gazyfikacja obszaru gminy poprzez rozbudowę sieci gazowej dla wybranych obszarów.
5. Zapewnienie ciągłości bezkonfliktowego zaopatrzenia mieszkańców w energię elektryczną.
6. Kształtowanie zagospodarowania energetycznie zrównoważonego.

3.3. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Analizowany dokument stanowi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego na poziomie lokalnych. Stanowi dokument powiązany z dokumentami planistycznymi wyższych szczebli samorządu terytorialnego. Wytyczne do planowania miejscowego, wymagające uwzględnienia w dokumencie Studium gminy stanowią:

- na poziomie krajowym – Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju (KPZK 2030),
- na poziomie regionalnym (województwa) – Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego
- na poziomie lokalnym:
 - opracowanie ekofizjograficzne podstawowe,
 - obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
 - obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
 - wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach i inne decyzje określające warunki korzystania ze środowiska.

Powiązania analizowanego dokumentu dotyczą również ustaleń dotychczasowej polityki przestrzennej (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy) i planistycznej gminy (obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

3.3.1. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju - KPZK 2030

Celem strategicznym KPZK 2030 jest: efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.

Cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

3.3.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego został przyjęty Uchwałą nr XLV/524/2002 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. zmieniony Uchwałą nr LX/1648/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 21 września 2010 r.

I. Strategiczne cele polityki przestrzennej

Cel nadrzędny polityki zagospodarowania przestrzennego:

Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa, warunkującej dynamizację rozwoju zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju poprzez:

- wykorzystanie cech położenia w centrum Polski,
- wykorzystanie endogenicznego potencjału rozwoju,
- trwałe zachowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- dążenie do budowy wewnętrznej spójności regionu.

Przyjęta w planie wizja rozwoju województwa opiera się na czterech głównych filarach:

1. Rozwoju kluczowych inwestycji z zakresu infrastruktury transportowej i technicznej.
2. Rozwoju gospodarki innowacyjnej, wykorzystującej endogeniczny potencjał rozwojowy i tworzącej nowoczesne formy organizacyjne w postaci struktur sieciowych.
3. Systemie osadniczym, którego rdzeń w postaci metropolii łódzkiej i Aglomeracji Łódzkiej będzie wspomagany przez regionalne i ponadlokalne bieguny wzrostu.
4. Kształtowaniu spójnego systemu ekologicznego oraz kulturowo-turystycznego.

II. Kierunki kształtowania regionalnego systemu osadnictwa

Przyjęto polaryzacyjno-dyfuzyjny model rozwoju województwa. W pierwszej fazie zakłada się, że obecnie następująca polaryzacja rozwoju powiększy się, a najbardziej dynamiczny rozwój i koncentracja czynników rozwojowych nastąpią w Łodzi oraz w obszarze powiązań funkcjonalnych Aglomeracji Łódzkiej. W fazie drugiej, w perspektywie długookresowej, zakłada się, że wzrost społeczno-gospodarczy centralnej części regionu, poprzez dyfuzję, zdynamizuje rozwój pozostałego obszaru województwa. Nastąpi znaczne zwiększenie potencjału dużych ośrodków miejskich, które odgrywać będą rolę regionalnych biegunów wzrostu oraz zapobiegać marginalizacji i peryferyzacji obszarów poza Aglomeracją Łódzką.

Tab. 1. Wartkowiec w hierarchii sieci osadniczej województwa

Ośrodek krajowy	Łódź – ośrodek metropolitalny, miasto o potencjalnym znaczeniu europejskim – przekształcona Aglomeracja Łódzka
Agglomeracja Łódzka	obszar kształtowania powiązań funkcjonalnych w tym ośrodki miejskie:
Ponadregionalny biegun wzrostu	duży ośrodek miejski - Piotrków Trybunalski
Regionalne bieguny wzrostu	duże i średnie ośrodki miejskie: Skierniewice, Sieradz, Kutno, Radomsko, Wieluń
Ponadlokalne bieguny wzrostu	Łowicz, Rawa Mazowiecka, Tomaszów Mazowiecki, Bełchatów

Ośrodki ponadlokalne	pozostałe miasta powiatowe
Ośrodki lokalne	pozostałe ośrodki miejskie
Ośrodki gminne	gminy - m.in. Wartkowie

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.

Zasady gospodarowania przestrzenią:

Dla obszarów wiejskich jako priorytetowy kierunek działań, przyjmuje się kierunek wielofunkcyjny oparty, poza działalnością rolniczą, między innymi na usługach turystycznych, w tym agroturystycznych i wypoczynkowych, wstępnym przetwórstwie rolno-spożywczym, rzemiośle i rękodzielnictwie. W ramach modernizacji gospodarstw zakłada się przemiany struktury agrarnej w kierunku wzrostu średniej powierzchni gospodarstwa rolnego, spadku ogólnej ich liczby oraz ich polaryzację.

Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich zgodnie z PZPWł polegać powinien na:

- racjonalnym użytkowaniu gruntów rolnych, poprzez wyłączenie z produkcji części gruntów najłabszych, racjonalne stosowanie nawożenia, właściwy dobór upraw, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, eliminowanie lub ograniczenie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego w trosce o zachowanie bioróżnorodności,
- rozwoju rolnictwa ekologicznego nastawionego na produkcję zdrowej żywności,
- specjalizacji produkcji rolniczej,
- zwiększeniu konkurencyjności rolnictwa poprzez podnoszenie standardów jakościowych gospodarstw oraz działań wspierających (doradztwo rolnicze, tworzenie nowoczesnych form organizacji producentów oraz rozwijaniu współpracy między nimi a odbiorcami, rozwój sektora B+R), jak również rozwijaniu niszowego segmentu rynku produkcji żywności wysokiej jakości (produktów tradycyjnych),
- wspieraniu działań ukierunkowanych na wytwarzanie materiałów energetycznych z biomasy (zagospodarowanie słomy, odpadów produkcji rolniczej i leśnej oraz upraw energetycznych) oraz stworzeniu warunków dla rozwoju biogazowni rolniczych (rolnictwo energetyczne),
- rozwoju funkcji pozarolniczych, opartych głównie na agroturystyce, usługach związanych z turystyką i wypoczynkiem, handlem, mieszkalnictwem, wstępnym przetwórstwem rolno-spożywczym, rzemiołstwem i rękodzielnictwem, będących wyrazem przedsiębiorczości środowisk wiejskich.

Wnioski wynikające z analizy Wizji rozwoju województwa wg Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego dla gminy Wartkowie:

1. **Struktura sieci osadniczej:** Sąsiedztwo z tzw. „ponadregionalnym biegunem wzrostu - ponadregionalnym ośrodkiem równoważenia rozwoju w skali kraju” - miastem Poddębicami i Łęczycą.
2. **Sfera gospodarcza:**
 - Zachodnia część gminy jest położona w zasięgu „rejonu rozwoju aktywności gospodarczej w oparciu o zasoby wód geotermalnych”.
 - Wschodnia część gminy sąsiaduje z terenami zakwalifikowanymi do „ponadregionalnej strefy koncentracji aktywności gospodarczej”.
 - Północna część gminy sąsiaduje z terenami zakwalifikowanymi do „strategicznej strefy żywielskiej – rozwój intensywnego rolnictwa”.

3. Środowisko przyrodnicze: gmina jest położona poza systemem obszarów chronionych.

- Północna część gminy znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej,
- Przez centralną część gminy, wzdłuż doliny rzeki Ner, wskazano korytarz ekologiczny Warta – Jeziorsko.

3.3.3. Dotychczasowa polityka przestrzenna i planistyczna gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Obowiązujące w gminie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie zostało przyjęte uchwałą nr XXXVII/175/2001 Rady Gminy Wartkowie z dnia 28 maja 2001 r. Studium sporządzone zostało na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, której zapisy zostały uchylone obecnie obowiązującą ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Analizowany projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie, stanowi kontynuację przyjętych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego w 2001 r. Projekt uszczegóławia kierunki i zasady kształtowania struktur funkcjonalno-przestrzennych, ujawnia zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz wymogi przepisów odrębnych. Polityka przestrzenna kontynuuje ochronę rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym rolniczego zagospodarowania zagrodowego, koncentruje funkcje pozarolnicze w wybranych obszarach, wskazuje na konieczność wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa, w oparciu o uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Ustalono, że na terenie gminy Wartkowie obowiązują cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dwa zostały uchwalone w trybie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, a dwa w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plany obejmują obszar ok. 277 ha, co stanowi 2,16 % powierzchni gminy. Pokrycie planistyczne gminy Wartkowie jest znikome.

Tab. 2. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Nazwa	Powierzchnia	Uchwalony przez Radę Gminy Wartkowie
			nr uchwały data uchwały
1.	2.	3.	4.
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszarów we wsi Tur i Stary Gostków	ok. 7 ha	XIV/62/03 12 września 2003 r.
2.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów we wsi Truskawiec	ok. 1 ha	XIV/63/03 12 września 2003 r.
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wskazanego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	ok. 168 ha	XXVII/152/08 30 września 2008 r.

	Wartkowie jako „Węzeł Wartkowie”		
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Sucha w gminie Wartkowie	ok. 101 ha	XXVII/150/08 30 września 2008 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Wartkowie.

Rada Gminy Wartkowie uchwałą nr XXXVII/226/2017 z dnia 30 marca 2017 r., przystąpiła do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru obrębu Gostków, w celu zwiększyć obszaru zabudowy produkcyjno-usługowej, pod rozwój istniejącego zakładu.

Uznaje się zgodność analizowanego projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie z obowiązującymi w obszarze gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Projekt Studium uwzględnia niewielkie obszary zabudowy wyznaczone w planach miejscowych, obowiązujących w Turze i Starym Gostkowie oraz Truskawcu, obszar inwestycyjne w sąsiedztwie węzła „Wartkowie” oraz obszar zabudowy letniskowej i mieszkaniowej jednorodzinnej wraz z usługami o dużym współczynniku udziału zieleni w zagospodarowaniu, w miejscowości Sucha. Obszar wskazany pod aktywność gospodarczą w sąsiedztwie zjazdu z autostrady A2 został uzupełniony o dotychczasową rezerwę pod kolej szybkich prędkości (inwestycja nieaktualna) a obszar w Suchoj nie wymaga zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie kolidują z wymogami ochrony przyrody, środowiska i krajobrazu, co nie wymaga wprowadzenia zmian w przeznaczeniu terenów, z punktu widzenia niniejszej prognozy (zakresu analiz w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko).

3.3.4. Wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach i inne decyzje określające warunki korzystania ze środowiska, istotne z punktu widzenia analizowanego dokumentu

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

W obszarze gminy Wartkowie **jest zlokalizowana jedna turbina wiatrowa w Kikach o mocy 800 kW i łącznej wysokości 99,7 m.** Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację ww. przedsięwzięcia została wydana przez Wójta Gminy Wartkowie w dniu 9 kwietnia 2008 r. (znak: OŚR.7624/9-d/07). Elektrownie została zrealizowana na działce nr 39/1, obręb geodezyjny Kiki. Zgodnie z ww. decyzją lokalizacja przedsięwzięcia znajduje się poza obszarem Natura 2000, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Określone decyzją warunki korzystania z terenu:

OCHRONA CENNYCH WARTOŚCI PRZYRODNICZYCH:

- gospodarka wodno-ściekowa - inwestycja nie jest związana z poborem wody oraz wytwarzaniem i unieszkodliwianiem ścieków technologicznych i socjalno-bytowych;
- odpady - do zagospodarowania, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- jakość powietrza - inwestycja nie związana z emisją zanieczyszczeń do powietrza;
- hałas i drgania - wykonanie i eksploatacja elektrownia w sposób nie powodujący przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, dla istniejącej zabudowy zagrodowej;

- otwarte przestrzenie i rekreacja - inwestycja nie spowoduje istotnego pogorszenia estetyki krajobrazu, lokalizacja wiatraka w sąsiedztwie autostrady A2.

OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH: nie wymagane.

OCHRONA ZABYTKÓW: inwestycja zlokalizowana w strefie ochrony archeologicznej - możliwość natrafienia podczas prowadzenia prac ziemnych na substancję zabytkową. Wymagany nadzór archeologiczny.

ODGRANICZENIE UCIAŹLIWOŚCI DLA TERENÓW SĄSIEDNICH: nie wymagane.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA:

- wieża wiatraka o konstrukcji słupowej z prądnicą umieszczoną na wysokości 73,25 m i długością łopaty śmigła 26,45, co daje całkowitą wysokość 99,7 m;
- po zakończeniu budowy działkę, na której będzie zlokalizowana inwestycja przywrócić do użytkowania rolniczego, za wyjątkiem obszaru pod wykonanie fundamentów oraz utwardzonego placu manewrowego z tłuczni o długości 30 m i szerokości 20 m;
- w celu przeciwdziałania powstawaniu refleksów świetlnych (tzw. efektu błyskowego) instalacja powinna być pokryta farbą matową;
- łopaty wirnika należy odpowiednio pomalować w celu poprawy ich widoczności dla przelatujących ptaków.

Od 2013 r. w gminie Wartkowice zostało wydanych **7 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie instalacji fotowoltaicznych**. Wójt Gminy Wartkowice wydał następujące decyzje:

1. decyzja znak: OŚR.6220.3.5.2013 z dnia 24 maja 2013 r. dla przedsięwzięcia pt.: **”Instalacja fotowoltaiczna Nowa Wieś”**, na działce nr ewid. 5, w o obrębie geodezyjnym Nowa Wieś;
2. decyzja znak: OŚR.6220.4.5.2013 z dnia 24 maja 2013 r. dla przedsięwzięcia pt.: **”Instalacja fotowoltaiczna Tur”**, na działce nr ewid. 511/2, w o obrębie geodezyjnym Tur;
3. decyzja znak: OŚR.6220.5.5.2013 z dnia 24 maja 2013 r. dla przedsięwzięcia pt.: **”Instalacja fotowoltaiczna Bronów”**, na działce nr ewid. 38, w o obrębie geodezyjnym Bronów;
4. decyzja znak: OŚR.6220.12.14.2013 z dnia 7 listopada 2014 r. dla przedsięwzięcia polegającego na **budowie instalacji fotowoltaicznej, jako odnawialnego źródła energii (OZE) produkującej energię elektryczną bezpośrednio z promieniowania słonecznego**, zrealizowanego na działce nr ewid. 34, obręb geodezyjny Łązki, na północnej części działki;
5. decyzja znak: OŚR.6220.3.6.2014 z dnia 12 marca 2015 r. dla przedsięwzięcia pt.: **”Instalacja fotowoltaiczna Kolonia Spędoszyn I”**, na działce nr ewid. 184/1, w o obrębie geodezyjnym Kolonia Spędoszyn;
6. decyzja znak: OŚR.6220.9.7.2015 z dnia 22 lutego 2016 r. dla przedsięwzięcia pt.: **”Elektrownia Słoneczna wraz z infrastrukturą towarzyszącą”**, na działkach nr ewid. 156/2, 155, 158/2, 157 (obręb 22), w miejscowości Pełczyska;
7. decyzja znak: OŚR.6220.2.10.2013 z dnia 2 marca 2018 r. dla przedsięwzięcia pt.: **”Budowa farmy fotowoltaicznej Wartkowice I o mocy do 1MW zlokalizowanej w pobliżu miejscowości Bronówek”**, na działkach nr ewid. 74 (farma z infrastrukturą), 90, 161 (zjazd z drogi publicznej), obręb geodezyjny Bronówek.

Powyższe inwestycje dotyczyły instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 MW. Wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia wskazały brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, wskazały na konieczność spełnienia warunków i wymagań, o których mowa w art. 82 ust. 1 lit. b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz nałożyły obowiązek wykonania działań, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 2 lit. b ww. ustawy.

Zasięg oddziaływania planowanych przedsięwzięć będzie pokrywać się z terenem inwestycji. Realizacja i eksploatacja przedsięwzięć nie powinna oddziaływać na obszary geograficzne i znaczną liczbę ludności. Informacje zawarte w kartach informacyjnych pozwalają przypuszczać, że na etapie realizacji i likwidacji przedsięwzięć mogą wystąpić krótkotrwałe oddziaływania na środowisko, jednak przy odpowiedniej organizacji robót, oddziaływania te będą krótkotrwałe i nie spowodują znaczącego pogorszenia się stanu środowiska. Tereny objęte przedsięwzięciami nie są objęte formami ochrony przyrody na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz nie sąsiadują bezpośrednio z obszarami Natura 2000, a z uwagi na lokalizację, rodzaj, charakterystykę i skalę inwestycji, nie będą negatywnie oddziaływać na cele, przedmiot ochrony oraz integralność i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

DZIAŁALNOŚĆ GÓRNICZA

W gminie Wartkowie ustanowiono jeden teren górniczy, jest to obszar górniczy Ner, ustanowiony decyzją Starosty Powiatu Poddębickiego znak: OB.6522.II.3.2013 z dnia 17 czerwca 2017 r. Koncesja ważna jest do 19 września 2027 r. Obszar górniczy zajmuje powierzchnię 15 984 m² i obejmuje wydobycie kruszywa naturalnego (piasku). Wydana koncesja zobowiązuje do:

- prowadzenia ruchu zakładu górniczego w sposób uwzględniający wymagania art. 108 ust. 2 Prawa geologicznego i górniczego,
- bezpieczeństwa powszechnego,
- bezpieczeństwa pożarowego,
- bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników zakładu górniczego,
- prawidłowej i racjonalnej gospodarki złożem,
- ochrony elementów środowiska i obiektów budowlanych,
- zapobiegania szkodom i ich naprawienia.

Wydana koncesja ustala eksploatację kopaliny prowadzoną metodą odkrywkową, bez użycia materiałów wybuchowych. Nakład złóż będzie składowany na tymczasowych zwałowiskach zlokalizowanych na terenie górniczym i będzie wykorzystywany do rekultywacji terenu pogórniczego oraz do niwelacji działek poza terenem górniczym.

W trakcie wydobywania kopaliny od południowej i zachodniej strony złoża będą uwzględnione 4-metrowe pasy ochronne, od strony wschodniej wydobycie będzie prowadzone do granicy własności nieruchomości gruntowej. Od strony północnej między drogą a granicą obszaru górniczego i granicą złoża zostanie zachowany 10-metrowy pas ochronny, który uwzględniono już na etapie dokumentowania złoża. Wyrobisko zostanie zabezpieczone 1,5-2,0 metrowymi obwałowaniami z nakładu zlokalizowanymi w ob-

rębie terenu górniczego stanowiącymi ochronę zakładu górniczego przed dostępem osób postronnych i zwierząt oraz ograniczającymi uciążliwości dla otoczenia wynikające z charakteru przedsięwzięcia. Od strony wschodniej, gdzie wydobywanie będzie prowadzone do granicy własności, odkrywka będzie zabezpieczona siatką ogrodzeniową.

W przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, stosownie do art. 129 Prawa geologicznego i górniczego, przedsiębiorca jest obowiązany zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobisko górnicze, złagodzić nachylenie skarp w złożu do kąta 36°, usunąć maszyny i urządzenia oraz infrastrukturę techniczną, zabezpieczyć niewykorzystaną część kopaliny, przedsięwziąć niezbędne działania w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej wg przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Niezwłocznie powiadomić organ koncesyjny o wszelkich zmianach stanu faktycznego i prawnego w terminie 14 dni od daty ich zaistnienia.

4. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSÓB W JAKI ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE

4.1. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

4.1.1. Cele ogólne

Cele ochrony środowiska, w tym cele ochrony przyrody, ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym znajdują swoje odzwierciedlenie w prawie krajowym i dokumentach powstałych na jego podstawie, określających politykę w zakresie ochrony środowiska.

Cele polityki ekologicznej Unii Europejskiej

Według obecnego brzmienia Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) celem polityki Unii w dziedzinie środowiska jest:

1. zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska,
2. ochrona zdrowia ludzkiego,
3. ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych,
4. promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczanie zmian klimatu.

Z postanowień TFUE wynikają podstawowe zasady prowadzenia polityki ochrony środowiska. Nie mają one charakteru norm prawnych wiążących jednak tworzą ważne wytyczne przy tworzeniu aktów prawnych z omawianej dziedziny. Są to:

1. zasada wysokiego poziomu ochrony,
2. zasada ostrożności (przezorności),
3. zasada działania zapobiegawczego (prewencji),
4. zasada naprawiania szkód u źródła,

5. zasada „zanieczyszczający płaci”.

W kreowaniu polityki ochrony środowiska szczególną rolę odgrywają programy działania w ochronie środowiska. Obecnie obowiązuje siódmy program działań „**Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety**”, przyjęty decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/EU w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. Decyzja zobowiązuje instytucje Unii i państwa członkowie do podejmowania działań służących osiągnięciu celów priorytetowych, a wszelkie organy publiczne do współpracy z przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, społeczeństwem europejskim i obywatelami w realizacji programu.

Cele priorytetowe Siódmego Programu to:

1. Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii.
2. przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną.
3. Ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrobytu.
4. Maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu.
5. Zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast.
6. Lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

Siódmy program zawiera wizję na 2050 r., w którym to roku obywatele mają się cieszyć dobrą jakością życia, z uwzględnieniem ekologicznych ograniczeń planety, w gospodarce nic się nie marnuje, różnorodność biologiczna jest przywracana, a niskoemisyjny wzrost – oddzielony od zużycia zasobów – wyznacza drogę rozwoju globalnego.

Cele polityki ekologicznej państwa

Obecnie obowiązująca, Polityka Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do 2016 r. zakłada następujące cele środowiskowe:

W zakresie ochrony zasobów naturalnych:

1. **Ochrona przyrody** – zachowanie bogatej bioróżnorodności polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną.
2. **Ochrona i zrównoważony rozwój lasów** – w perspektywie średniookresowej zakłada się dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej.
3. **Racjonalne gospodarowanie zasobami wody** – racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby ochronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej.

4. **Ochrona powierzchni ziemi** – w szczególności ochrona gruntów użytkowanych rolniczo:
 - rozpowszechnienie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego,
 - przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne,
 - zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.
5. **Gospodarowanie zasobami geologicznymi** – racjonalne zaopatrzenie ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją.

W zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

1. **Środowisko a zdrowie** – dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.
2. **Jakość powietrza** – dążenie przez RP do spełnienia zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz dyrektyw unijnych.
3. **Ochrona wód** – przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całym kraju, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.
4. **Gospodarka odpadami:**
 - utrzymanie tendencji oddzielania ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju,
 - znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
 - zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
 - sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających na środowisko,
 - eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
 - pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofywanych z eksploatacji,
 - takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowisko nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytwarzanych w gospodarstwach domowych.
5. **Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych** – dokonywanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.
6. **Substancje chemiczne w środowisku** – stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnie z zasadami Rozporządzenia REACH.

W zakresie działań operacyjnych ważnym dokumentem jest Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2016 r., która określa następujące cele strategiczne (priorytety działania):

1. Ochrona i zrównoważone gospodarowania zasobami wodnymi.
2. Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi.
3. Ochrona atmosfery.
4. Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów.

Analizując główne cele polityki ekologicznej Unii Europejskiej i Polski można stwierdzić, że projekt analizowanego dokumentu zachowuje spójność z ww. celami. Określa kierunki działań w zakresie ochrony bioróżnorodności, zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, racjonalnego użytkowania powierzchni ziemi, w tym ochrony gruntów rolnych, ochrony powietrza i zasady przeciwdziałania zanieczyszczeniom a także kierunki związane z przeciwdziałaniu oddziaływania hałasu i pól elektromagnetycznych. Jednocześnie uwzględnia powiązania dobrego stanu środowiska z jakością życia mieszkańców oraz rozwojem lokalnej gospodarki. Cele środowiskowe stanowią jedno z kierunków rozwoju gminy Wartkowiec, przez co wpisują się w krajowe i europejskie wytyczne rozwoju zrównoważonego. Projekt Studium zawiera szereg ustaleń mających istotne znaczenie dla funkcjonowania i ochrony środowiska. Uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym, oraz pośrednio cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym, które mają swoje przełożenie w polskim prawodawstwie.

4.1.2. Cele szczegółowe (sektorowe)

✓ Ochrona wód

poziom UE

Ochrona wód to jeden z najlepiej rozwiniętych działów unijnej polityki ochrony środowiska. Obecnie głównym instrumentem unijnej polityki w tej dziedzinie jest przyjęta w 2000 r. tzw. ramowa dyrektywa wodna (RDW). Kieruje się ona ekologicznym, holistycznym podejściem do oceny stanu wód i planowania gospodarki wodnej. Traktuje wody w szczególności jako czynnik tworzący siedliska, których stan zależy od działań podejmowanych na obszarze całej zlewni. Główne cele europejskiej polityki wodnej:

1. ochrona i poprawa warunków, a gdy to niemożliwe, utrzymanie obecnego stanu ekosystemów wodnych, a także lądowych i podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych,
2. propagowanie zrównoważonego korzystania z wody opartego na długoterminowej ochronie zasobów wodnych,
3. podejmowane przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu czystości środowiska wodnego; przedsięwzięcia te powinny prowadzić do ograniczenia emisji i zrzutów substancji szczególnie niebezpiecznych, a w dalszej perspektywie do eliminowania tego typu działalności,
4. stopniowe ograniczenie zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobieganie ich dalszej degradacji,
5. dążenie do zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

poziom krajowy

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalonych na mocy Art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Za cele środowiskowe przyjęto wartości graniczne odpowiadające dobremu stanowi wód, podane w rozporządzeniu w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych ustalonych na mocy art. 4 RDW:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

→ Analizę celów środowiskowych wskazanych dla poszczególnych jednostek objętych ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne - zwiiera punkt 5.2. niniejszej prognozy dotyczący Analiza stanu środowiska.

Sposób uwzględnienia w projektowanym dokumencie:

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne ustalenia m.in. Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Projekt Studium gminy Wartkowice uwzględnia granice JCW oraz zawiera wytyczne dotyczące ochrony zasobów wodnych, działań wspomagających ich ochronę ilościową i jakościową. W części uwarunkowań diagnozuje stan zasobów wodnych w odniesieniu do planistycznych jednostek gospodarowania wodami. Uwzględnia ujęcia wód podziemnych, w tym o udokumentowanych zasobach.

Obszar gminy Wartkowice, zgodnie z danymi Informatycznego Systemu Osłony Kraju, jest zlokalizowany:

- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$),
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału powodziowego.

✓ **Ochrona powietrza**

Europejskie przepisy nakierowane są na eliminację różnych typów zanieczyszczeń pochodzących z wielu różnych źródeł, zarówno stacjonarnych, jak i mobilnych. Unijne prawodawstwo dotyczące ochrony powietrza:

1. ustala minimalne normy jakości powietrza oraz zobowiązuje do podejmowania działań zaradczych w przypadku gdy dochodzi do przekroczenia tych norm,
2. wprowadza obowiązek monitoringu wybranych substancji zanieczyszczających u źródeł emisji,
3. wprowadza normy dopuszczalnej emisji dla źródeł mobilnych oraz standardy jakości paliw,
4. dąży do harmonizacji metod pomiaru stężenia zanieczyszczeń i strategii monitoringu jakości powietrza krajów członkowskich,

5. nakazuje zapewnić dostęp do informacji o jakości powietrza opinii publicznej i wszystkim zainteresowanym stronom.

„Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza” wskazała na potrzebę uroszczenia prawodawstwa w sprawie jakości powietrza. Takim zabiegiem było scalenie w jeden akt prawny kilku wcześniejszych dyrektyw: Dyrektywę 2008/50/WE w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (tzw. dyrektywa CAFE). Dyrektywa CAFE nie zmienia dotychczasowych dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń, uzupełnia ich wykaz o nową substancję – pył zawieszony PM_{2,5}. Normy w zakresie pyłu zawieszzonego PM_{2,5} mają być wprowadzane w życie w okresie 2010-2020. Celem dyrektywy jest również wzmocnienie przepisów dotyczących wdrażania planów i programów, mających na celu osiągnięcie założonych parametrów jakości powietrza.

Program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim

Uchwała nr XXXV/690/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz planu działań krótkoterminowych, wraz ze zmianami.

Zgodnie z programem ochrony środowiska dla województwa łódzkiego, obszar gminy Wartkowiec jest zlokalizowany w obszarze: **strefa łódzka - ozon przyziemny**.

Zgodnie z Uchwałą nr LIII/964/14 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 października 2014 r. w sprawie planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej w celu zmniejszenia ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenia skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń:

Potencjalną przyczyną ryzyka (wskazanych zanieczyszczeń) są źródła emisji prekursorów ozonu przyziemnego:

- tlenki azotu pochodzące w szczególności ze spalania paliw w silnikach maszyn roboczych, głównie pojazdów silnikowych,
- niemetanowe lotne związki organiczne pochodzenia biogenego oraz wytwarzane w procesach technologicznych i operacjach technicznych.

Celem planu jest: zmniejszenie ryzyka wystąpienia przekroczeń poziomu alarmowego i poziomu docelowego ozonu przyziemnego oraz ograniczenie skutków i czasu trwania zaistniałych przekroczeń.

Sposób uwzględnienia w projektowanym dokumencie:

Projekt zawiera zapisy dotyczące konieczności uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego działań zmierzających do ograniczenia niskiej emisji, poprzez stosowanie proekologicznych systemów grzewczych. Ponadto zawiera ustalenia w zakresie redukcji emisji z transportu m.in. w zakresie realizacji zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu oraz ograniczające rozwój zabudowy wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych. Analizowana polityka przestrzenna nie przewiduje w obszarze gminy lokalizacji znaczących emitorów zanieczyszczeń. Przyszłe kierunki zagospodarowania gminy nie stanowią ram do powstania znaczących negatywnych oddziaływań na stan jakości powietrza, w tym na stan ozonu przyziemnego.

W zakresie przestrzennym wytyczne zawarte w dokumencie zachowują zgodność z celami ochrony powietrza atmosferycznego, wyznaczonymi na poziomie krajowym i regionalnym.

✓ **Ochrona przyrody**

poziom UE

Podstawą unijnej polityki ochrony przyrody są dwa akty prawne: dyrektywa 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. dyrektywa ptasia) oraz dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa).

Ochrona różnorodności biologicznej jest warunkiem stabilnego funkcjonowania ekosystemów, decyduje o większej ich odporności na niekorzystne czynniki zewnętrzne. Założenie to było podstawą uznania ochrony bioróżnorodności biologicznej za jeden z celów unijnej polityki ochrony środowiska. Jest obecnie jednym z priorytetów głównego nurtu polityki unijnej. Głównym dokumentem w zakresie ochrony bioróżnorodności biologicznej jest „**Strategia zrównoważonego rozwoju UE**”, przyjęta w 2001 r. na szczycie przywódców państw Unii w Göteborgu, stanowiąca dokument uzupełniający zaakceptowanej rok wcześniej strategii lizbońskiej. Różnorodność biologiczna jest integralnym elementem wielu dziedzin objętych prawodawstwem unijnym. Cele z nią związane realizują nie tylko uregulowania z zakresu ochrony środowiska, ale także regulacje prawne dotyczące unijnych polityk sektorowych. W coraz szerszym zakresie potrzeby zachowania bioróżnorodności uwzględniane są we wspólnej polityce rolnej i polityce rozwoju obszarów wiejskich. Ich zaspokojeniu służą m.in. programy i płatności rolno-środowiskowe oraz rozwój rolnictwa ekologicznego.

Obecnie Unijna **strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.**, została opracowana w 2011 r. i wyznacza następujące cele:

1. Pełne wdrożenie dyrektywy ptasiej i siedliskowej.
2. Utrzymanie i odbudowa ekosystemów i ich usług.
3. Zwiększenie wkładu rolnictwa i leśnictwa w utrzymanie i wzmocnienie różnorodności biol.
4. Zapewnienie zrównoważonego wykorzystania zasobów rybnych.
5. Zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych.
6. Pomoc na rzecz zapobiegania utracie światowej różnorodności biologicznej.

poziom krajowy

Głównym dokumentem określającym cele polityki państwa w zakresie ochrony bioróżnorodności w Polsce jest „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020”.

Cel nadrzędny: Poprawa stanu różnorodności biologicznej i powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju.

Cele strategiczne:

- A. Podniesienie poziomu wiedzy oraz kształtowanie postaw społeczeństwa związanych z włączeniem się do działań na rzecz różnorodności biologicznej.

- B. Włączenie wybranych sektorów gospodarki w działania na rzecz różnorodności biologicznej.
- C. Zachowanie i przywrócenie populacji zagrożonych gatunków i siedlisk.
- D. Efektywne zarządzanie zasobami przyrodniczymi.
- E. Utrzymanie i odbudowa ekosystemów oraz ich usług.
- F. Ograniczenie presji gatunków inwazyjnych i konfliktowych.
- G. Ograniczenie i łagodzenie skutków zmian klimatycznych.
- H. Ochrona różnorodności biologicznej poprzez rozwój współpracy międzynarodowej.

Sposób uwzględnienia w projektowanym dokumencie:

Studium gminy Wartkowiec uwzględnia konieczność ochrony bioróżnorodności, poprzez w szczególności istniejące i planowane formy ochrony przyrody. Uwzględnia istniejące obszary objęte ochroną prawną w zakresie ochrony przyrody. Ponadto określa system przyrodniczy gminy, stanowiący podstawę jej rozwoju przestrzennego, wskazujący możliwości jak i bariery w zagospodarowaniu. Projekt określa system korytarzy ekologicznych oraz powiązań przyrodniczych, uwzględniając go w kierunkach zagospodarowania. Ponadto dokument zawiera ustalenia dotyczące konieczności ochrony enklaw leśnych, dolin rzek i mniejszych cieków wraz z ich obudową biologiczną, terenów podmokłych, gleb organicznych, stawów i oczek wodnych, w tym śródpolnych. Cele związane z ochroną bioróżnorodności zostały uwzględnione w projektowanym dokumencie.

✓ Gospodarka odpadami

poziom UE

Gospodarka odpadami ma dziś bardzo rozbudowany dział prawa unijnego. Oprócz ogólnych zasad postępowania z odpadami obejmuje on wymogi dotyczące metod i urządzeń usuwania odpadów (np. spalania, składowania) oraz uregulowania związane z zagospodarowaniem różnych rodzajów odpadów. Pierwsza dyrektywa ramowa w sprawie odpadów to dyrektywa 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. Przez ponad 30 lat był to najważniejszy akt prawny w tej dziedzinie. Ostatecznie został zastąpiony dyrektywą ramową z 2008 r. Ogólne wymagania w stosunku do gospodarki odpadami nie uległy jednak istotnym zmianom. Dyrektywa wprowadziła jednolite definicje pojęć oraz zobowiązała państwa członkowskie do opracowywania programów gospodarki odpadami. Przede wszystkim ustanowiła hierarchię zasad postępowania z odpadami, wskazując na pierwszym miejscu konieczność zapobiegania powstawaniu odpadów, następnie ich powtórne wykorzystanie, dalej recykling materiałowy, wykorzystanie odpadów jako źródła energii (w procesie spalania), dopiero w ostateczności dopuszczone powinno być ich unieszkodliwienie przez spalanie bez odzysku energii lub deponowanie na składowiskach odpadów.

poziom krajowy - regionalny

Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028 – w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi – określa:

▪ W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. zmniejszenie ilości powstających odpadów,
2. zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji),
3. doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami,
4. zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie),
5. zmniejszenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.,
6. zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zbieranych,
7. zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia,
8. ograniczenie liczmy miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
9. utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
10. należyte monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumieni odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania,
11. zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych (w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o ciepłe spalania powyżej 6MJ/kg s.m.) od 1 stycznia 2016 r.,
12. kontynuacja prowadzenia przez gminy gospodarki odpadami w ramach regionów gospodarki odpadami komunalnymi.

Cele długoterminowe (na lata 2023 – 2028):

1. kontynuowanie dążenia do wskazanych celów na lata 2016 – 2022,
 2. doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami: do 2025 r. recyklingowi powinny być poddawane 60% odpadów komunalnych.
- **W zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi**

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. likwidacja urządzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³

Cele długoterminowe (na lata 2023 – 2028):

1. dalsza likwidacja urządzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³

W zakresie gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. zapewnienie odpowiedniego rozmieszczenia, liczby oraz wydajności spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych w ujęciu regionalnym tak, aby ograniczyć transport tych odpadów (w celu dążenia do przestrzegania w pełni zasady bliskości),

2. podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania), co dodatkowo spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

W zakresie gospodarki zużytymi bateriami i akumulatorami:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorstw na temat odpowiedniego sposobu postępowania ze zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami,
2. osiągnięcie w 2016 r. w latach następnych poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzanych baterii i akumulatorów przenośnych.

W zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. zwiększenie świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorstw na temat odpowiedniego sposobu postępowania ze ZSEiE,
2. ograniczenie powstawania odpadów w postaci ZSEiE.

W zakresie gospodarki pojazdami wycofanymi z eksploatacji:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku na poziomie odpowiednio: 95% i 85%,
2. ograniczenie nieuczciwych praktyk w zakresie zbierania i zagospodarowywania pojazdów wycofanych z eksploatacji (w tym zwiększenie liczby pojazdów wycofanych z eksploatacji kierowanych do legalnych stacji demontażu).

W zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2031”.

W zakresie gospodarki olejami odpadowymi:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych,
2. dążenie do zwiększenia masy zbieranych olejów odpadowych,
3. monitorowanie sytuacji w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi, połączone z dążeniem do utrzymania poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%,
4. w przypadku preparatów smarowych wzrost poziomów recyklingu na poziomie 35% oraz poziomu odzysku do wartości co najmniej 50% w 2020 r.,

5. zapewnienie selektywnego zbierania i odzysku olejów odpadowych.

W zakresie gospodarki przeterminowanymi środkami ochrony roślin:

Cele krótkoterminowe (na lata 2016 – 2022):

1. kształtowanie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach pochodzących z bieżącej produkcji i stosowania w rolnictwie.

Cele długoterminowe (na lata 2023 – 2028):

1. dalsze kształtowanie systemu zbierania przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po tych środkach pochodzących z bieżącej produkcji i stosowania w rolnictwie.

Sposób uwzględnienia w projektowanym dokumencie:

Na poziomie lokalnym możliwe są działania związane z ukształtowaniem sprawnego i przejrzystego systemu gospodarki odpadami, powiązanego z systemem wojewódzkim. Studium gminy Wartkowice określa gminny system gospodarki odpadami, w tym selektywnej zbiórki odpadów.

✓ **Przeciwdziałanie i łagodzenie zmian klimatu**

poziom UE

Przeciwdziałanie zmianom klimatu stało się jednym z najważniejszych celów europejskiej polityki ekologicznej. Zgodnie z zasadą przezorności – fundamentem europejskiej polityki ekologicznej – za celowe uznano ograniczenie emisji gazów szklarniowych, tak by potencjalny wzrost temperatury w skali globalnej nie przekroczył 2°C. Program działań zakłada ustabilizowanie koncentracji gazów szklarniowych w atmosferze, co wymagać będzie redukcji emisji CO₂ o 70% w perspektywie długoterminowej. Najważniejszym instrumentem realizacji celów unijnej polityki klimatycznej jest przyjęty w 2008 r. tzw. pakiet klimatyczno-energetyczny określany potocznie jako „3 razy 20”, który zakłada, że do 2020 r. Unia Europejska powinna:

- racjonalnie wykorzystywać energię, tak aby zmniejszyć łączne zużycie energii pierwotnej o 20% w porównaniu z prognozami na 2020 r.,
- zwiększyć udział energii ze źródeł odnawialnych do 20% całkowitego zużycia energii finalnej,
- zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych o co najmniej 20% z porównaniem z 1990 r.

Sposób uwzględnienia w projektowanym dokumencie:

Studium gminy Wartkowice zawiera ustalenia proekologicznego, w zakresie gospodarki lokalnej. Stanowi obszar niewielkiego lokalnego zużycia energii, w kierunkach wprowadza obszary produkcji energii ze źródeł odnawialnych (w oparciu istniejące zainwestowanie i wydane pozwolenia na budowę). Polityka przestrzenna gminy Wartkowice - na zasadzie synergii z politykami obszarów sąsiednich, województwa i kraju - wpisuje się w działania globalne na rzecz przeciwdziałania zmianom klimatu.

4.2. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU PODDĘBICKIEGO

Cele ochrony środowiska powiatu poddębickiego zostały określone w dokumencie: „Program ochrony środowiska Powiatu Poddębickiego 2016 (z perspektywą na lata 2017-2020)”, przyjętym uchwałą nr XLII/246/14 Rady Powiatu w Poddębicach z dnia 16 kwietnia 2014r.

Głównymi celami strategicznymi (w perspektywie do 2020 r.) dla powiatu jest 10 następujących celów długoterminowych:

1. Poprawa jakości powietrza i życia mieszkańców dzięki rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej.
2. Poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych.
3. Zmniejszenie zagrożenia hałasem i ochrona przed polami elektromagnetycznymi.
4. Ochrona powierzchni ziemi.
5. Ochrona zasobów kopalin,
6. Ochrona zasobów przyrody i różnorodności biologicznej.
7. Zmniejszenie wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności, przy wzroście wykorzystania źródeł odnawialnych.
8. Racjonalna gospodarka leśna.
9. Zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska i powstawaniu poważnych awarii.
10. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

W programie ochrony środowiska dla powiatu poddębickiego wskazano 10 powyższych celów długoterminowych, dla których określono cele krótkoterminowe i wyznaczono kierunki działań do realizacji tych celów. Na potrzeby niniejszej prognozy analizie poddano kierunki działań wyznaczone w programie do realizacji celów strategicznych. W poniższej tabeli nr 1. wymieniono cele ochrony środowiska powiatu poddębickiego wraz z przypisanymi im kierunkami działań oraz wskazano sposób ich uwzględnienia w analizowanym dokumencie Studium.

Tab. 3. Kierunki działań według celów ekologicznych wskazane do realizacji z samorządami gminnymi i sposób ich uwzględnienia w analizowanym dokumencie.

Cel długoterminowy:
Poprawa jakości powietrza i życia mieszkańców dzięki rozwojowi gospodarki niskoemisyjnej
<u>Kierunki działań:</u>
- opracowanie planów gospodarki niskoemisyjnej, - propagowanie wdrażania najlepszych dostępnych technik produkcji, - kontrolowanie gospodarowania wodą i racjonalizacja zużycia wody (zapobieganie nadmiernej i niewłaściwej eksploatacji ujęć poprzez odpowiednie pozwolenia wodnoprawne, - powołanie forum propagowania OZE, - propagowanie i wspieranie działań w kierunku wykorzystywania alternatywnych źródeł energii (biomasa, energia geo- termalna, energia słoneczna, energia wód płynących, wierzba energetyczna, itp.), - budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej do produkcji i transportu energii ze źródeł odnawialnych (energii wiatrowej, wodnej i geotermalnej, ogniw słonecznych, fotowoltaiki), - stworzenie bazy podmiotów wprowadzających zanieczyszczenia do atmosfery oraz ich nadzór i kontrola, - akcja informacyjna o możliwościach uzyskania pomocy finansowej na realizowanie przedsięwzięć termomodernizacyjnych i wynikających z nich korzyściach zdrowotnych i ekonomicznych,

<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie emisji komunikacyjnej (obwodnice, działania w kierunku poprawy płynności ruchu – rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, rozwój infrastruktury dla ruchu rowerowego), - promowanie wprowadzania czystych technologii, modernizacji procesów technologicznych, zmniejszenia materiałochłonności procesów technologicznych, - wspomaganie działalności z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych, - energooszczędne budownictwo i termomodernizacja istniejących zasobów, - upowszechnianie proekologicznych form transportu, - szeroka akcja edukacyjna. 	
Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Projekt zawiera analizę możliwych zagrożeń (źródeł zanieczyszczeń) dla jakości powietrza, zawiera cele środowiskowe dotyczące standardów jakości powietrza oraz ustalenia dotyczące rozwoju energii odnawialnej w obszarze gminy.
Cel długoterminowy: Poprawa jakości wód powierzchniowych i minimalizacja zagrożeń dla odtwarzalności i jakości zasobów wód podziemnych	
<u>Kierunki działań:</u> <ul style="list-style-type: none"> - uregulowanie gospodarki ściekowej (budowa zbiorczych systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków, modernizacja istniejących oczyszczalni, budowa oczyszczalni przydomowych, budowa i modernizacja wodociągów oraz stacji uzdatniania wody, - ograniczenie marnotrawstwa wody i strat w systemach wodnych oraz zmniejszenie deficytu wód powierzchniowych poprzez budowę nowych zbiorników retencyjnych, - prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, - stworzenie bazy podmiotów odprowadzających ścieki oraz ich nadzór i kontrola, - kontrola i nadzór ujęć wód podziemnych na terenie Powiatu, - właściwe lokalizowanie inwestycji uciążliwych na środowisko w miejscach, gdzie nie spowodują one zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych i likwidowanie zagrożeń miejscowych, - zwiększanie małej retencji (budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych i stopni wodnych, które pozwolą na gospodarcze wykorzystanie rzek do np. turystyki, rekreacji i energetyki), - retencjonowanie wód opadowych, - stworzenie kompleksowego systemu przeciwpowodziowego uwzględniającego zachowanie walorów przyrodniczych, w szczególności w dolinach rzecznych, - inwentaryzacji i likwidacja niewykorzystanych otworów wiertniczych w tym nieczynnych o zaniechanej eksploatacji oraz niesprawnych ujęć wód podziemnych, - ograniczenie powierzchniowego dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych (zwłaszcza z terenów rolniczych). 	
Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Projekt zawiera analizę stanu infrastruktury technicznej, w tym sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz przedstawia kierunki jej rozwoju.
Cel długoterminowy: Zmniejszenie zagrożenia hałasem i ochrona przed polami elektromagnetycznymi	
<u>Kierunki działań:</u> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie emisji komunikacyjnej (obwodnice, działania w kierunku poprawy płynności ruchu – rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej), - kontrolowanie przestrzegania dopuszczalnych prędkości i ładowności pojazdów, - polepszenie organizacji ruchu w miastach i większych miejscowościach, budowa ścieżek rowerowych, - stworzenie bazy podmiotów emitujących hałas oraz ich nadzór i kontrola, - monitoring poziomu hałasu, - monitoring poziomów pól elektromagnetycznych, - właściwe lokalizowanie inwestycji związanych z promieniowaniem elektromagnetycznym – uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego uwarunkowań z oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, w tym głównie konieczności ograniczenia zabudowy w rejonie ich źródeł. 	

Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Projekt Studium: <ul style="list-style-type: none">- zawiera analizę możliwych zagrożeń dla jakości klimatu akustycznego w gminie, zawiera ustalenia dotyczące standardów akustycznych, w tym ich uwzględniania w planach miejscowych,- uwzględniają lokalizację i przebieg infrastruktury technicznej będącej źródłem oddziaływania elektromagnetycznego, zawiera ustalenia dotyczące ochrony terenów przed tym oddziaływaniem - do uwzględnienie w planowaniu miejscowym.
Cel długoterminowy: Racjonalna gospodarka odpadami	
Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none">- edukacja ekologiczna mieszkańców (szkolenia, spotkania z mieszkańcami, edukacja dzieci i młodzieży w szkołach) promująca minimalizację powstawania odpadów o ich selektywną zbiórkę,- minimalizacja ilości powstających odpadów poprzez ich gospodarcze wykorzystanie,- zwiększenie selektywnej zbiórki odpadów, szczególnie biodegradowalnych, w tym zielonych,- zwiększenie kontroli nad postępowaniem z osadami ściekowymi,- zmniejszenie ilości odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze gospodarczym,- nadzór i kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie postępowania z odpadami (wytwarzanie, zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie),- likwidacja tzw. „dzikich” wysypisk odpadów,- rekultywacja i właściwy monitoring składowisk,- zorganizowanie systemu odbioru odpadów niebezpiecznych,- zapewnienie bezpieczeństwa transportu oraz usuwanie wyrobów i odpadów zawierających azbest,- organizowanie akcji dofinansowania likwidacji wyrobów zawierających azbest.	
Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Projekt zawiera cele polityki przestrzennej w zakresie systemu gospodarki odpadami, powiązanego z systemem regionalnym, w tym również w zakresie selektywnej zbiórki odpadów oraz odpadów niebezpiecznych (m. in. azbest). Projekt uwzględnia zrehabilitowane składowisko odpadów w Starym Gostkowie.
Cel długoterminowy: Ochrona powierzchni ziemi	
Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none">- prowadzenie okresowych badań jakości gleby,- ochrona gleb o wysokich klasach bonitacyjnych przed wykorzystaniem na cele nierolnicze,- wapnowanie gleb i racjonalne zużycie środków ochrony roślin i nawozów,- odbudowa i modernizacja urządzeń melioracji podstawowej i szczegółowej,- rekultywacja gleb zdegradowanych i terenów poeksploatacyjnych,- kreowanie działań w zakresie rolnictwa przyjaznego środowisku oraz upowszechnianie wśród rolników zasad dobrej praktyki rolniczej,- rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.	
Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Projekt zawiera analizę rozmieszczenia na terenie gminy gleb podlegających ochronie o klasach bonitacyjnych (II –III) oraz formułuje zasady zagospodarowania przedmiotowych terenów.
Cel długoterminowy: Ochrona zasobów kopalin	

<p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie złóż kopalin w planach zagospodarowania przestrzennego, - sporządzenie aktualnej inwentaryzacji złóż i wyrobisk poeksploatacyjnych znajdujących się na terenie Powiatu - rekultywacja terenów zdegradowanych, - prowadzenie kontroli nad wydobywaniem kopalin (koncesje, opłaty eksploatacyjne) oraz rekultywacją terenów poeksploatacyjnych, - przeciwdziałanie nielegalnemu wydobyciu kopalin, - likwidacja tzw. „dzikich” wysypisk na terenach poeksploatacyjnych. 	
<p>Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:</p>	<p>Projekt zawiera wykaz udokumentowanych złóż wraz z ich charakterystyką i predyspozycjami do wydobycia. Określa kierunki zagospodarowania udokumentowanych złóż kopalin, kierunki rekultywacji oraz uwzględnia prowadzoną w gminie działalność górnictwa.</p>
<p>Cel długoterminowy: Ochrona zasobów przyrody i różnorodności biologicznej</p>	
<p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego aspektów dotyczących ochrony środowiska (ochrona elementów charakterystycznych i ochrona różnorodności krajobrazu), - edukacja ekologiczna rolników i promowanie rolnictwa ekologicznego oraz realizowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, - rozwój terenów zieleni w miastach, - promowanie terenów o dużych walorach przyrodniczych i rozpowszechnianie proekologicznych zasad korzystania z nich edukacja ekologiczna w celu zwiększenia świadomości ekologicznej i kształtowania opinii mieszkańców oraz promowania umiarkowanego użytkowania zasobów biologicznych i praktyki oszczędnego i rozsądnego gospodarowania. 	
<p>Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:</p>	<p>Projekt uwzględnia obiekty i obszary objęte ochroną, wskazuje lokalny system przyrodniczy gminy, w tym powiązania ekologiczne, określa zasady ochrony przed przekształceniami zasobów przyrody ożywionej, uwzględnia lasy jako element systemu przyrodniczego gminy, wymagający ochrony i racjonalnej gospodarki zasobem.</p>
<p>Cel długoterminowy: Racjonalna gospodarka leśna</p>	
<p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systematyczne zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo, - stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania zagrożeniom ze strony czynników abiotycznych (szkodliwy przemysł, pożary) i biotycznych (choroby drzew, działalność szkodników), - zwiększenie różnorodności gatunkowej lasów i bieżąca ochrona istniejących kompleksów leśnych, - edukacja ekologiczna społeczeństwa, w tym właścicieli lasów w zakresie wzbogacania oraz poszanowania i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych, - wprowadzenie instrukcji zalesień i zadrzewień w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, - nadzór na gospodarką leśną zgodnie z planami urzędzania lasów. 	
<p>Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:</p>	<p>Projekt określa zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej.</p>
<p>Cel długoterminowy: Zapobieganie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska i powstawaniu poważnych awarii</p>	

Kierunki działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - kontrola i nadzór obiektów mogących powodować nadzwyczajne zagrożenia, - inwentaryzacja punktów stwarzających nadzwyczajne zagrożenia, - sporządzanie planów operacyjno – ratowniczych, - zmniejszenie zagrożenia dla zdrowia mieszkańców i środowiska powiatu wynikającego z transportu materiałów niebezpiecznych, - wyposażenie właściwych zachowań mieszkańców w sytuacji wystąpienia awarii przemysłowej lub zagrożenia w wyniku transportu materiałów niebezpiecznych, - wyposażenie służb w odpowiedni sprzęt służący do walki ze skutkami poważnych awarii, - bezpieczne, tymczasowe gromadzenie odpadów powstających w czasie usuwania skutków przedostania się materiałów niebezpiecznych do środowiska podczas kolizji transportowej, - zarządzanie ryzykiem powodziowym, - budowa oraz bieżąca kontrola systemu obiektów urządzeń zabezpieczających przed powodzią, monitorowanie stanu wód i urządzeń hydrotechnicznych oraz terenów osuwiskowych, - współpraca z instytucjami szczebla wojewódzkiego i gminnego w zakresie stworzenia systemu informacji o gospodarce wodnej, - bieżąca konserwacja cieków powierzchniowych i melioracji, - zwiększenie retencyjności zlewni rzek, budowa zbiorników retencyjnych, - niedopuszczanie do zabudowy terenów zalewowych. 	
Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Projekt uwzględnia obszary szczególnego zagrożenia powodzią występujące na obszarze gminy Wartkowiec, a także określa zasady ochrony przed powodzią i podtopieniami.
Cel długoterminowy:	
Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców	
Kierunki działań:	
<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, działania promocyjne i edukacyjne w kierunku kształtowania pozytywnych postaw mieszkańców w zakresie poszanowania energii, - propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody, - wzrost świadomości w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami, - szkolenia rolników w zakresie właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, - opracowanie i realizacja powiatowego programu edukacji ekologicznej, - edukacja poprzez stronę internetową, prasę powiatową i lokalną. 	
Sposób uwzględnienie w analizowanym dokumencie:	Kierunek nie dotyczy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, do uwzględnienia w innych sferach diagnozy samorządu.
	Kierunki działań mające przełożenie na dokumenty planistyczne uchwalane przez gminę na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu ochrony środowiska dla powiatu poddębickiego 2016 (z perspektywą na lata 2017-2020)

W programie ochrony środowiska powiatu poddębickiego została określona lista przedsięwzięć proekologicznych planowanych do wykonania na terenie powiatu poddębickiego. Lista ta została utworzona na podstawie informacji pozyskanych z każdej gminy powiatu. Przedsięwzięcia do realizacji wskazane przez gminę Wartkowiec wraz z opisem szczegółowym i okresem realizacji przedstawia poniższa tabela.

Tab. 4. Lista zadań wskazanych przez gminę Wartkowice do realizacji w ramach programu ochrony środowiska powiatu poddębickiego.

Lp.	Cel przedsięwzięcia kierunki działań	Opis przedsięwzięcia	Okres realizacji
1.	Gospodarka ściekowa – ograniczenie zrzutu ścieków nieoczyszczonych	Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Stary Gostków, Białą Górą, Wartkowice, Spędoszyn, Spędoszyn Kolonia	2013-2014
2.	Budowa systemów zaopatrzenia w wodę – zaopatrzenie w wodę oraz poprawa jakości wody	rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Stary Gostków	2013
3.	Gospodarka ściekowa – ograniczenie zrzutu ścieków nieoczyszczonych	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wartkowicach	2013-2015
4.	Budowa systemów zaopatrzenia w wodę – zaopatrzenie w wodę oraz poprawa jakości wody	Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Wartkowice oraz modernizacja SUW Kłódno	2014-2015
5.	Gospodarka ściekowa – ograniczenie zrzutu ścieków nieoczyszczonych	Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Wartkowice – kierunek Kłódno	2015-2020
6.	Gospodarka ściekowa – ograniczenie zrzutu ścieków nieoczyszczonych	Budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Wartkowice – kierunek Drwalew	2015-2020
7.	Budowa systemów zaopatrzenia w wodę – zaopatrzenie w wodę oraz poprawa jakości wody	Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Sucha	2014
8.	Ochrona powietrza – ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego	Termomodernizacja przedszkola publicznego w Wartkowicach	2015-2020
9.	Ochrona powietrza – ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego	Termomodernizacja szkół na terenie gminy Wartkowice w miejscowościach: Drwalew, Kłódno, Prądzice, Saków	2015-2020
10.	Ochrona powietrza – ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego	Termomodernizacja komunalnych budynków mieszkalnych w miejscowościach: Prądzice, Drwalew, Stary Gostków, Wartkowice, Saków, Jadwisin, Biernacice, Powodów I, Zelgoszcz	2015-2020
11.	Ochrona powietrza – ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego	Termomodernizacja i remont budynków Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Truskawiec, Tur, Sędów, Kłódno, Biernacice, Zelgoszcz, Konopnica, Grabiszew, Pełczyńska, Powodów III, Białą Górą, Wartkowice	
12.	Ochrona przeciwpowodziowa	Budowa zbiornika retencyjnego Dzierżawy – Drozdów na Kanale „A” Drozdów	2016-2019
13.	Ochrona przeciwpowodziowa	Budowa zbiornika retencyjnego Krzepocinek – Wola Dąbrowa na rzece Gnida	b.d
14.	Ochrona przed hałasem komunikacyjnym – optymalizacja płynności ruchu	Przebudowa drogi relacji Ner Kolonia – Mrówna - Brudówek – Światonia	2012
15.	Ochrona przed hałasem komuni-	Rozbudowa dróg w miejscowości Powodów I – Powodów II.	2012

	kacyjnym – optymalizacja płynności ruchu		
	zadania zrealizowane		
	zadania w trakcie realizacji		

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu ochrony środowiska dla powiatu poddębickiego 2016 (z perspektywą na lata 2017-2020)

Ponadto, ze względu na charakter powiatu poddębickiego, bogactwo przyrodnicze, dostępność odnawialnych źródeł energii i ustalony kierunek rozwoju (turystyka i rekreacja) oraz biorąc pod uwagę największe problemy wynikające z analizy stanu środowiska w programie zostały wskazane następujące priorytety ekologiczne:

- poprawa jakości powietrza – gospodarka niskoemisyjna, wdrażanie alternatywnych źródeł energii – redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- racjonalne gospodarowanie i ochrona zasobów wód podziemnych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i Zbiornika Jeziorsko – zrównoważone wykorzystanie ich do celów rekreacyjnych i turystycznych,
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców i zmiana zachowań na proekologiczne,
- właściwa gospodarka odpadami – minimalizacji powstawania odpadów, osiągnięcie właściwego poziomu odzysku i recyklingu,
- wzrost lesistości Powiatu,
- ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- ograniczenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego.

Podsumowując analizę zawartą w powyższej tabeli można stwierdzić, że projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Wartkowice posiada powiązania z celami ochrony środowiska powiatu poddębickiego. Cele te zostały uwzględnione w analizowanym dokumencie i nie wymagają doprecyzowania. Analizowany dokument zachowuje zgodność z Programem ochrony środowiska powiatu poddębickiego.

4.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA W OBSZRACH OBJĘTYCH FORMAMI OCHRONY PRZYRODY NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Północny obszar gminy Wartkowice znajduje się w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Obszar ten został wyznaczony w 1988 r. na terenach już istniejących Obszarów: Bolimowsko Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki oraz Doliny Bzury. Obecny zasięg Obszaru został wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Nr 6/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r., w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej (Dz. Urz. Woj. Z 2009 r., Nr 75, poz. 710 wraz ze zm.). Przedmiotem ochrony Obszaru jest zachowanie walorów przyrodniczych części pradoliny powstałej w okresie plejstoceniowym, łączącej Wisłę z doliną Warty. Powierzchnia całego obszaru wynosi 36 650,0 ha, z czego 360,76 ha znajduje się w granicach gminy.

Zgodnie z zapisami wyżej przywołanego rozporządzenia na terenie Obszaru zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych, (zakaz ten nie dotyczy jeżeli wykonywanie racjonalnej gospodarki rolnej uniemożliwia przestrzeganie tego zakazu);
- wydobywania do celów gospodarczych skał lub torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpożarowym lub przeciw osuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.

Zasobami środowiska objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są także pomniki przyrody, czyli pojedyncze twory przyrody żywej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej. Na terenie gminy za pomniki przyrody zostało uznanych następujące drzewa/zespoły drzew, w miejscowościach: Biernacice, Bronów i Gostków.

Zgodnie z ww. ustawą na terenach niezabudowanych, jeżeli to nie stanowi zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody, podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu. W stosunku do pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo - krajobrazowych mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,

- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierząt oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- umieszczania tablic reklamowych.

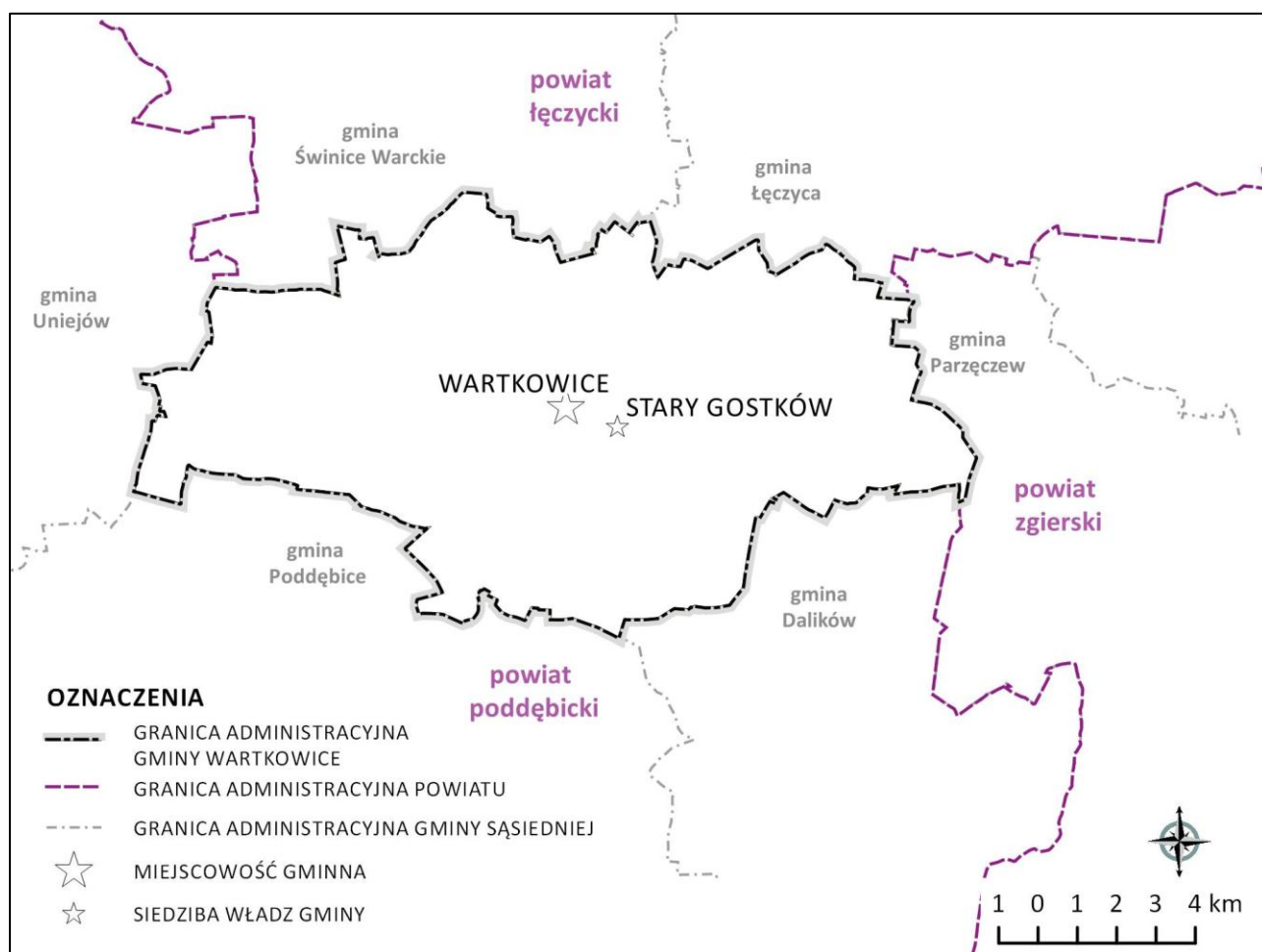
Powyższe zakazy nie dotyczą prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody, realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody, zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa, likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

5. ANALIZA I OCENA STANU OCHRONY ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO USTALENIAMI STUDIUM

5.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Wartkowiec jest jedną z sześciu gmin powiatu poddębickiego (jedną z czterech gmin wiejskich), położoną w północno-zachodniej części województwa łódzkiego. Graniczy od północy z poddębickimi, od południa z gminą Poddębice i gminą Dalików (powiat poddębicki) oraz od wschodu z gminą Parzęczew (powiat zgierski).

Wartkowiec posiadają dogodne połączenie drogowe z ośrodkami powiatowymi województwa łódzkiego tj. Poddębicami (odległość około 14 km), Łęczycą (20 km) i województwa wielkopolskiego tj. Turek (37 km), a także z Łodzią (52 km), oraz Toruniem (142 km) i Warszawą (161 km). Dostępność komunikacyjną gminy zapewnia autostrada A2 oraz droga wojewódzka nr 703 i 469 wraz z siecią dróg powiatowych i gminnych. Przez wschodnią część gminy przebiega linia kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew.

Ryc. 2. Położenie administracyjne
Źródło: opracowanie własne.

5.2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA – CHARAKTERYSTYKA KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA I POZIOM ICH WYKORZYSTANIA W ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM OBSZARU

5.2.1. Budowa geologiczna

Gmina Wartkowie znajduje się w obrębie jednostki geologiczno-strukturalnej zwanej Synklinorium Łódzkim. Obszar gminy położony jest na pograniczu dwóch jednostek geologicznych: Niecki Łódzkiej i Wału Środkowopolskiego. Utwory jurajskie występują pod utworami kredowymi. Osady trzeciorzędowe występują jako osady jeziorne nie tworząc zwartej pokrywy. U schyłku plejstocenu powstały widoczne w krajobrazie wały wydymowe. Najmłodsze utwory to piaski, mady i namuły rzeczne oraz utwory torfowiskowe. Strop dolnej kredy występuje na głębokościach od kilku metrów na obrzeżach niecki do kilkunastu metrów w jej centralnych partiach. Występujące utwory górnej kredy zabudowane są z wapieni, wapieni marglistych, margli i opok, ich miąższość to ponad 1000 m. Górny alb tworzą piaskowce kwarcowo-glaukonitowe, słabo zwięzłe, a górną część tej formacji budują margle silnie ilaste.

Trzeciorzędowe utwory na terenie gminy nie mają szerokiego rozprzestrzenienia. Występują lokalnie w zagłębieniach stropu górnej kredy. Wiekowo przynależą do miocenu i pliocenu, wykształcone są jako piaski, iły oraz węgle brunatne.

Występowanie na obszarze gminy utworów czwartorzędowych należy wiązać ze zlodowaczeniem krakowskim oraz środkowopolski. Osady zlodowaczenia krakowskiego zachowały się jedynie w zagłębieniach stropu kredy (gliny, piaski, mułki, iły). Główny kompleks czwartorzędu stanowią utwory zlodowaczenia środkowopolskiego. Reprezentowane są przez dwa poziomy glin zwałowych: stadiału Warty i stadiału maksymalnego. Najmłodszymi utworami czwartorzędu są utwory holoceniowe reprezentowane przez osady rzeczne budujące terasy zalewowe (piaski, mułki, żwiry) oraz torfowiska wypełniające zagłębienia powierzchni.

5.2.2. Miejsca lokalizacji złóż kopalin oraz działalność górnicza

Na terenie gminy występują kopaliny pospolite – kruszywa naturalne- piaski, stanowiące surowiec dla budownictwa i drogownictwa oraz piaski kwarcowe – stanowiące surowiec do wyrobu szkła oraz węgiel brunatny - stanowiący ważny surowiec energetyczny.

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na podstawie art. 125 ustawy Prawo ochrony środowiska z 21 kwietnia 2001 r., polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystywaniu, w tym kopalin towarzyszących.

W obszarze gminy Wartkowie na dzień sporządzenia prognozy zostało udokumentowanych 5 złóż: Uniejów (węgle brunatne), Świnice Warckie (piaski kwarcowe), Spędoszyn Kolonia I (piasek), Spędoszyn Kolonia II (piasek), Ner (piasek).

Z punktu widzenia ochrony złóż złoża kruszywa naturalnego Spędoszyn Kolonia I, Spędoszyn Kolonia II, Świnice Warckie zostały zaliczone do klasy 4 - złoża powszechne, licznie występujące, łatwo dostępne, złożo węgla brunatnego Uniejów zostało zaliczone do klasy 3 – rzadkie, tylko w regionie, w którym występuje udokumentowane złożo.

Ze względu na ochronę środowiska złoża Spędoszyn Kolonia I i Spędoszyn Kolonia II zakwalifikowano do złóż mało-konfliktowych (klasa A), złożo Uniejów i Świnice Warckie zostały zakwalifikowane do złóż konfliktowych (klasa B). Przyczyną konfliktowości złoża Świnice Warckie jest ochrona lasów, natomiast złożo Uniejów jest ochrona krajobrazu, lasów, gleb oraz występujący konflikt zagospodarowania terenu.

Zgodnie z danymi Urzędu Górniczego w Kielcach - w gminie koncesjonowana działalność gospodarcza w zakresie wydobycia kruszyw naturalnych jest prowadzona w 1 obszarze górnicznym, zlokalizowanym w miejscowości Ner. Obszar górniczny został ustanowiony decyzją Starosty Powiatu Poddębickiego znak: OB.6522.II.3.2013 z dnia 17 czerwca 2017 r. Koncesja ważna jest do 19 września 2027 r. Obszar górniczny zajmuje powierzchnię 15 984 m² i obejmuje wydobycie kruszywa naturalnego (piasku).

Eksploatacja kruszywa naturalnego odbywa się odkrywkowo, sposobem ciągłym, systemem wgłębnym. Są to wyrobiska suche. Nakład gromadzony na tymczasowych wyrobiskach, powinien zostać wykorzystany do rekultywacji tych wyrobisk.

5.2.3. Gleby

Gleby, z uwagi na swoją wielofunkcyjność w środowisku, są jednym z jego najważniejszych komponentów, decydującym o wielkości produkcji rolnej i leśnej.

Na obszarze gminy najmłodszymi utworami są piaski, mady i namuły rzeczne oraz utwory torfowiskowe. Występujące utwory górnej kredy zabudowane są z wapieni, wapieni marglistych, margli i opok, ich miąższość to ponad 1000 m. Osady czwartorzędowe na obszarze gminy występują w zagłębieniach stropu kredy i reprezentowane są gliny, piaski, mułki, ility. Główny kompleks czwartorzędu reprezentowany jest przez dwa poziomy glin zwałowych. Terasy zalewowe zbudowane są przez osady rzeczne (piaski, mułki żwiru) a zagłębienia wypełniają torfowiska.

Gmina Wartkowice charakteryzuje się dużym udziałem gleb klasy III i IV (łącznie ponad 50%), czyli gleb dobrych, średnio dobrych i średniej jakości. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Wartkowice struktura jakości gleb przedstawia się następująco:

klasa I	nie występuje	klasa IV	4 744,62 ha (\pm 42% powierzchni gminy)
klasa II	7,42 ha (\pm 0,1% powierzchni gminy)	klasa V	4198,96 ha (\pm 37% powierzchni gminy)
klasa III	1 252,95 ha (\pm 11% powierzchni gminy)	klasa VI	1127,82 ha (\pm 9,9% powierzchni gminy)

Gleby najlepszych klas bonitacyjnych II i III zajmują powierzchnię są nierównomiernie rozmieszczone na obszarze gminy. Najwięcej gleb chronionych znajduje się w dolinie rzeki Ner, w północnej części obrębów Saków, Dzierżawy i Kiki, w południowej części obrębu Biernacice, w obrębie Bronów oraz w południowo-zachodniej części obrębu Łązki oraz w wzdłuż doliny rzecznej ciek Dopytyw spod Domaniewa. Na obszarze gminy występują także gleby pochodzenia organicznego. Zlokalizowane są w większości w dolinach denudacyjnych cieków (wschodnia część obrębów Starzyny i Orzeszków, południowa część obrębu Ujazd, centralna część obrębów Wierzbowa i Drwale, południowo – wschodnia część obrębu Chodów) oraz zagłębieniach bezodpływowych (wschodnia część obrębu Wartkowice, południowy obszar obrębów Kiki i Dzierżawy, rejon wschodni obrębu Sędów).

5.2.4. Ukształtowanie terenu

Geomorfologia terenu gminy Wartkowice cechuje mało urozmaiconą równiną polodowcową. Głównym elementem krajobrazu jest dolina Neru. Płaska i rozległa dolina, przyjmująca szerokości od 0,5 do 1,5 km, rozcina obszar gminy na dwie części. Dolina w części południowej leży na wysokości ok. 115 m n.p.m., w części północnej 105 m n.p.m. Jest to najniższy położony punkt na terenie gminy. Na zachód od doliny wysokości na obrzeżach gminy kształtują się na poziomie ok. 120 m. n.p.m., opadając ku środkowi, gdzie znajduje się kotlinowate zagłębienie - obszar źródłowy rzeki Pisi. Obszar ten przecinają wały wydymowe. Obszar znajdujący się po wschodniej stronie doliny jest mniej urozmaicony.

5.2.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Sieć rzeczna, rowy i kanały

Teren gminy Wartkowice położony jest zlewni rzeki Warty. Główną rzeką jest Ner przepływający przez centralną część gminy z południa na północ. Rzeka od pozostałych cieków jest oddzielona działami

wodnymi IV rzędu. Sieć rzeczną uzupełniają: rzeka Pisia k. Bronówka (odwadniająca zachodnią część gminy) i rzeka Gnida (odwadniająca wschodnią część gminy) oraz Kanał Drozdów „A”. Rzeki to od mniejszych dopływów rozdzielone są działami V rzędu. Rzeka Ner jest rzeką III rzędu, prawobrzeżnym dopływem Warty, uchodzącym do niej w 444,4 km. Przepływa przez dwa województwa: łódzkie i wielkopolskie oraz dwie krainy geograficzne: Wysoczyznę Łaską i Kotlinę Kolską. Jej długość wynosi 125,9 km, a powierzchnia dorzecza 1866 km². Źródła Neru leżą na wysokości ok. 208 m n.p.m. w pobliżu Wiśniowej Góry, na południowy wschód od Łodzi, natomiast ujście do rzeki Warty znajduje się w pobliżu wsi Majdany (gmina Dąbie, województwo wielkopolskie). Średnia szerokość w jej środkowym biegu wynosi 18 m, natomiast jej średnia głębokość 1,2 m, przy obserwowanych wahaniach od 0,5 do 1,9 m. Wielkość średniego przepływu mierzona w dolnej części biegu rzeki kształtuje się na poziomie 10,8 m³/s. Rzeka płynie prostym, głębokim korytem, którego brzegi porośnięte są głównie wikliną oraz olchą czarną. Obrzeża rzeki stanowią lasy i łąki, zaś w środkowym i dolnym biegu głównie pastwiska i grunty orne. Dawnej zabagnione dno doliny w dolnym, pradolinowym odcinku jest obecnie uregulowane i użytkowane rolniczo.

Fot. 1. Rozległa dolina rzeki Ner na wysokości wsi Wartkowie

Źródło: fotografia własna.

Rzeka Pisia stanowiąca lewobrzeżny dopływ Neru, bierze swój początek w okolicach miejscowości Budy Stryszowskie, a do Neru uchodzi na wysokości wsi Busina. Średnia szerokość tej rzeki wynosi 7 m, przy wahaniach od 5 do 9 m. Jest ona płytka, bowiem średnia głębokość wody wynosi tylko 0,30 m i waha się w zakresie od 0,20 do 0,50 m. Nurt jest leniwy i układa się w zakresie ok. 0,3-0,5 m/s. Dno piaszczyste, piaszczysto – muliste a w zastoiskowych partiach muliste.

Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCZWP)

Gmina Wartkowie jest zlokalizowana w zasięgu czterech Jednolitych Części Wód Powierzchniowych o nr jednostek: RW600016183194 (Dopływ spod Karnic), RW600016183196 (Dopływ spod Kobylnik), RW600017183285 (Gnida – od kanału Łęka - Dobrogosty), RW6000231832782 (Dopływ spod Brudnówka), RW6000171832929 (Pisia), PLRW 600020183275 (Ner od Dopływu spod Łęzek do Kanału Zbylczykiego). Cele środowiskowe dla jednostek stanowią: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny. Przeważa-

jąca część gminy Wartkowice jest zlokalizowana w jednostkach charakteryzujących się dobrym stanem ekologicznym i chemicznym, jednakże zagrożonych ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Cele środowiskowe jednostek wg. Planu gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Odry:

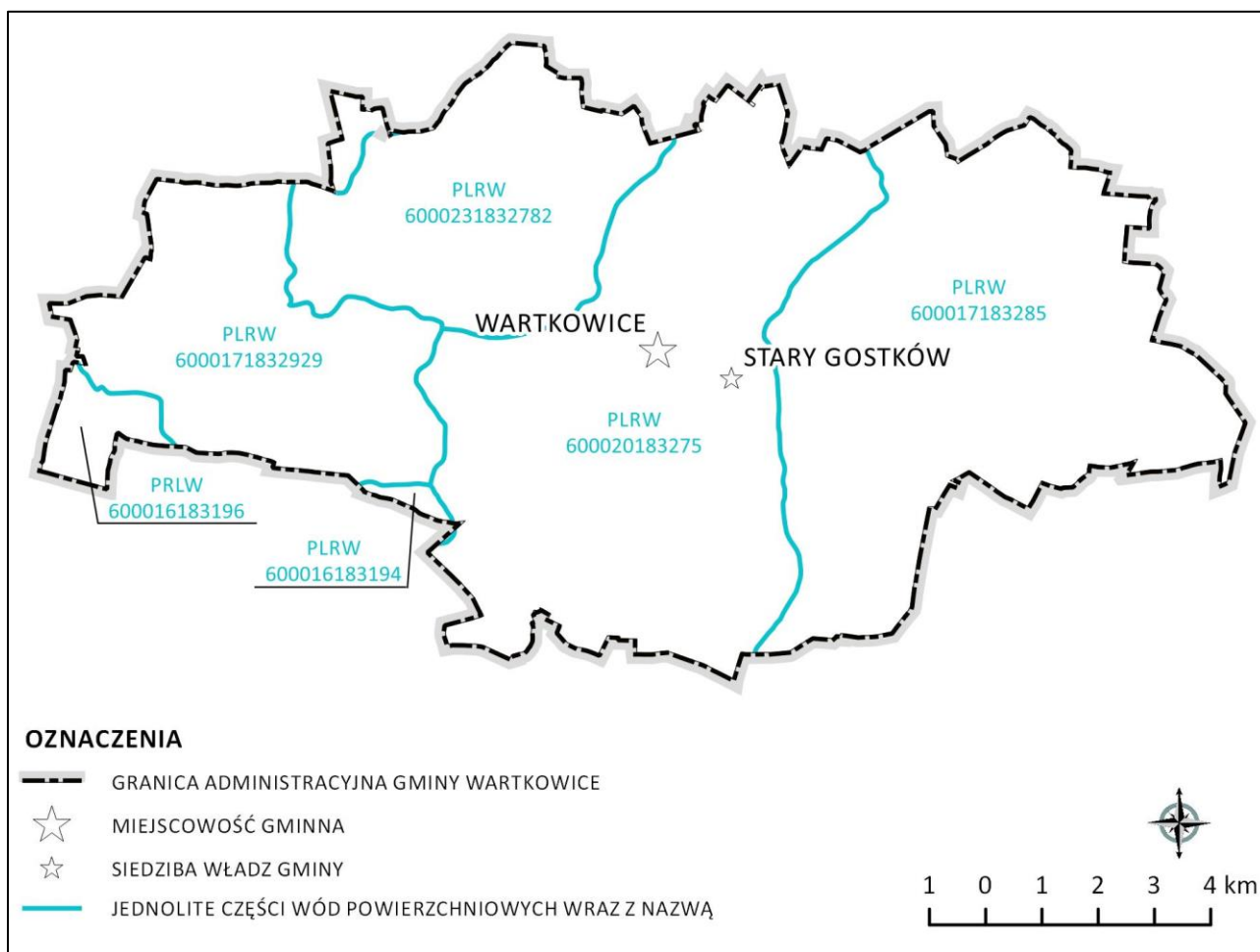
Tab. 5. Działania podstawowe dla JCW na obszarze dorzecza Wisły, zlokalizowanych w granicach gminy.

Kod JCW rzeczne	Administracyjne	Badanie i monitorowanie środowiska wodnego	Dostęp do informacji	Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej	Kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw	Kształtowanie naturalnych warunków hydrodynamicznych oraz ochrona ekosystemów i zachowanie różnorodności biologicznej	Kształtowanie naturalnych warunków hydrologicznych oraz ochrona ekosystemów i zachowanie różnorodności biologicznej	Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych	Ograniczenie rozprzestrzeniania zanieczyszczeń	Optymalizacja zużycia wody	Realizacja KPOŚK	Realizacja zadań systemowych gospodarki odpadami zawartych w planach gospodarowania odpadami	Sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód	Ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód stojących
PLRW600016183194				x										
PLRW600016183196				x										
PLRW600017183285				x										
PLRW6000231832782				x										
PLRW6000171832929				x	x									
PLRW600020183275				x	x									
	działanie niewskazane dla danej JCW w programie działań													
x	działanie wskazane dla danej JCW w programie działań													

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Odry - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.

Jednostka RW600016183194 - naturalna, niemonitorowana jednostka charakteryzuje się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu został wskazany do 2015r., bez możliwości odstępstwa.

Jednostka RW600016183196 - naturalna, niemonitorowana jednostka charakteryzująca się charakteryzująca się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu wskazano na 2015 r., bez możliwości odstępstwa.

Ryc. 3. Gmina Wartkowiec na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCZWP)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – KZGW.

Jednostka RW600017183285 - naturalna, monitorowana jednostka charakteryzująca się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu wskazano na 2027 r., z możliwością odstępstwa, uzasadnionego brakiem możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

Jednostka RW6000231832782 - naturalna, niemonitorowana jednostka charakteryzująca się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu wskazano na 2015 r., bez możliwości odstępstwa.

Jednostka RW6000171832929 - naturalna, niemonitorowana jednostka charakteryzująca się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu wskazano na 2021 r., z możliwością odstępstwa, uzasadnionego brakiem możliwości technicznych oraz dysproporcjonalnymi kosztami. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego celu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Jednostka RW600020183275 - naturalna, monitorowana jednostka charakteryzująca się dobrym stanem ekologicznym i dobrym stanem chemicznym. Termin osiągnięcia dobrego stanu wskazano na 2027 r., z możliwością odstępstwa, uzasadnionego brakiem możliwości technicznych. W zlewni JCWP występują presje: presja komunalna, niska emisja. W programie działań zaplanowano działanie: weryfikacja programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na okres niezbędny dla wdrożenia tego działania następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Zbiorniki wodne

Obszar gminy pozbawiony jest dużych jezior. Na terenie gminy znajdują się zbiorniki budowlane – hodowla oraz niewielkie jednak liczne oczka wodne, zarówno o funkcjach odwadniających tereny zabudowy jak i stanowiące niewielkie zbiorniki nawodnień rolniczych. Największy zbiornik wodny znajduje się w miejscowości Dzierżawy. Sieć hydrograficzną uzupełniają niewielkie śródpolne oczka wodne oraz niewielkie zagłębienia bezodpływowe.

Jakość wód powierzchniowych

Ner wraz z dopływami przepływa przez tereny zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej miasta Łodzi, stąd ich głównym źródłem zanieczyszczenia są ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane przez Grupową Oczyszczalnię Ścieków w Łodzi. W gminie Wartkowie nie znajduje się żaden reprezentatywny punkt pomiarowy – kontrolny. Najbliżej gminy położony jest punkt pomiarowy – Ner – Podłęże, zlokalizowany na północ od granicy gminy. Na podstawie tego punktu przeprowadzana jest ocena jakości wód powierzchniowych rzeki Ner na odcinku od dopływu spod Łęzek do Kanału Zbylczyckiego. Badania w tym punkcie były przeprowadzane w latach 2010-2015. Zgodnie z wynikami pomiarów przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, stan wód został określony jako umiarkowany,

a potencjał ekologiczny jako umiarkowany przy jcw silnie zmienionym (klasa elementów biologicznych – III stopień, klasa elementów hydromorfologicznych – II stopień, klasa elementów fizykochemicznych –PPD).

Pozostałe, niebadane wody powierzchniowe, są narażone na zanieczyszczenia spływów obszarowych. Ułatwieniem dla spływu związków biogenych z terenów rolniczych są urządzenia drenarskie na terenach wyżej położonych oraz sieć rowów melioracyjnych i cieków w dolinach. Wody powierzchniowe zanieczyszczają również zrzuty ścieków, w szczególności z nieskanalizowanych terenów wiejskich.

Na poprawę stanu czystości wód powierzchniowych wpłynie skanalizowanie miejscowości wiejskich, zmodernizowanie istniejących oczyszczalni oraz systemu melioracyjnego i drenarskiego, aby ilość wody odprowadzana ze zlewni rolniczej do wód powierzchniowych była jak najmniejsza.

Zasoby wód podziemnych

Obszar gminy Wartkowie - wg Atlasu Hydrogeologicznego Polski (AHP) opracowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny (1995), pod redakcją naukową B. Paczyńskiego - znajduje się w obrębie makroregionu Centralnego, region VIII kutnowski. Na obszarze tym główny, użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach czwartorzędu.

Użytkowe poziomy wodonośne występujące na terenie gminy związane są z osadami górnokredowymi i czwartorzędowymi. Wody podziemne w utworach czwartorzędowych gromadzą się w osadach piaszczysto – żwirowych występujących w dolinach rzecznych oraz na wysoczyznach. Warstwy wodonośne w dolinach rzecznych prowadzą wody o zwierciadle swobodnym, płytko występującym w stosunku do powierzchni terenu. Są one zasilane poprzez infiltrację wód opadowych i powierzchniowych oraz drogą dopływu podziemnego z otaczających dolin wysoczyzn. Wody podziemne na wysoczyznach gromadzą się w osadach piaszczysto-żwirowych występujących bezpośrednio od powierzchni terenu nad glinami, wśród glin zwałowych oraz pod nimi. Warstwy śródglinowa i podglinowa, z reguły prowadzą wody pod napięciem. Ich miąższość jest zróżnicowana.

Podstawowy zbiornik użytkowy w gminie stanowią utwory kredowe. To na tym zbiorniku opiera się zaopatrzenie w wodę ludności i przemysłu. Wody prowadzone są szczelinami, w utworach litych są to szczeliny zwierzelinowe i tektoniczne. Zasilanie zbiornika górnokredowego odbywa się poprzez drenaż wód z poziomu czwartorzędowego, w miejscach kontaktu z piaskami i żwirami na wysoczyznach, jak i w dolinach rzecznych, bądź poprzez bezpośrednie zasilanie wodami atmosferycznymi w miejscach, gdzie utworu górnej kredy odślaniają się na powierzchni terenu. Wody zbiornika górnokredowego posiadają charakter naporowo-swobodny. Tam, gdzie nad utworami wodonośnymi występują osady nieprzepuszczalne, wody posiadają charakter naporowy. Natomiast w strefach tzw. okien hydrologicznych, gdzie brak jest tych osadów, lustro wody jest swobodne.

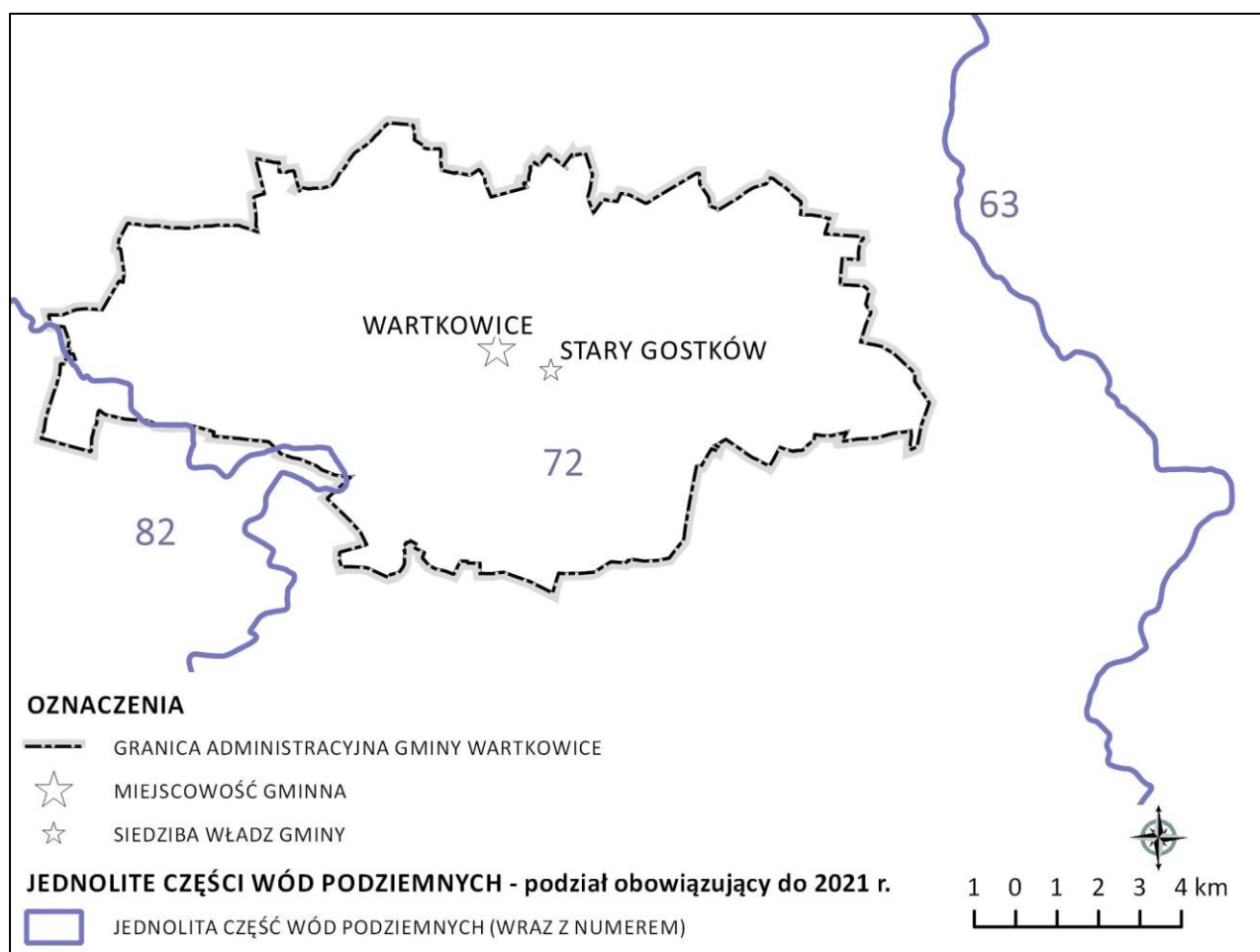
Jakość Wód Podziemnych - Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Według Ramowej Dyrektywy Wodnej obszarami odniesienia w zarządzaniu zasobami wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). W nawiązaniu do tego podziału, gmina Wartkowie jest zlokalizowana w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 72 (prawie cały obszar gminy) i 82 (południowo zachodnia część gminy).

JCWpd nr 72 ma powierzchnię 1 831 km² położony jest w dorzeczu Odry. W jego obrębie występują piętra wodonośne: kredowe i czwartorzędowe. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 250 338 m³/d. Przepływ wód podziemnych użytkowych poziomów wodonośnych odbywa się w kierunku rzeki Ner, która posiada charakter drenujący, lokalnie w kierunku mniejszych cieków. Zasilanie piętra czwartorzędowego następuje głównie poprzez intensywną infiltrację na tarasach wysokich, bezpośrednio do utworów piaszczysto - żwirowych lub przez słabo przepuszczalne osady glin zwałowych. We wschodniej części jednostki oraz w dolinie Neru piętro czwartorzędowe pozostaje w kontakcie hydraulicznym z poziomem kredy górnej. Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu to od 2 do 110 m w poziomie międzyglinowym oraz > 60 m w poziomie podglinowym. Poziom kredy górnej zasilany jest przez drenaż nadległego czwartorzędowego piętra wodonośnego i przesączanie przez utwory słabo przepuszczalne oraz dopływ lateralny. Głębokość występowania warstwy wodonośnej to od 5 do 150 m w poziomie kredy górnej i od 10 do 760 m w poziomie kredy dolnej.

JCWpd nr 82 ma powierzchnię 2 809,2 km² położony jest w dorzeczu Odry. W jego obrębie występują piętra wodonośne: czwartorzędowe, kredowe i jurajskie. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 692 189 m³/d. W jurajskim piętrze wodonośnym system przepływu ma charakter regionalny. Zasilanie piętra odbywa się na drodze przesączania z wyżej leżących poziomów wodonośnych oraz dopływu wód ze stref wychodni warstw wodonośnych. Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu to od 140 do 160 m. System przepływu w piętrze kredowym również ma charakter regionalny. Zasilanie piętra odbywa się na drodze przesączania z wyżej leżących poziomów wodonośnych oraz dopływu wód z obszarów wyżynnych na południu. Głębokość występowania warstw wodonośnych poziomu kredowego to od 50 do 100 m. Czwartorzędowe piętro wodonośne posiada system przepływu o charakterze lokalnym. Poziomy wodonośne zasilane są na drodze infiltracji opadów atmosferycznych lub, w przypadku poziomów głębszych, przez przesączenie się wód z nadległych poziomów wodonośnych. W piętrze czwartorzędowym warstwy wodonośne poziomu występują na głębokości od 10 do 20 m).⁴

⁴ Jednolite części wód podziemnych (JZWPd) – charakterystyka geologiczna i hydrologiczna, Państwowa Służba Hydrogeologiczna, 2013 r.

Ryc. 4. Gmina Wartkowiec na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCZWPd)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej – KZGW.

Stopień udokumentowania zasobów wód podziemnych

Według „Strategii ochrony głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce” opracowanej w Instytucie Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH-Kraków w 1990 r. pod redakcją prof. A.S. Kleczkowskiego oraz ww. AHP, obszar gminy Wartkowiec, znajduje się poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych.

5.2.6. Klimat

Według regionalizacji W. Wiszniewskiego i W. Chełchowskiego obszar gminy Wartkowiec jest zaliczany do łódzko-wieluńskiego regionu klimatycznego. Jest to region zróżnicowany pod względem mikroklimatycznym, w zależności od rzeźby terenu, zalesienia i zabudowy. Położenie obszaru gminy na wododziale Wisły i Odry ma znaczny wpływ na warunki klimatyczne; charakterystyczną cechą klimatu tego regionu jest zmienność stanów pogodowych.

Ogólnie rejon ten jest obszarem o korzystnych warunkach klimatycznych. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 625 mm. Równinna część północna otrzymuje średnio ok. 100 mm mniej opadów w skali roku. Pokrywa śnieżna zalega przeciętnie 52 dni w roku. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,7°C (średnia temperatura stycznia to -3,0°C, średnia temperatura lipca to 18,2°C). Lata są

dość ciepłe i dopuszczają możliwość uprawy niektórych roślin termofilnych. Zimy są umiarkowanie ostre choć nietrwałość pokrywy śnieżnej zwiększa możliwość wymarzania wrażliwych odmian pszenicy i nie dopuszcza raczej uprawy jęczmienia ozimego. Okres wegetacyjny i gospodarczy jest tu stosunkowo długi i wynosi do 210 dni. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego, północno i południowo-zachodniego; średnia prędkość wiatru wynosi 2,5 m/s.

Na ukształtowanie się warunków mikroklimatycznych największy wpływ mają: ukształtowanie powierzchni, ekspozycja stoków, pokrycie terenu oraz występowanie wód. Omawiany obszar charakteryzuje się niewielkimi spadkami. Wyjątkiem jest ciąg pagórków wodnolodowcowych w centralnej części obszaru. Mają one przebieg z północnego-zachodu na południowy wschód. Ekspozycja południowo-zachodnich zboczy tych pagórków na promienie słoneczne powoduje ich silne nagrzanie, w związku z czym średnia temperatura dobową tych zboczy jest wyższa niż stoków północno-wschodnich. Obszary wysoczyzn lodowcowych i wodnolodowcowych charakteryzują się niewielkimi spadkami terenu. Dlatego nie występują tutaj duże różnice mikroklimatyczne między różnymi częściami tej formy terenu. Szczególnie korzystne warunki mikroklimatu występują w sąsiedztwie kompleksów leśnych; najmniej korzystne w dolinach cieków wodnych. Doliny i inne formy wklęsłe charakteryzują się niekorzystnymi warunkami radiacyjno-termicznymi; rejony te wyróżniają się większą wilgotnością powietrza, częstszymi mgłami i występowaniem zastoisk mrozowych. Średnia temperatura dobową może być tu niższa o 1-2 stopnie niż na wysoczyznach.

5.2.7. Komponenty biotyczne

Według geobotanicznego podziału Polski dokonanego przez W. Szafera, obszar gminy Wartkowie zaliczany jest do prowincji Niżowo-Wyżynnej, Środkowoeuropejskiej, działu Bałtyckiego, podpodziału Pasa Wyżyn Środkowych.

Zasadniczy zręb flory tego obszaru tworzą gatunki wielu elementów geograficznych, wśród których dominujący charakter mają rośliny szeroko rozpowszechnione w północnej i środkowej Europie. Wiele jest tu gatunków o charakterze euro-syberyjskim (borówka czarna, siódmaczek leśny inne gatunki runa leśnego lasów sosnowych i mieszanych, z drzew: sosna zwyczajna i jarzab pospolity). Na wilgotnych łąkach, bagnach i torfowiskach spotyka się wiele roślin północnych (skrzyp błotny, turzyca bagienna, kilka gatunków mchów, gwiazdnica długolistna i bagno zwyczajne). Najliczniej jednak reprezentowane są gatunki mające swoje centrum występowania w Europie Środkowej (buk zwyczajny, grab pospolity, dąb szypułkowy, lipa szerokolistna i klon zwyczajny, z roślin zielnych należy wymienić: turzyce palczastą, zawilec gajowy i szczyr trwały).

Świat zwierząt nie jest bogaty. Można tu wymienić gatunki szeroko rozpowszechnione na kontynencie euroazjatyckim (ssaki: zając szarak, kuna leśna, sarna, dzik; z ptaków: sójka, dzwonec, świergotek łąkowy i drzewny, słowik rdzawy, kąskawa, kulczyk i dzięcioł polny). Występują też gatunki o charakterze południowym, reprezentowane głównie przez bogaty świat owadów.

5.2.8. Komponenty abiotyczne – dziedzictwo kulturowe

Zabytki architektury i urbanistyki

Wartkowie należą do gmin charakteryzujących się małym nasyceniem zabytkami nieruchomymi, objętymi ochroną konserwatorską w ramach wpisu do rejestru zabytków (zgodnie z przepisami ustawy z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). W rejestrze zabytków województwa łódzkiego, prowadzonym przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi znajduje się 10 obiektów i obszarów z terenu gminy Wartkowie: jeden zespół pałacowy, w skład którego wchodzi trzy obiekty architektury i park), jeden obiekt architektury w postaci kościoła, oraz dwa zespoły dworskie, w skład których wchodzi obiekty architektury i budownictwa oraz parki.

Ewidencja zabytków gminy Wartkowie, pozytywnie zaopiniowana przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi, zgodnie z wymogami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami obejmuje 30 zabytków nieruchomych oraz 270 zabytków archeologicznych. Gminna ewidencja zabytków została zatwierdzona Zarządzeniem nr 177/2016 Wójta Gminy Wartkowie z dnia 28 XII 2016 r.

Tab. 6. Wykaz obiektów i obszarów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków - GEZ Wartkowie

Nr wg rysunku Studium	Typ obiektu / obszaru	Ilość kart dla miejscowości
BIERNACICE		
1	Park w zespole dworsko - parkowym	1
DZIERŻAWY		
2	Kościół parafialny p.w. Serca Pana Jezusa*	1
KŁÓDNO		
3	Zespół dworca PKP*	1
NER		
4	Park dworski*	1
PEŁCZYSKA		
5	Dwór w zespole dworsko - parkowym*	3
6	Park w zespole dworsko - parkowym*	
7	Pozostałości zespołu folwarcznego przy zespole dworsko - parkowym*	
STARY GOSTKÓW		
8	dom nr 6	1
TUR		
9	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego*	7
10	Cmentarz przykościelny w zespole kościoła parafialnego p.w. śś. Piotra i Pawła*	
11	Brama i ogrodzenie w zespole kościoła parafialnego p.w. śś. Piotra i Pawła*	
12	Plebania w zespole kościoła parafialnego p.w. śś. Piotra i Pawła *	
13	organistówka w zespole kościoła parafialnego p.w. śś. Piotra i Pawła *	
14	Cmentarz parafialny	
15	Młyn	
WARTKOWICE		
16	Cmentarz przykościelny w zespole kościoła parafialnego*	4
17	Dzwonnica w zespole starego kościoła parafialnego*	

18	Kaplica w zespole kościoła parafialnego	
19	Cmentarz w zespole cmentarza parafialnego*	
WILKOWICE		
20	Relikt parku dworskiego	1
WÓLKA		
21	Młyn	1

* Obiekty znajdujące się w Wojewódzkiej ewidencji zabytków województwa łódzkiego.

Dziedzictwo archeologiczne

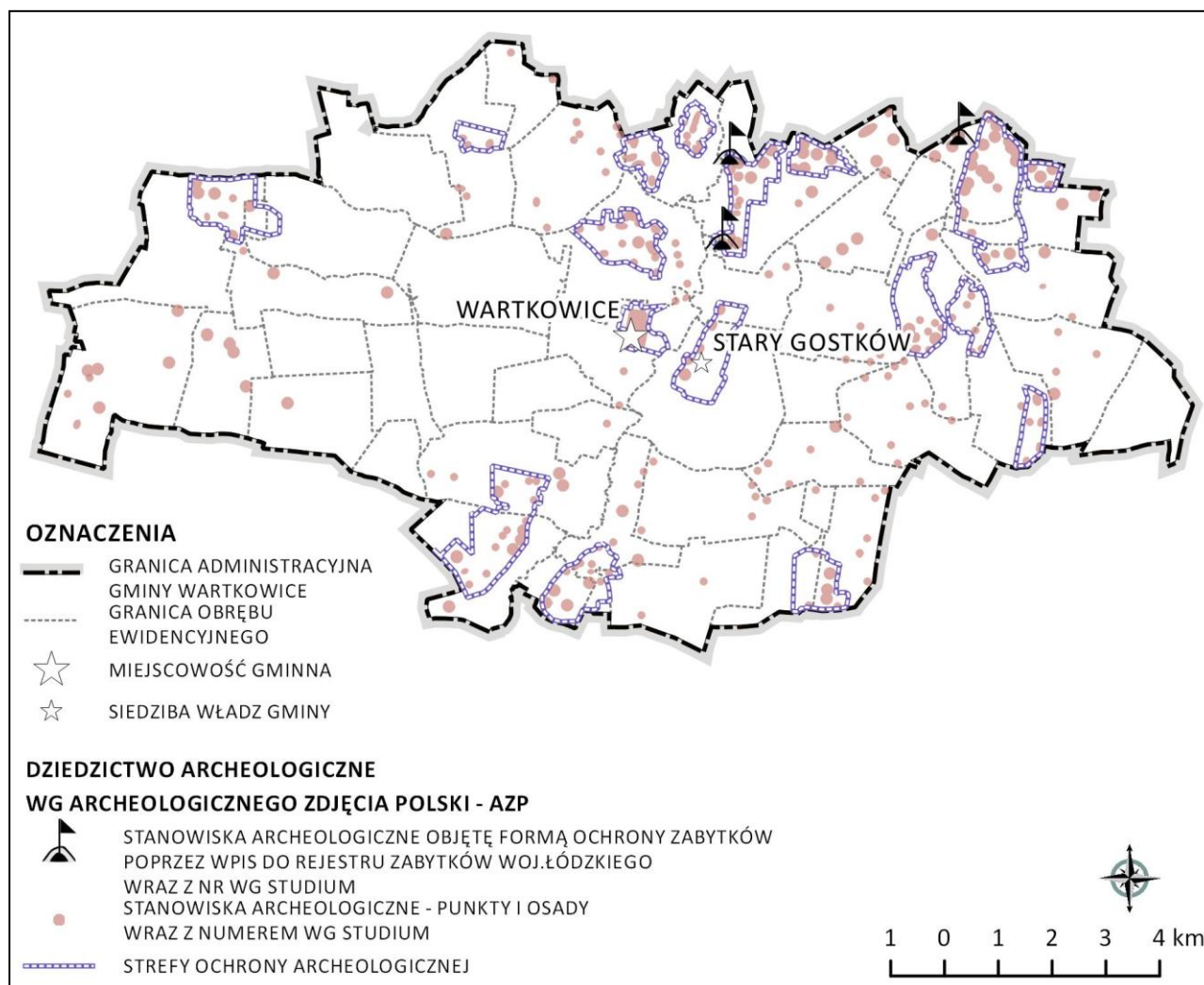
Dziedzictwo archeologiczne jest świadectwem zmian, jakie zachodziły w obrzeże gminy we wszystkich dawnych dziedzinach życia ludności - formach osadnictwa, sposobie budowy domów, zdobywania pożywienia i surowców, z których wytwarzano przedmioty codziennego użytku, broń, ozdoby, czy części stroju, a także systemie wierzeń i innych przejawach kultury duchowej. Głównym źródłem przekazu są zachowane zabytki archeologiczne.

łącznie na terenie gminy zlokalizowanych jest 270 stanowisk archeologicznych (w tym 12 stanowisk archiwalnych o nieznanym lokalizacji), zidentyfikowanych głównie w centralnej części gminy (dolina rzeki Ner) oraz we wschodniej części gminy w obrębach: Krzepocinek, Wierzbowa, i Powodów III.

Do rejestru zabytków byłego województwa sieradzkiego wpisano 3 zabytki archeologiczne:

- grodzisko w Krzepocinku (nr 406/A),
- gródek stożkowy w Pełczyskach (nr 209/A),
- gródek stożkowy w Pełczyskach (nr 210/A).

W obszarze gminy Wartkowice zostały wyznaczone strefy ochrony archeologicznej, zatwierdzone w ramach Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ Wartkowice 2016 r.). Wyznaczono 17 stref ochrony archeologicznej, ponumerowanych alfabetycznie.

Ryc. 5. Rozmieszczenie stanowisk archeologicznych oraz stref ochrony archeologicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Stanowiska archeologiczne stanowią integralną część dziedzictwa kulturowego gminy. Specyfika ich ochrony polega m.in. na takim ich wykorzystaniu, które umożliwi ich integrację funkcjonalno-przestrzenną z istniejącą strukturą osadniczą, jak również na ograniczeniu zbędnych działań inwestycyjnych w obszarach ich występowania.

5.3. ZASOBY PRZYRODY PRAWNIE CHRONIONE, USTANOWIONE I POTENCJALNE

5.3.1. Obszary i obiekty o walorach przyrodniczych prawnie chronione

Obowiązujący w Polsce system obszarów chronionych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.) obejmuje 10 rodzajów form ochrony przyrody. W gminie Wartkowiec występują: Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej oraz pomniki przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej - został wyznaczony w 1988 r. na terenach już istniejących Obszarów: Bolimowsko Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki oraz Doliny Bzury. Obecny zasięg Obszaru został wyznaczony na podstawie Rozporządzenia Nr 6/2009 Wojewody

Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r., w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej (Dz. Urz. Woj. Z 2009 r., Nr 75, poz. 710 wraz ze zm.). Przedmiotem ochrony Obszaru jest zachowanie walorów przyrodniczych części pradoliny powstałej w okresie plejstoceniowym, łączącej Wisłę z doliną Warty. Powierzchnia całego obszaru wynosi 36 650,0 ha, z czego 360,76 ha znajduje się w granicach gminy.

Zasobami środowiska objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody są także pomniki przyrody, czyli pojedyncze twory przyrody żywej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej. Na terenie gminy za pomniki przyrody uznano drzewa oraz zespoły drzew występujące w Biernacicach, Bronowie oraz Gostkowie.

5.3.2. Powiązania przyrodnicze z terenami sąsiednimi

Powiązanie przyrodnicze z otoczeniem następuje poprzez rozwinięty system przyrodniczy, którego głównym elementem jest korytarz ekologiczny przebiegający wzdłuż rzeki Ner „Warta – Jeziorsko”, który zapewnia ekologiczne powiązanie terenu z cennym przyrodniczo Obszarem Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Korytarze ekologiczne są to elementy łącznikowe systemu przyrodniczego, łączące obszary węzłowe i węzły, oraz system przyrodniczy w funkcjonalną całość. Istotne dla funkcjonowania obszaru są również mniejsze ciekie, a także niewielkie kompleksy leśne, zbiorniki wodne i zbiorowiska roślinności łąkowej. Korytarz ekologiczny rzeki Ner na terenie gminy poprzecinany jest siecią dróg gminnych, drogami wojewódzkimi nr 703 i 469 oraz autostradą A2, które stanowią istotne bariery dla zachowania ciągłości systemu przyrodniczego obszaru i powiązań przyrodniczych z otoczeniem.

5.4. IDENTYFIKACJA PODSTAWOWYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ochrona środowiska w gminie jest związana z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności. Począwszy od zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, poprzez gospodarkę odpadami po utratę różnorodności biologicznej, wprowadzenia gatunków inwazyjnych czy genetycznie zmodyfikowanych. Zakres tematyczny może być bardzo szeroki, obejmuje zagadnienia związane z szeroko rozumianą ochroną i kształtowaniem środowiska naturalnego i kulturowego, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów innowacyjnych opartych na polityce wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju.

Gmina Wartkowice stanowi gminę rolniczą o niskim udziale przemysłu w strukturze użytkowania oraz niskim poziomem zurbanizowania terenów. Podstawowe problemy występujące w obszarze gminy dotyczą podstawowych elementów ochrony środowiska: w zakresie degradacji gleb, związanej z użytkowaniem rolniczym terenów, w zakresie zanieczyszczeń atmosferycznych, związanych z niską emisją czy w zakresie ochrony wód, narażonych na powierzchniowe źródła zanieczyszczeń. Do głównych zagrożeń i problemów ochrony środowiska można zaliczyć:

Degradacja gleb i powierzchnia ziemi:

- naturalne zagrożenie gleb procesami erozyjnymi,
- zakwaszenie gleb obniżające ich przydatność rolniczą,

- degradacja powierzchni ziemi spowodowana rozbudową infrastruktury technicznej, w tym sieci drogowej,
- lokalne zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi głównie w sąsiedztwie dróg.

Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych:

- nie oczyszczone ścieki komunalne: nieszczelne szamba, możliwość odprowadzanie ścieków do rowów przydrożnych, cieków,
- spływ powierzchniowy z terenów rolniczych: stosowanie nawozów chemicznych, w miejscach gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią terenu oraz gruntach o większych spadkach w kierunku cieków.

Powietrze atmosferyczne:

- zanieczyszczenia komunikacyjne,
- emisja niska z lokalnych kotłowni.

Zasoby przyrodnicze:

- zmiany stosunków wodnych: melioracje wpływające na obniżenie poziomu wód gruntowych,
- zmiana sposobu zagospodarowania łąk, odejście od ich wykaszania i wypasania,
- zagrożenie komunikacyjne występujące wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu.

Hałas:

- rozszerzanie się obszarów narażonych na hałas komunikacyjny, związane z wzrostem środków komunikacji samochodowej.

ETAP OCENY

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku zaniechania realizacji ustalonych kierunków projektu Studium dotyczą analizy tzw. „opcji zerowej”. Dotyczy ona określenia kierunku zmian środowiska w przypadku braku realizacji planowanych działań. Często mylnie przyjmuje się, że brak działań w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego ma charakter pro-środowiskowy i zmniejsza negatywne oddziaływanie na środowisko.

Oceniając potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu konieczne jest określenie jego podstawowych funkcji, jakie są mu przypisane w obowiązującym systemie prawnym. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy spełnia trzy podstawowe funkcje. Stanowi politykę przestrzenną gminy, co jest jego funkcją podstawową.

Jest też aktem polityki rozwoju gospodarczego. Drugą funkcją Studium jest koordynacja sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Trzecia funkcja Studium dotyczy promocji gminy wśród potencjalnych inwestorów – stanowi jedyny dokument określający całościowo stan i kierunki zagospodarowania terenów. Odstąpienie od realizacji analizowanego dokumentu skutkować będzie m.in.:

- wydłużeniem się procedur lokalizacyjnych, wynikających z dokumentów strategicznych, w tym inwestycji celu publicznego m.in. realizacji inwestycji określonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa ale także inwestycji gminnych,
- utrudnieniami w tworzeniu systemu ekologicznego gminy i regionu, nie utrzymaniem niektórych terenów jako terenów otwartych i biologicznie czynnych, wskazanych w projekcie do ochrony przed zainwestowaniem,
- wydłużeniem się procedur dotyczących inwestycji indywidualnych w gminie, zamierzenia rozwojowe nie są uwzględnione w obecnej polityce przestrzennej, wymaga ona aktualizacji,
- wydłużeniem procedury sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które wskazane do opracowania byłyby niezgodne z obecną polityką planistyczną. Obecnie gmina podjęła uchwałę w sprawie sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych we wsi Stary Gostków. Odstąpienie od sporządzania analizowanego dokumentu skutkować będzie zahamowaniem rozwoju jednego z największych pracodawców w gminie Wartkowice.

Określenie zmian w środowisku w przypadku odstąpienia od przyjęcia projektu Studium jest znacząco ograniczone, gdyż środowisko podlega nieustającym zmianom, w tym atropopresji. Polityka przestrzenna gminy w znaczącym stopniu wskazuje na działania w zakresie ochrony środowiska i jego poszczególnych elementów. Nie stanowi polityki wprowadzającej w przestrzeń gminy inwestycji znacząco negatywnie oddziałujących na środowisko, stąd odstąpienie od jego przyjęcia miałyby skutki negatywne dla środowiska. Projekt Studium zawiera ustalenia pozytywne w zakresie ochrony wód, gleby, powietrza atmosferycznego, ograniczenia zanieczyszczeń i hałasu, organizacji gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami w gminie. Stanowi dokument, który w sposób racjonalny i gospodarny wskazuje kierunki rozwoju przestrzennego, w oparciu o szczegółowe analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym potrzeby i możliwości rozwoju.

Ponadto ze względu na nieprecyzyjne ustalenia obowiązującego Studium, jego nieaktualność w odniesieniu do obowiązujących przepisów, w niektórych przypadkach może występować trudność z przeniesieniem granic pomiędzy terenami do zainwestowania pod budownictwo a terenami otwartymi. Co skutkować może rozbieżnościami pomiędzy polityką przestrzenną zawartą w Studium a planowanymi do sporządzenia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

7.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Głównym celem przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest określenie przewidywanego znaczącego oddziaływania realizacji wyznaczonych kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy na środowisko. Gmina Wartkowiec należy do gmin rolniczych, o dużym udziale w strukturze użytkowania terenów otwartych, biologicznie czynnych, niewielkim udziałem przemysłu (o znikomym negatywnym oddziaływaniu na środowisko) i niskim poziomem urbanizacji.

Przeprowadzając analizę potencjalnie znaczących oddziaływań projektu na środowisko odniesiono się do poszczególnych komponentów środowiska (oraz jego właściwości), uwzględniając elementy środowiska przyrodniczego, jak i kulturowego (w tym na ludzi i ich zdrowie oraz na dobra materialne i zabytki). W ocenie zostały uwzględnione rodzaje oddziaływania, w podziale na charakter (pozytywne, negatywne), relacje oddziaływania z elementem podlegającym oddziaływaniu (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane) oraz horyzont czasowy oddziaływania (krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe). Prognozowane oddziaływania wg przyjętych metod przedstawiono w ujęciu macierzowym w tzw. macierzy skutków środowiskowych, do wypełnienia której zastosowano znaki i kolorystykę. Macierz zawiera informację określającą rodzaj oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska oraz informację podsumowującą, odnośnie występowania znaczącego negatywnego oddziaływania na wybrany komponent lub właściwość środowiska (tak lub nie). Przy ocenie uwzględniono zarówno końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia jak i jego potencjalne oddziaływanie na etapie eksploatacji (funkcjonowania) oraz na etapie budowy (realizacji).

Wyniki analizy zawarte w macierzy skutków środowiskowych zostały opatrzone komentarzem w odniesieniu do poszczególnych komponentów i właściwości środowiska, w celu określenia możliwych oddziaływań skutków realizacji ustaleń dokumentu. Po analizie projektu Studium zidentyfikowano rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko. Znacząca ilość kierunków będzie oddziaływać pozytywnie, w szczególności w sposób pośredni, skumulowany i długoterminowy.

W gminie w ramach wyznaczonych kierunków rozwoju nie planuje się wprowadzenia obiektów, których funkcjonowanie mogło by znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, odbiegało by od dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów. Największe przekształcenia dotyczą wprowadzenia terenów inwestycyjnych pod szeroko rozumianą działalność produkcyjno-usługową jednak są to tereny, z jednej strony już zagospodarowane (podlegające rozwojowi przestrzennemu) a z drugiej tereny inwestycyjne, wskazane w dotychczasowej polityce przestrzennej. Lokalizacja obszarów rozwoju aktywności gospodarczej została wskazana w oddaleniu od lokalnych korytarzy ekologicznych, w obszarze skomunikowanym i uzbrojonym.

Określone kierunki rozwoju przestrzennego dotyczą w szczególności wyznaczenia obszarów zabudowy oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Poza rozwojem szeroko rozumianego osadnictwa w projekcie Studium określono:

- tereny inwestycyjne o charakterze produkcyjno-usługowym: rozbudowa istniejącej fabryki wyrobów tytoniowych w Starym Gostkowie, obszar inwestycyjny w sąsiedztwie „węzła Wartkowie”,
- obszary lokalizacji urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 100 kv wraz ze strefami ochronnymi:
 - istniejący wiatrak w miejscowości Saków wraz z obszarem lokalizacji i stref ochronnych,
 - obszary, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie przedsięwzięć polegających na budowie instalacji fotowoltaicznych, o mocy do 1MW, jako obszary rozmieszczenia tych urządzeń,
 - tereny rolne, z wyłączeniem gleb chronionych klas I-III, jako obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 1MW wraz ze strefami ochronnymi, na zasadach określonych w tekście Studium, tj.:
 - zapewnienie obsługi komunikacyjnej, w oparciu o istniejący system dróg publicznych, przy zachowaniu odpowiednich parametrów dróg publicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - zapewnienie bezkolizyjnej obsługi terenów w odniesieniu do prowadzonej gospodarki rolnej,
 - wyłączenie z zagospodarowania terenów leśnych, zadrzewionych oraz terenów podmokłych, charakteryzujących się niskim poziomem wód gruntowych,
 - każdorazowo w przypadku określenia szczegółowej lokalizacji wymagana jest analiza planowanej lokalizacji w odniesieniu do ciągłości funkcjonowania systemu przyrodniczego gminy oraz ochrony jej walorów krajobrazowych i kulturowych.
 - istniejące elektrownie wodne o mocy do 1MW na rzece Ner, wskazano rzekę Ner jako obszar rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, o mocy do 1MW (elektrownie wodne).

Tab. 7. Macierz skutków środowiskowych – przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wg. komponentów i właściwości.

Projekt potencjalnie oddziałujący: zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec.

KOMPONENTY I WŁAŚCIWOŚCI ŚRODOWISKA	relacje oddziaływania				horyzont czasowy oddziaływania					znaczące negatywne oddziaływanie
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	
obszary Natura 2000										-
bioróżnorodność		-		-			-			-
flora, fauna		-		+/-		+/-				-
ludzie, zdrowie	+	+	+	+		+	+	+		NIE
wody				+			+	+		NIE
powietrze, klimat	-	+		+/-	-		+		-	NIE
powierzchnia ziemi	-		+/-		-		+/-	+/-	-	NIE
krajobraz	+/-	+		+			+/-	+/-		NIE
klimat akustyczny	-	+			-	+	+		-	NIE
zasoby naturalne	-	+		+			+	-		-
zabytki	+		+	+		+	+	+		-
dobra materialne	+	+		+			+	+		NIE

Oznaczenia: charakter oddziaływania:

brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia	
potencjalnie pozytywne oddziaływanie	+
potencjalnie pozytywne i/lub negatywne oddziaływanie	+/-
potencjalne negatywne oddziaływanie	-

Źródło: opracowanie własne.

Analiza wykazała, że realizacja ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń dla środowiska – znaczących negatywnych oddziaływań. Prawidłowa realizacja założeń polityki przestrzennej przyniesie efekt pozytywny ponieważ działania środowiskowe są bezpośrednio zawarte w analizowanych dokumentach. Szczególnie pozytywny wpływ odnosić się będzie do niebiotycznych elementów środowiska – dziedzictwa kulturowego i dóbr materialnych, co przekładać się będzie pośrednio i długoterminowo na jakość życia w gminie. Realizacja ustaleń nie spowoduje znaczących ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione oraz na obiekty i obszary zabytkowe. Inwestycje związane z budownictwem mieszkaniowym, usługowym i przemysłowym mogą pociągnąć za sobą skutki środowiskowe o niewielkiej skali, o oddziaływaniu chwilowym lub krótkoterminowym, związanym z przekształcaniami powierzchni ziemi na etapie prac budowlanych oraz chwilowym zanieczyszczeniem powietrza pyłami budowlanymi oraz hałasem. Ponadto nie istnieje zagrożenie fragmentaryzacją przestrzeni,

wynikającą z niewłaściwych ze względów środowiskowych decyzji lokalizacyjnych – docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna określona została w oparciu o system przyrodniczy i zasady jego funkcjonowania.

Ocena końcowa:

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na przedmiot i integralność obszarów Natura 2000.

7.2. PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY I ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

7.2.1. Różnorodność biologiczna, fauna i flora

Na etapie uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, w tym opracowania ekofizjograficznego, określony został system przyrodniczy gminy Wartkowice (pożądany kształt struktury przyrodniczej), obejmujący tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, tereny lasów, rzekę Ner i mniejsze ciekі oraz ich wzajemne powiązania, w formie wyznaczonych korytarzy ekologicznych. W ramach systemu przyrodniczego gminy określone zostały tereny cenne przyrodniczo, objęte formami ochrony przyrody, jak i tereny wymagające ochrony poprzez pożądany sposób zagospodarowania ze względu na swoje wartości i pełnioną rolę w strukturze przestrzennej gminy. Wyznaczenie systemu przyrodniczego oraz jego uwzględnienie w planowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy stwarza warunki do ochrony lokalnych ekosystemów oraz ciągłości przestrzennej w skali ponadlokalnej oraz zachowanie obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym różnorodności biologicznej. Wyznaczone tereny pod rozwój budownictwa nie ingerują w zidentyfikowaną strukturę przyrodniczą gminy. Doliny rzek i mniejszych cieków zostały wyznaczone i wskazane pod zagospodarowanie w formie użytków zielonych, co pozwala stwierdzić, że rozwój gminy nie wpłynie na zmniejszenie się zasobu bioróżnorodności, koncentrującej się w szczególności w dolinach cieków.

W kontekście ochrony bioróżnorodności, fauny i flory obszaru projekt Studium uwzględnia:

- istniejącą sieć cieków pełniących rolę korytarzy ekologicznych, wraz ze strefami buforowymi,
- istniejące zbiorniki i oczka wodne, wskazując konieczność ich zachowania,
- istniejące obszarowe formy ochrony przyrody,
- zieleń o funkcji izolacyjnej i krajobrazowej, chronioną zapisami Studium.

Ocenia się, że przyszłe zagospodarowanie obszaru gminy, wynikające z przyjętych kierunków rozwoju (zapisów zmiany Studium) nie spowoduje znaczącej degradacji środowiska przyrodniczego i zmniejszenia się jego bioróżnorodności. Rozwój zabudowy następować będzie w granicach wykształconych struktur osadniczych, nie wpływając destrukcyjnie na stan siedlisk przyrodniczych. Każdy rozwój zabudowy uszczupla zasoby przyrodnicze jednak w przypadku gminy Wartkowice rozwój ten jest racjonalny i wynikający z dotychczasowej polityki zagospodarowania przestrzennego oraz diagnozowanych potrzeb rozwojowych. Projekt zmiany Studium gminy Wartkowice nie przewiduje działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. Struktura funkcjonalno-

przestrzenna gminy określona w kierunkach zagospodarowania uwzględnia system korytarzy ekologicznych oraz mniejszych powiązań przyrodniczych.

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody w Polsce obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów. Na terenie gminy Wartkowice występowanie stanowisk roślin, grzybów, zwierząt prawnie chronionych jest najbardziej prawdopodobne na terenach objętych formami ochrony przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko - Berlińskiej), na terenach doliny rzeki Ner i mniejszych cieków oraz na terenach o charakterze seminaturalnym (m.in. tereny leśne, zadrzewienia, zarośla, łąki). Ze względu na przyjęty sposób zagospodarowania terenów, przeznaczający tereny pod nowe zainwestowanie jako kontynuację istniejących terenów wsi, można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że lista potencjalnych gatunków chronionych roślin i grzybów zagrożonych jest skromna a realizacja ustaleń Studium nie spowoduje negatywnego oddziaływania na nie.

Zgodnie z Czerwoną Księgą Roślin Województwa Łódzkiego⁵ na obszarze gminy w miejscowości Gostków znajduje się stanowisko występowania **kostrzewy ametystowej (festuca amethystina)**. Jest to bylina występująca w postaci gęstych kęp o długich i bardzo cienkich włosowatych liściach (0,35-0,75 mm szerokości). Jej wysokie źdźbła dorastają do 100 cm, a kwiatostan osiąga wielkość 14-17 cm. Kostrzewa ametystowa kwitnie w czerwcu, rośnie na umiarkowanie ubogich siedliskach mezotroficznych, wymaga umiarkowanego światła, preferuje podłoże bagienne. Na terenie kraju występuje w runie ciepłolubnych, świetlistych lasów dębowych. W Polsce środkowej został zaliczony do gatunków narażonych na wyginiecie. Na terenie gminy znajduje się także **stanowisko siedliska dąbrowy świetlistej (Potentillo albae – Quercetum)**. Zbiorowisko to występuje w regionach cechujących się stosunkowo ciepłymi okresami letnimi. Wykształca się na żwirowo – piaszczystych pagórkach moren czołowych, ozów i kemów oraz na zboczach dolin. Luźne drzewostany tworzą dęby: bezszypułkowy i szypułkowy, z domieszką sosny i brzozy. W skąpo rozwiniętym poszyciu występują skupiska młodych dębów oraz leszczyna, kruszyna i jałowiec. Runo jest bujne, wielogatunkowe, najczęściej o charakterze trawiasto – zielnym. Gatunki charakterystyczne zespołu to: pięciornik biały, miodunka wąskolistna, jaskier wielokwiatowy i wyka kaszubska. Zbiorowisko dąbrowy świetlistej zaliczone zostało do zbiorowisk narażonych, co oznacza, że jeśli nadal będą działać czynniki zagrożenie zbiorowisko zostanie przesunięte w najbliższym czasie do kategorii wymierających.

⁵ Czerwona Księga Roślin Województwa Łódzkiego, Zagrożone rośliny naczyniowe, Zagrożone zbiorowiska roślinne, R. Olczak, Ogród Botaniczny w Łodzi, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2012,

Fot. 2. Kostrzewa ametystowa (*Festuca amethystina*) - gatunek narażony na wyginięcie

Źródło: www.atlas.roslin.pl.

Projekt wskazuje zasady ochrony przyrody ożywionej:

- zachowania lokalnych powiązań ekologicznych, w szczególności ochrona korytarza ekologicznego gminy - doliny rzeki Ner przed zainwestowaniem, mogącym skutkować fragmentaryzacją przestrzeni,
- wdrażanie zasad ochrony cieków, dotyczących w szczególności ochrony poprzez utrzymanie lub odtworzenie obudowy biologicznej (strefy ochronnej),
- utrzymania enklaw zieleni śródpolnej,
- utrzymanie i ochronę enklaw leśnych i zadrzewionych,
- ochronę szpalerów drzew wzdłuż dróg oraz ich rewaloryzacja, poprzez wymianę drzewostanu lub jego uzupełnienia,
- kształtowanie terenów zieleni (publicznej oraz zieleni przydomowej) gatunkami rodzimymi, przystosowanymi do warunków siedliskowych oraz odpornymi na komunikacyjne zanieczyszczenia atmosfery, wprowadzanie konieczności uwzględniania gatunków rodzimych w realizacji współczynnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, określanej w planach miejscowych,
- w obszarach zainwestowania maksymalnie ograniczanie placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery w trakcie prac ziemnych, wykorzystywać wierzchnią warstwę gleby w miejscach wykopów budowlanych do późniejszego kształtowania terenów zieleni towarzyszącej zabudowie.

Wprowadzanie powyższych zasad będzie skutkowało oddziaływaniem pozytywnym na zasoby przyrody ożywionej, zarówno bezpośrednim jak i wtórnym oraz skumulowanym w okresie długoterminowym, w sposób stały, przyczyni się do niwelowania negatywnych skutków dla środowiska wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego.

7.2.2. Warunki zdrowotne i bezpieczeństwo ludności

Dla mieszkańców gminy najważniejszy jest stan jakości komponentów środowiska, który bezpośrednio przekłada się na ich jakość życia i zdrowie. Kierunki określone w projekcie dotyczą zapewnienia właściwej ochrony i wykorzystania zasobów środowiska. Realizacja niektórych zamierzeń rozwojowych m.in. dotyczących inwestycji drogowych, wodociągowych, kanalizacyjnych może powodować krótkotrwałe,

całkowicie odwracalne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców. Charakteryzować się będzie emisją zanieczyszczeń do powietrza związanych z zwiększonym ruchem kołowym pojazdów, pracami budowlano-remontowymi oraz pracami ziemnymi. Jednak nie stanowi to działań w skali powodującej długotrwałe zmiany stanu środowiska, wymagające interwencji w politykę przestrzenną. Są to oddziaływania związane z rozwojem lokalnym, w tym działania zmierzające do poprawy jakości środowiska, zarówno przestrzeni życia mieszkańców, jak i obszarów otwartych, narażonych na oddziaływanie rozwoju ruralistycznego.

Stan powietrza atmosferycznego

Wśród antropogenicznych źródeł emisji wyróżnić można cztery zasadnicze grupy:

- procesy spalania paliw, w których główną rolę odgrywa energetyka,
- procesy technologiczne przemysłu chemicznego, hutniczego i rafineryjnego oraz kopalni i cementowni,
- transport,
- gospodarstwa domowe, miejsca utylizacji i wysypiska odpadów oraz ścieki.

Do zagrożeń powietrza atmosferycznego gminy Wartkowie należy w szczególności transport oraz gospodarstwa domowe (niska emisja), w mniejszym stopniu przemysł czy działalność rolnicza. Zaproponowane w projekcie Studium obszary aktywizacji gospodarczej dotyczą koncentracji tego typu działalności w dwóch lokalizacjach, co stanowi kontynuację dotychczasowego zagospodarowania i użytkowania terenów (obszar pod rozbudowę istniejącej fabryki tytoniu) oraz kontynuację dotychczasowej polityki przestrzennej (obszar inwestycyjny w sąsiedztwie „węzła Wartkowie”). Rozwój tych dwóch terenów nie będzie skutkował powstaniem nowych zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa ludności.

Zgodnie z projektem Studium główną obsługą komunikacyjną (w tym ruch tranzytowy) będzie nadal zapewniać dotychczasowy układ dróg publicznych. Kierunki zmian w zagospodarowaniu przestrzennym nie przewidują przekształceń układu drogowego. Studium przewiduje utrzymanie dotychczasowego systemu komunikacji, jego modernizację i usprawnienie, w tym uzupełnienie o ewentualne odcinki dróg gminnych, w razie potrzeb wynikających z rozwoju. Zmniejszenie ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych powietrza atmosferycznego umożliwić mają parametry techniczne planowanych modernizacji dróg, w tym wprowadzanie zieleni o funkcji izolacyjnej wzdłuż dróg o największym natężeniu ruchu.

Podsumowując określone kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie nie będą one w sposób negatywny i długoterminowy oddziaływać na stan powietrza atmosferycznego. Procesom inwestycyjnym (budowlanym) mogą towarzyszyć krótkoterminowe lub chwilowe oddziaływania na powietrze, związane z dostarczeniem się pyłów budowlanych do powietrza, w sąsiedztwie terenów objętych pracami budowlanymi.

Zmiany klimatu

Przez łagodzenie zmian klimatu należy rozumieć taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, który nie przyczynia się do pogłębiania zmian klimatu.

Przez adaptację do zmian klimatu należy rozumieć taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

Badając, czy przedsięwzięcie nie będzie przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu należy uwzględnić m.in. następujące elementy:

- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowanych przez przedsięwzięcie;
- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowanych przez działania towarzyszące przedsięwzięciu;
- bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych powodowane przez transport towarzyszący przedsięwzięciu;
- działania skutkujące pochłanianiem gazów cieplarnianych;
- działania skutkujące zmniejszeniem emisji gazów cieplarnianych;
- pośrednie emisje gazów cieplarnianych związane z zapotrzebowaniem na energię towarzysząca przedsięwzięciu⁶.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowice nie przewidują tworzenia ram do realizacji przedsięwzięć mogących mieć negatywny wpływ na zmiany klimatyczne. W gminie przewidziano dwa główne obszary aktywizacji gospodarczej: obszar istniejącej fabryki wyrobów tytoniowych wraz z terenami do jej rozwoju oraz obszar aktywizacji gospodarczej (obszar inwestycyjny) w sąsiedztwie węzła „Wartkowice”. W gminie nie funkcjonuje przemysł, którego funkcjonowanie wymagałoby działań na poziomie przestrzennym, dotyczących zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Kierunki zagospodarowania nie przewidują rozbudowy lub przebudowy systemu komunikacyjnego, która pociągałaby negatywne skutki środowiskowe. Istniejący system będzie podlegał modernizacji i rozbudowie wyłącznie na poziomie lokalnym (drogi gminne w ramach zwiększających się potrzeb mieszkańców). Kierunki dotyczą zagospodarowania terenów już obsługiwanych komunikacyjnie, w tym realizację działań niwelujących negatywne oddziaływanie komunikacji (m.in. zieleni izolacyjnej).

Ponadto gmina przewiduje działania związane z ochroną środowiska, które pośrednio i w sposób skumulowany będą wpływać na łagodzenie zmian klimatu. Studium zawiera politykę zalesień, którą gmina ma zamiar prowadzić, na gruntach najniższych klas bonitacyjnych, w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych, a także uwzględnia działania dotyczące ekologicznych źródeł ciepła i energii - odnawialnych źródeł energii, na poziomie lokalnym (gminy) jak i indywidualnych gospodarstw (promocja niewielkich instalacji OZE w gospodarstwach rolnych, obiektach użyteczności publicznej).

Klimat akustyczny

Spośród zjawisk klimatu akustycznego najważniejszym jest występowanie hałasu. Można wyróżnić trzy podstawowe kategorie hałasu: komunikacyjny (związany z transportem), przemysłowy (związany z występowaniem zakładów przemysłowych) oraz komunalny (związany z obiektami publicznymi, maszynami budowlanymi itp.). W gminie Wartkowice ze względu na dominację produkcji rolniczej, brakiem

⁶ Poradnik Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska - **Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko**

ośrodków miejskich, a także słabo rozwiniętym przemysłem, występuje głównie pierwsza z wymienionych kategorii hałasu.

Głównym źródłem hałasu komunikacyjnego jest autostrada A2, przebiegająca przez północno-wschodnią część gminy. Miejscowościami i częściami miejscowości narażonymi na hałas komunikacyjny są: Kiki, Dzierżawy, Zawada, Wola Niedźwiedzia, Starzynki, Białą Górą, Powodów Drugi i Powodów Trzeci. Zabudowa wsi stanowi głównie rozproszone gospodarstwa rolne, jednak nie są one położone w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady.

Ze względu na stosunkowo niewielkie natężenie ruchu komunikacyjnego na pozostałych drogach publicznych polityka przestrzenna gminy nie wymaga uwzględnienia działań naprawczych w zakresie klimatu akustycznego na terenach przyległych. Negatywne krótkoterminowe oddziaływanie może wystąpić na etapie realizacji inwestycji związanych z przeprowadzeniem robót remontowo-budowlanych. Hałas oraz drgania będą emitowane głównie przez maszyny spalinowe, urządzenia budowlane i środki transportu. Na etapie budowy źródłem hałasu emitowanego do otoczenia mogą być maszyny budowlane, takie jak koparki, ładowarki, spychacze itp., sprzęt specjalistyczny. Hałas związany z prowadzonymi pracami budowlanymi może występować okresowo. Uciążliwości związane z budową mają charakter tymczasowy i ustąpią w momencie prac budowlanych.

Promieniowanie elektromagnetyczne

W obszarze gminy Wartkowie nie planowane są inwestycje celu publicznego o skali ponadlokalnej w zakresie elektroenergetyki dotyczące budowy nowych linii energetycznych wysokiego napięcia.

W gminie Wartkowie źródłami emitującymi pola elektromagnetyczne jest linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia 220 kV relacji Zgierz – Adamów a także linie średniego napięcia 15 kV oraz stacje bazowe telefonii komórkowych. Stanowią one przedsięwzięcia mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Realizacja nowych obiektów wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na specyfikę ocenianego dokumentu (polityki przestrzennej) nie ma możliwości na obecnym etapie oceny potencjalnego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego nowej dopuszczonej infrastruktury. W przypadku zachowania wyznaczonych w projekcie stref technicznych, oddziaływanie linii nie powinno mieć negatywnego wpływu na życie i bezpieczeństwo mieszkańców. Doprecyzowanie powyższych ustaleń nastąpi w procedurze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zasady ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, wskazane w projekcie Studium:

- od napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższego napięcia 220 kV obowiązuje pas techniczny o szerokości 50,0 m (po 25,0 m w obie strony od osi linii), zgodnie z rysunkiem Studium - w strefie obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi: zakazuje się lokalizowania zabudowy na pobyt stały oraz sadzenia zieleni wysokiej (tj. której naturalna wysokość przekracza 2,0 m),

- w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych wymaga się uwzględnienia odpowiednich stref technicznych od napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV (istniejących i planowanych) oraz zasad zagospodarowania terenów w granicach strefy,
- ograniczenie realizacji zabudowy mieszkaniowej w granicach stref technicznych, dążenie do przebudowy linii w obszarze istniejącej zabudowy z naziemnej na podziemną.

Ochrona sanitarna

W gminie Wartkowie są zlokalizowane czynne cmentarze komunalne, w miejscowościach: Dzierżawy, Tur i Wartkowie. Cmentarze podlegają zachowaniu, w ramach kierunków zagospodarowania nie przewidują lokalizacji nowych cmentarzy. Dopuszcza się poszerzenie istniejących cmentarzy o tereny bezpośrednio przyległe do granic ich terenów, przy zachowaniu stref sanitarnych.

Dla terenów czynnych cmentarzy określa się, zgodnie z częścią graficzną Studium, strefę sanitarną w odległości 50,0 m i 150,0 m od obecnych granic terenu cmentarza, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze określa odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowywujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. Wskazana odległość to 50,0 m dla terenów zwodociągowanych, na których wszystkie budynki korzystające z wody są do niej podłączone.

Powyższego przepisu nie stosuje się do cmentarzy istniejących, w przypadku gdy ich zastosowanie uniemożliwiłoby korzystanie z terenu cmentarza, a właściwy inspektor sanitarny nie sprzeciwia się dalszemu korzystaniu z tego cmentarza.

Obszary wsi są całkowicie zwodociągowane - nie wymagają zwiększenia strefy sanitarnej. W strefie ochronnej ograniczeniu podlega rozwój zabudowy na cele produkcyjne i mieszkaniowe, zgodnie z przepisami odrębnymi. Kierunki zagospodarowania nie przewidują lokalizacji nowych cmentarzy. Wyznaczenie powyższych granic stanowi bezpośrednie pozytywne oddziaływanie (rozdzielenie terenów o docelowym zagospodarowaniu) oraz pośrednie i skumulowane oddziaływanie pozytywne na zdrowie ludności w horyzoncie średnio i długookresowym o stałej sile oddziaływania. Umożliwi niekonfliktowe zagospodarowanie terenów, zarówno cmentarza, jak i terenów w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

7.2.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, w szczególności wód powierzchniowych i podziemnych stanowi jeden z celów polityki przestrzennej gminy. Określone zasady ochrony zasobów wodnych stanowią:

- Należy kontynuować na zasadzie etapowania podjęte inwestycje związane z budową sieci kanalizacji sanitarnej gminy, której brak stanowi znaczące źródło zanieczyszczeń wód, a na terenach zabudowy rozproszonej - inwestycje związane z budową przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W prowadzonej gospodarce rolnej powinno dążyć się stosowania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej.

- Lokalizację nowych obiektów powinno się dostosować do rozmieszczenia struktur hydrogeologicznych poprzez ograniczenie zabudowy na terenach o niskiej izolacji lub braku izolacji wód podziemnych, w szczególności w strefie II zagospodarowania, charakteryzującej się niskim poziomem wód gruntowych, licznymi ciekami i zagłębieniami bezodpływowymi.
- Przeciwdziałać skutkom suszy oraz lokalnym podtopieniom poprzez zwiększanie małej retencji wodnej, w tym utrzymanie terenów podmokłych użytków zielonych oraz wdrażanie proekologicznych metod retencionowania wody, zarówno w gospodarce rolniczej jak i w mieszkalnictwie, a także realizowanie programów małej retencji, w tym małej retencji w gospodarstwach rolnych.
- Stosowanie małej retencji krajobrazowej, glebowej, wód podziemnych i wód powierzchniowych.
- Ochrona istniejących oczek wodnych i zagłębień bezodpływowych poprzez zakaz ich osuszania, w przypadku gdy ta konieczność nie wynika ze względów ekonomicznych lub środowiskowych.
- Prowadzić wodochronną gospodarkę w zlewni, poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień oraz ochronę już istniejących ekosystemów leśnych i zadrzewień śródpolnych.

Obszar gminy znajduje się poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Na stan i jakość wód powierzchniowych i podziemnych największe znaczenie mają działania w gminie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Ustalenia Studium dotyczą działań zmierzających do poprawy stanu urządzeń wodociągowych i poprawy jakości dostarczanej wody. Wszystkie tereny określone w Studium pod rozwój budownictwa znajdują się w zasięgu obsługi przez istniejące układy wodociągowe i będą wymagały uzbrojenia wyłącznie w sieci wodociągowe rozdzielcze. Rozwój uzbrojenia wodociągowego będzie miał pozytywny wpływ na stan i jakość wód, nie będzie wpływał na zużycie zasobów wód podziemnych – skala planowanego rozwoju nie spowoduje znaczącego zużycia zasobów wód. Zaproponowane kierunki działań uwzględniają sukcesywny rozwój infrastruktury kanalizacyjnej, proporcjonalnie do istniejącej sieci wodociągowej. Proponowane kierunki rozwoju dotyczą obejmowania siecią kanalizacji sanitarnej istniejących wsi, a na terenach zabudowy rozproszonej dotyczą kontynuacji budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Docelowa realizacja ustaleń Studium w zakresie gospodarki ściekowej, długoterminowo i w sposób stały, przyczyni się do poprawy czystości wód w zlewniach i realizacji celów środowiskowych określonych w „Planie gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza Odry”, wskazanych w pkt 5.2.5 niniejszej Prognozy.

Planowane inwestycje w gminie w zakresie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym nie stwarzają istotnego zagrożenia dla stanu i jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Ponadto w gminie zostały wskazane ujęcia wód podziemnych o udokumentowanych zasobach wraz z określeniem obowiązujących stref ochronnych. Planowane zagospodarowanie nie będzie generować zagrożeń dla jakości wód podziemnych, w tym punktowych źródeł zanieczyszczeń.

7.2.4. Powierzchnia ziemi i krajobraz naturalny

W zakresie oddziaływania na powierzchnię ziemi w gminie Wartkowiec istotne są zagadnienia dotyczące rozwoju osadnictwa, usług, w tym turystyki i rekreacji, rozwoju infrastruktury technicznej. Zgodnie z bilansem terenów, zawartym w projekcie Studium przekształcenia powierzchni ziemi związane z rozwojem osadnictwa będą miały umiarkowany zasięg przestrzenny.

Kierunki działań w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej: rozbudowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja wodociągów, modernizacja dróg będą oddziaływać na powierzchnię ziemi w fazie realizacji. W czasie prac ziemnych będą występować krótkotrwałe, ale w pełni odwracalne oddziaływania polegające na okresowych zmianach ukształtowania terenu, naruszenia warstw ziemnych. Przekształcenia powierzchni ziemi będą następować wyłącznie w zakresie związanym z realizacją danej inwestycji. W przypadku linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych oddziaływanie na powierzchnię ziemi wywiera realizacja napowietrznych linii, z wykorzystaniem słupów linii elektroenergetycznych. Przy zastosowaniu linii kablowych mogą być wykorzystane metody tradycyjne (układanie linii w wykopach) i bezwykopowe (np. metoda przewiertu), w których w znacznym stopniu jest ograniczony wpływ prac budowlanych na przypowierzchniowe warstwy powierzchni ziemi i roślinność. W związku z powyższym oddziaływanie to w dużej mierze będzie zależać od przyjętych metod realizacji inwestycji.

Prace budowlane zawsze są związane z możliwością awarii sprzętu budowlanego, co powoduje ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi. Ryzyko wystąpienia awarii jest jednak niewielkie, a przy zachowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych z praktycznego punktu widzenia, można je całkowicie wykluczyć. W celu ograniczenia oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby należy unikać wkraczania ciężkiego sprzętu na tereny naturalne i nieprzekształcone. Po zakończeniu prac budowlanych należy grunt uporządkować.

Racjonalna gospodarka oraz prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów stanie się przyczyną poprawy jakości środowiska, a szczególności powierzchni ziemi. Istotnym zadaniem, uwzględnionym w projekcie Studium, jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest. Działania w tym zakresie wpłyną pozytywnie na stan środowiska w gminie.

Na etapie funkcjonowania ustaleń Studium nie będą powstawać znaczące przekształcenia powierzchni ziemi. Główne związane będą z rozwojem obsługi komunikacyjnej. Kontynuacja rolniczego użytkowania powodować będzie przede wszystkim: przekształcenia właściwości fizykochemicznych gleb, potencjalnie są możliwe procesy erozyjne – erozja wietrzna i erozja wodna. Realizacja ustaleń wpłynie pozytywnie na powstrzymanie erozji wietrznej, w szczególności poprzez ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz rewaloryzację zadrzewień wzdłuż dróg, o funkcji ochronnej.

W ustaleniach Studium wskazano tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin obejmujące tereny udokumentowanych złóż, objętych koncesją na wydobywanie. Na obecnym etapie (eksploatacji) tereny te nie wymagają określenia wymaganych działań naprawczych powierzchni ziemi (rekultywacji).

7.2.5. Krajobraz kulturowy i zabytki

Oddziaływanie zainwestowania osadniczego na krajobraz, w tym przedsięwzięć w zakresie rozwoju produkcji i usług, będzie w dużej mierze zależne od formy architektonicznej planowanej zabudowy, której ocena jest możliwa dopiero na etapie koncepcji budowlanej. Lokalizacja wskazanych terenów nie stanowi lokalizacji konfliktowej w odniesieniu do ochrony walorów krajobrazu kulturowego oraz lokalnego dziedzictwa. Tereny te znajdują się poza strefami ochronnymi, w tym widokowymi, co pozwala stwierdzić, że wskazana lokalizacja nie jest konfliktowa z celami ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków gminy Wartkowice. Ustalenia Studium nie przewidują nowych bardzo terenochłonnych obszarów rozwoju budownictwa przemysłowego, którego realizacja byłaby niezgodna z rolniczym charakterem gminy lub do-

tychczasową polityką przestrzenną. Rozwój struktur osadniczych ma następować poprzez kontynuację cech środowiska kulturowego. Ustalenia Studium uwzględniają obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. W polityce przestrzennej gminy wskazano następujące cele ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, wymagające uwzględnienia w zagospodarowaniu przestrzennym:

1. Ochrona obiektów i obszarów architektury, budownictwa i urbanistyki.
2. Monitoring stanu dziedzictwa kulturowego oraz aktualizowania gminnej ewidencji zabytków.
3. Ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez uwzględnienie stref ochrony archeologicznej w planach miejscowych.
4. Uwzględnienie w rozwoju społeczno-gospodarczym zasobu dziedzictwa kulturowego.

7.2.6. Dobra materialne

Na dobra materialne występujące na obszarze gminy składają się przede wszystkim obszary zainwestowania osadniczego, gospodarczego, rekreacyjnego, sieci infrastruktury technicznej oraz tereny przestrzeni publicznych. Ustalenia projektu Studium zawierają zapisy w zakresie rozwoju zainwestowania istniejących wsi, terenów lokalizacji obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, terenów rozwoju usług turystyki i rekreacji, planowanej infrastruktury technicznej (rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej, sieci elektroenergetycznej).

Oddziaływanie na dobra materialne będzie należeć do oddziaływań pozytywnych, skumulowanych i długoterminowych. Zapisy Studium mają na celu zwiększenia jakości życia mieszkańców, w tym poprzez ochronę gminnych dóbr materialnych oraz możliwość ich rozwoju.

Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym

W Polsce gospodarka wodna regulowana jest ustawą Prawo wodne. Ustawa wyznacza normy działań zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, w szczególności kształtowania i ochrony zasobów wodnych, korzystania z wód oraz zarządzania zasobami wodnymi. Ustawa Prawo wodne nakłada obowiązek uwzględniania w gospodarce przestrzennej obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

W obszarze gminy Wartkowie zostały wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie 1% i 10%. Obszary zagrożone powodzią w gminie Wartkowie położone są wzdłuż rzeki Ner. Ochrona przed powodzią i podtopieniami w gminie polega na wyłączeniu spod zabudowy obszarów znajdujących się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. **Ochrona przed powodzią i podtopieniami w gminie Wartkowie polega na wyłączeniu spod zabudowy obszarów znajdujących się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.**

Gospodarowanie wodami służy przeciwdziałaniu suszom hydrologicznym i glebowym w sytuacji deficytów opadów, jakie powszechnie zdarzają się w obszarze kraju w ciepłej porze roku. Susze są istotnym czynnikiem ograniczającym rozwój gospodarczy, utrudniają prace rolnicze i uszczuplają plony. Niższy poziom wód gruntowych i przypowierzchniowych prowadzi również do koncentracji zanieczyszczeń w glebie i stwarza zagrożenie dla terenów leśnych. Studium gminy Wartkowie zawiera ustalenia, które w okresie długoterminowym mają przyczynić się do utrzymania dobrej retencji wody m.in. poprzez pro-

wadzenie polityki zalesień, utrzymywanie strefy buforowej wzdłuż cieków, zachowanie śródpolnych oczek wodnych, ochronę lasów o funkcji wodochronnej, ochronę zadrzewień śródpolnych i szpalerów drzew wzdłuż dróg. Polityka przestrzenna gminy wywierać będzie pozytywne oddziaływanie, w sposób wtórny, pośredni i skumulowane z innymi działaniami w zakresie ochrony środowiska, na przeciwdziałanie suszom hydrologicznym i glebowym.

Lokalizacja zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii

W obszarze gminy Wartkowice nie ma zakładów zaliczanych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii ani zaliczanych do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. W obszarze gminy nie ma również wyznaczonych obszarów ograniczonego użytkowania, które zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska, tworzy się dla zakładu lub innego obiektu w przypadku, gdy z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, z analizy porealizacyjnej lub przeglądu ekologicznego wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska, wymagane obowiązującymi przepisami. Polityka przestrzenna gminy nie określa lokalizacji zakładów zaliczanych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii ani zaliczanych do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz nie określa terenów wymagających utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania.

7.3. ODDZIAŁYWANIA WTÓRNE I SKUMULOWANE

Oddziaływanie wtórne i skumulowane realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju przestrzennego gminy będzie obejmować przede wszystkim oddziaływanie wymienione w poniższej tabeli (Tab. 8).

Tab. 8. Oddziaływanie wtórne i skumulowane w podziale na charakter oddziaływania

zmiany w użytkowaniu gruntów – zmniejszenie się gruntów użytkowanych rolniczo, spowodowane rozwojem osadnictwa wiejskiego i zainwestowania rekreacyjnego. Oddziaływanie będzie mało intensywne ze względu na niewielką skalę planowanych przekształceń. Większość terenów stanowiących rezerwę budowlaną stanowią tereny uzupełnień istniejących struktur osadniczych i tereny dotychczas wskazane w polityce przestrzennej jak i w obowiązujących planach miejscowych jako tereny budowlane. Kontynuacja istniejących układów przestrzennych wsi jest korzystnym zjawiskiem, w szczególności w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, wpływającego na jakość życia mieszkańców w okresie długoterminowym a także ochronę krajobrazu oraz ułtwia realizację zadań infrastrukturalnych w zakresie uzbrojenia terenów.
poprawę czystości wód powierzchniowych i podziemnych - w wyniku planowanej rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz polityki realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy rozproszonej,
ochronę przed suszami hydrologicznymi i glebowymi - poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki wodami, uwzględniającej działania przyczyniające się do zwiększenia retencji gruntowej,
poprawę stanu aerosanitarnego powietrza atmosferycznego - w wyniku działań skierowanych na ograniczenie udziału konwencjonalnych źródeł energii do celów grzewczych i ograniczenia emisji do atmosfery ze źródeł ciepła – nowe źródło energii odnawialnej, wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, wykorzystujących odnawialne źródła energii (instalacje fotowoltaiczne, elektrownie wodne)
zmiany w krajobrazie - poprzez jego dalsze przekształcenia w wyniku rozwoju osadniczego i gospodarczego (w tym rozwój przemysłu i usług oraz odnawialnych źródeł energii) oraz poprzez jego ochronę polegającą na wdrożeniu kierunków dotyczących ochrony elementów środowiska, kształtowanie systemu przyrodniczego (w tym powiązań ekologicznych), co spowoduje skumulowane i pozytywne oddziaływanie na krajobraz gminy.

	oddziaływanie negatywne
	oddziaływanie pozytywne
	oddziaływanie zmienne (możliwe pozytywne jak i negatywne)

Źródło: opracowanie własne.

Skumulowane oddziaływanie na środowisko gminy dotyczy również istniejącej elektrowni wiatrowej w obrębie Sędów. Działalność elektrowni wiatrowych wpływa na wzrost udziału proekologicznych źródeł energii w bilansie produkcji energii. Ich proekologiczność polega na wykorzystywaniu przez nie odnawialnego źródła energii oraz na braku emisji pyłów i gazów do środowiska. Jednak obiekty te powoduje oddziaływanie na środowisko zarówno w zakresie funkcjonowania przyrody jak i fizjonomii krajobrazu. Eksploatacja elektrowni wiatrowych powoduje skumulowane oddziaływania w zakresie:

- przekształcania siedlisk – oddziaływanie hałasu na siedliska użytków rolnych, zlokalizowanych w sąsiedztwie turbin wiatrowych,
- potencjalne oddziaływanie na zwierzęta, przede wszystkim ptaki i nietoperze,
- oddziaływanie na odbiór krajobrazu – nowy element w panoramie pól uprawnych,
- oddziaływanie na warunki życia ludzi (w niewielkim stopniu – elektrownia jest zlokalizowana w oddaleniu od terenów zabudowy, w obszarze rolniczej przestrzeni).

Nowym elementem zagospodarowania terenów w gminie są tereny lokalizacji instalacji fotowoltaicznych. Kierunki Studium uwzględniają tereny, dla których zostały wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach lokalizacji przedsięwzięć oraz decyzje o pozwoleniu na budowę. Ponadto Kierunki Studium dopuszczają lokalizację nowych instalacji fotowoltaicznych na terenach rolnych, w z wyłączeniem gleb klas chronionych (I-III), gleb pochodzenia organicznego, na zasadach określonych w tekście dokumentu. Zasady te dotyczą możliwości skomunikowania przyszłego zagospodarowania oraz wpływu funkcjonowania instalacji na prowadzoną działalność rolniczą. Planowane instalacje zostały ograniczone do mocy 1MW. W gminie funkcjonują również małe elektrownie wodne na rzece Ner (o mocy do 1MW). Tego typu instalacje zostały również dopuszczone na całym przebiegu rzeki Ner, jako obszaru rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy do 1MW (elektrownie wodne).

Na etapie realizacji inwestycji dotyczącej realizacji urządzeń fotowoltaicznych oddziaływanie na środowisko będzie niewielkie. Podczas montażu urządzeń zazwyczaj nie są wykorzystywane urządzenia, których praca mogłaby powodować zagrożenie dla środowiska w zakresie emisji pola lub promieniowania elektromagnetycznego. Zanieczyszczenie powietrza będzie wynikać głównie z transportu materiałów oraz elementów konstrukcyjnych instalacji. Ruch pojazdów spowoduje okresową emisję pyłów do atmosfery, jednak będzie ona miała charakter ograniczony do zasięgu budowy, co nie powinno mieć wpływu na ogólne warunki aerasanitarne w gminie.

Na etapie eksploatacji instalacji fotowoltaicznych nie jest znane oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby. Pośrednim wpływem będzie zacienienie terenu, w naturalny sposób ograniczające możliwość wykorzystanie terenu pod inne zagospodarowanie (m.in. uprawy). W trakcie eksploatacji instalacje

te nie są źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Z uwagi na brak oddziaływań hałasowych, emisji, ścieków i odpadów niebezpiecznych nie przewiduje się negatywnych wpływów na faunę.

Dopuszczenie tego typu instalacji, na wskazanych w projekcie Studium, powinno mieć głównie pozytywne oddziaływanie, w okresie średnio i długoterminowym, skumulowane z innymi środowiskowymi kierunkami działań, wskazanymi do realizacji w obszarze gminy Wartkowice. Instalacje te stanowiąc będą element uzupełniający rolnicze zagospodarowanie gminy, umożliwiając jej rozwój wielofunkcyjny, w oparciu o ekologiczne źródła energii. Ich szczegółowa lokalizacja zostanie określona na etapie planowania konkretnej inwestycji i na tym etapie będzie możliwe przeanalizowanie możliwych oddziaływań danych instalacji. Na etapie polityki planistycznej wskazanie tego typu kierunku zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenów rolnych określa się jako pozytywne, oddziałujące w sposób skumulowany, w okresie średnio i długoterminowym.

7.4. WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Celem utworzenia europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie bioróżnorodności biologicznej Unii Europejskiej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych i dzikiej flory i fauny na jej terytorium. Na obszarach tych zabrania się podejmowania działań mogących:

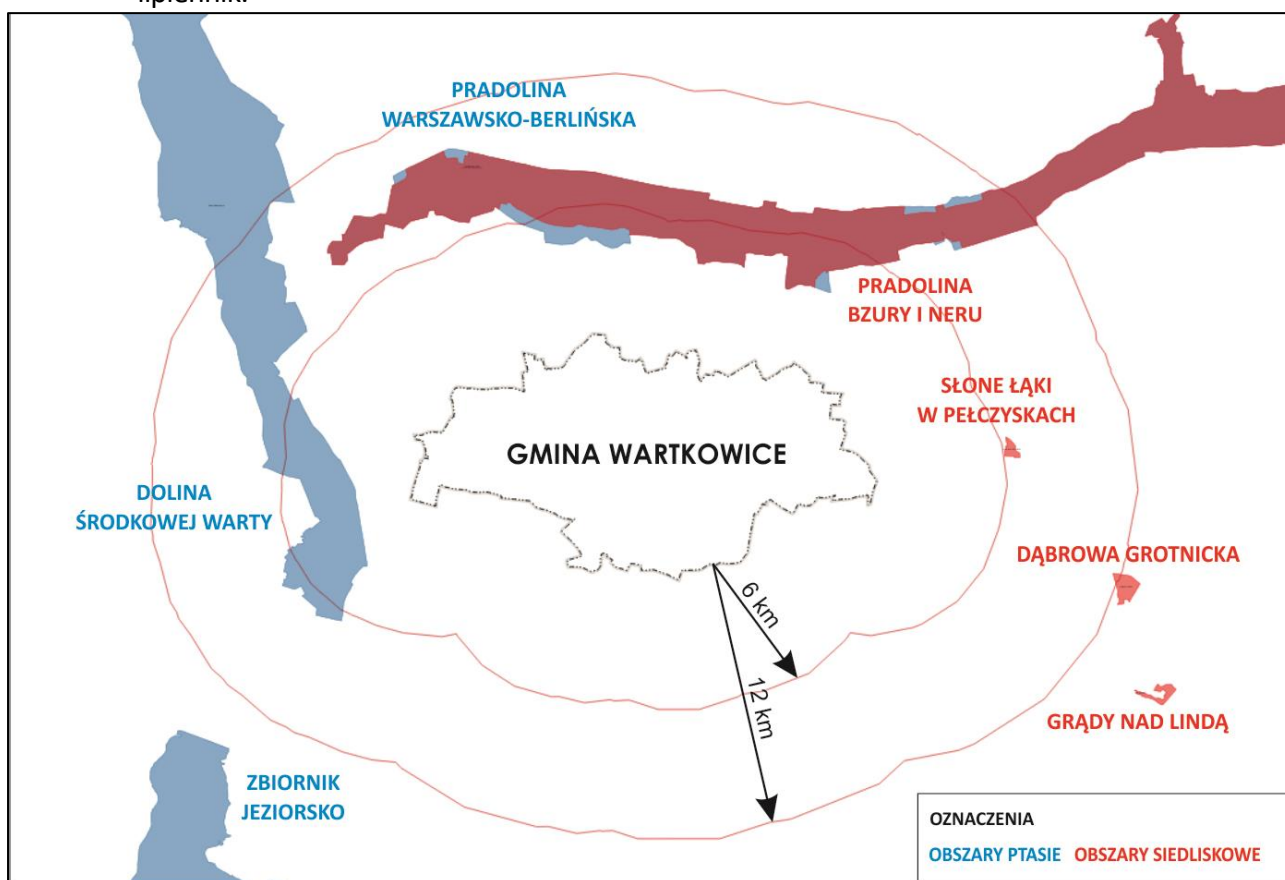
- w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na obszarze gminy Wartkowice nie występują tereny objęte ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Najbliżej położonymi terenami są:

- **Pradolina Warszawsko-Berlińska (PLB 100001)** - obszar „ptasi” oddalony od granic gminy o około 5 km na północ. Obszar obejmuje odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej pomiędzy Łowiczem a Dąbiem. Stanowi obszar specjalnej ochrony ptaków, znajdujący się wewnątrz obszaru „siedliskowego” Pradolina Bzury i Neru. Charakterystyczną cechą obszaru jest obecność szerokiej na kilka kilometrów płaskiej pradoliny usytuowanej równoleżnikowo. Zawiera ostoje ptasie IBA Dolina Neru PL079 oraz Dolina Bzury PL080. Obszar stanowi bardzo ważną ostoję ptaków wodno-błotnych. Gniazduje tu 10 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi.
- **Dolina Środkowej Warty (PLB300002)** - obszar „ptasi” oddalony od granic gminy o około 3 km na południowy zachód. Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n. Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E36 (Dolina Środkowej Warty). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie lęgowym.
- **Pradolina Bzury i Neru (PLH 100006)** - obszar „siedliskowy” oddalony od granic gminy o około 5 km na północ. Obszar jest położony na terenach powiatów: łowickiego, kutnowskiego, łęczyckiego i poddębickiego (województwo łódzkie), kolskiego (województwo wielkopolskie), zajmuje powierzchnię 21 886,17 ha. Obszar obejmuje odcinek Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej pomiędzy

Łowiczem a Dąbiem (ok. 80 km) i jest ściśle powiązany z obszarem specjalnym ochrony ptaków Pradolina Warszawsko-Berlińska (PLB 100001). Powołany został w celu zachowania we właściwym stanie następujących przedmiotów ochrony:

- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe,
- zmienowilgotne łąki trzęślicowe,
- ziołorośla górskie,
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska,
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe,
- minóg strumieniowy,
- traszka grzebieniasta,
- kumak nizinny,
- nocek duży,
- bóbr europejski,
- wydra,
- czerwończyk fioletek,
- lipiennik.

Ryc. 6. Położenie gminy Wartkowie w odniesieniu do obszarów sieci Natura 2000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

- **Słone łąki w Pełczyskach** - obszar oddalony od granic gminy Wartkowice o ponad 6 km. Stanowi trzeci w środkowej Polsce obszar, po łąkach w dolinie Zgłowiączki i Wielkopolsce („Łąki Pyzdrskie”), na którym zachowały się zbiorowiska typowe dla śródlądowych solnisk z rzędu *Glauco-Puccinellietalia*. Solniska w miejscowości Pełczyska są jedynym w regionie łódzkim obszarem, na którym zachowały się zbiorowiska typowe dla słonych łąk w stanie zbliżonym do tego w jakim znajdowały się na tym obszarze kilkadziesiąt lat temu.

Analiza kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowice pozwala na stwierdzenie, że nie przewiduje się zmian w sposobie zagospodarowania terenów, które mogłyby mieć wpływ na ww. obszary chronione. Realizacja ustaleń projektu nie wpłynie w sposób negatywny na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000. Analiza i ocena projektu zmiany Studium wykazała, że ustalenia zawarte w projekcie:

- nie zakładają ingerencji w obszar objęty ochroną Natura 2000,
- nie zakładają podejmowania przedsięwzięć, które mogą bezpośrednio oddziaływać w sposób negatywny na obszar chroniony,
- nie zakładają działań mogących wpłynąć negatywnie na integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

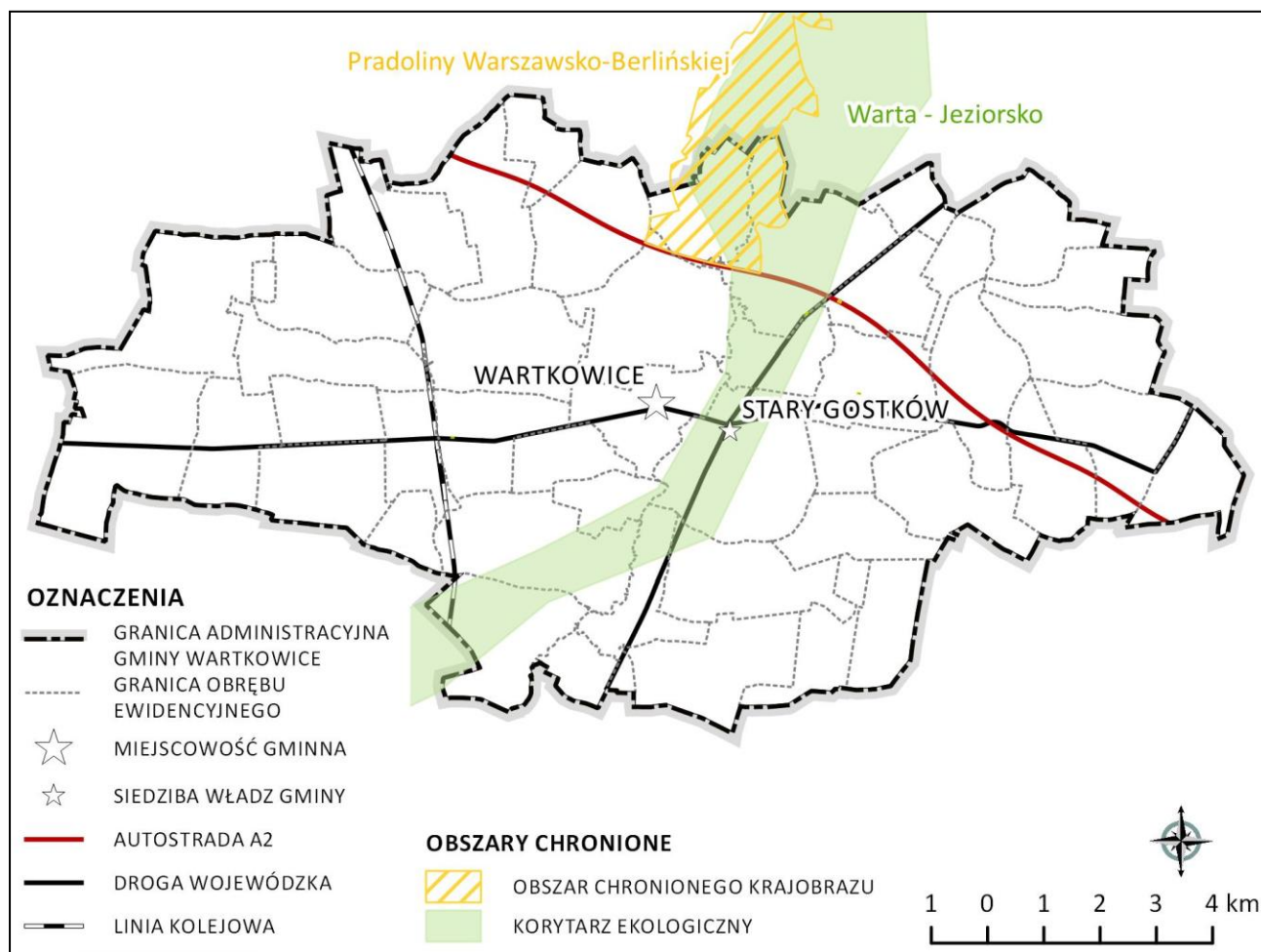
7.5. WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM NA OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ ORAZ OBSZARY O WYSOKICH WALORACH PRZYRODNICZYCH

W analizowanym projekcie Studium utrzymuje się działania ochronne w odniesieniu do obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych, które zostały objęte formami ochrony prawnej lub są postulowane do objęcia tą ochroną.

Obowiązujący w Polsce system obszarów chronionych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz.142 ze zm.) obejmuje 10 rodzajów form ochrony przyrody. W gminie Wartkowice występuje tylko jeden obszar objęty formą ochrony przyrody - **Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej.**

Projekt Studium uwzględnia granice obszaru objętego formą ochrony przyrody, wskazuje przepisy odrębne obowiązując w jego granicach. Proponowane kierunki zagospodarowania przestrzennego nie będą negatywnie oddziaływać na cele ochrony ustanowione dla obszaru.

Projekt określa system ekologiczny gminy, który tworzy układ dolin cieków, zbiorowiska leśne, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, pełniące funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych, powiązanych z systemem ekologicznym regionu, województwa i kraju. Główny korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym stanowi rozległa i płytka dolina rzeki Ner.

Ryc. 7. Położenie na tle obszarowych form ochrony przyrody i systemu korytarzy ekologicznych

Źródło: projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec / opracowanie własne na podstawie www.geoservis.gdos.gov.pl.

Kierunki Studium uwzględniają pozostałe obszary objęte ochroną prawną:

- **grunty gleb chronionych klas bonitacyjnych** - w obszarze gminy Wartkowiec znajdują się obszary gleb chronionych klas bonitacyjnych (II-III). Są one zlokalizowane nierównomiernie na obszarze całej gminy. Obszary gleb chronionych to w większości tereny upraw rolnych. Na tych obszarach zlokalizowana jest także pojedyncza zabudowa zagrodowa. Studium nie przewiduje obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów chronionych.
- **grunty pochodzenia organicznego** – polityka przestrzenna uwzględnia ww. obszary, wskazując je do ochrony przed zmianą sposobu użytkowania. Studium nie wskazuje nowych terenów rozwojowych, wymagających znacznych przekształceń gleb chronionych.
- **grunty leśne** – polityka przestrzenna uwzględnia tereny lasów, obejmując je ochroną przed zmianą sposobu użytkowania, na cele nieleśne, uwzględnia również granice lasów ochronnych o funkcji wodochronnej.

- **udokumentowane złoża kopalin** - polityka przestrzenna uwzględnia udokumentowane złoża kopalin: 1 złożo surowców energetycznych (Uniejów), 1 złożo kopalin pospolitych - piasek kwarcowy, 3 złoża kopalin pospolitych - piaski;
- **ujęcia wody i ich strefy ochronne** - polityka przestrzenna uwzględnia istniejące ujęcia wody pitnej, objęte ochroną na podstawie ustawy prawo wodne - 19 ujęć o udokumentowanych zasobach wód podziemnych oraz 18 udokumentowanych ujęć o nieokreślonych zasobach wód podziemnych. Polityka przestrzenna uwzględnia lokalizację gminnych ujęć wód podziemnych oraz ich stref ochrony pośredniej.

Podsumowując ustalenia Studium nie będą negatywnie oddziaływać na obszary objęte ochroną prawną. Ustalenia mają charakter pozytywny, bezpośredni, wtórny i skumulowany, oddziałujący w okresie zarówno krótko jak i długoterminowym na wskazany powyżej przedmiot ochrony.

Polityka przestrzenna gminy Wartkowice uwzględnia obszary o wysokich walorach przyrodniczych – wskazane do podejmowania ochrony. Kierunki rozwoju wskazują regionalny korytarz ekologiczny, którego kanwę stanowi przepływ rzeki Ner wraz z doliną rzeczną, określając go głównym elementem systemu przyrodniczego gminy.

8. MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, oraz te realizowane dalej i charakteryzujące się znaczącym zasięgiem oddziaływania. Gmina Wartkowice nie jest położona w obszarze przygranicznym a kierunki rozwoju przyjęte przez samorząd lokalny nie tworzą skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Na etapie niniejszej prognozy nie wskazuje się na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowice.

ETAP ROZWIĄZAŃ

9. REKOMENDACJE DLA PROJEKTU

9.1. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE

Przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie dotyczy tylko terenów, na których w efekcie realizacji zapisów ustaleń dokumentu planistycznego wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. Prognoza nie wykazała możliwości wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań. Projekt nie wymaga określenia rozwiązań alternatywnych, zarówno w zakresie zmiany proponowanej funkcji zagospodarowania terenu, lokalizacji przebiegu urządzeń infrastruktury czy ustaleń zaproponowanych ogólnych i szczegółowych zawartych w projekcie. W związku z powyższym nie jest wymagane przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowiec mają znaczący pozytywny wpływ na środowisko, stanowią działania systemowe, uwzględniające konieczność ochrony zasobów środowiska, opierają się w swoich założeniach rozwojowych o zasoby środowiska gminy. Dla analizowanego dokumentu proponowanie rozwiązań alternatywnych nie jest konieczne i uzasadnione. Ponadto dokument stanowi politykę przestrzenną stanowiącą ogólne propozycje przedsięwzięć, co uniemożliwia precyzyjne określenie działań alternatywnych dla wskazanych kierunków i założeń.

9.2. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

W celu określenia zmian jakie zachodzą w środowisku wskutek realizacji ustaleń dokumentu planistycznego prognoza oddziaływania na środowiska powinna zawierać propozycje metod analizy tych zmian oraz określać częstotliwość jej przeprowadzenia. Analiza tych zmian powinna nastąpić w ramach monitoringu, o którym mowa w art. 55 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w szczególności w zakresie: analiz klimatu akustycznego, powierzchni terenu biologicznie czynnego.

Najczęściej stosowaną metodą jest metoda wskaźnikowa. Wskaźniki powinny zostać tak dobrane, by miały charakter danych ogólnodostępnych, możliwie zobjektywizowanych, wykonywanych tą samą metodyką (możliwość określenia trendu zmian). Wskaźniki, które można zastosować do analizy skutków realizacji ustaleń dokumentów planistycznych dzieli się na trzy grupy.

Tab. 9. Przykładowe wskaźniki analizy skutków realizacji ustaleń projektu

Rodzaj		Przykładowe wskaźniki
1	dotyczące zmian powierzchni zajętej przez określoną formę zagospodarowania	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia gminy objęta planami miejscowymi, – powierzchnia zabudowy nowo powstałych terenów mieszkaniowych, – długość wybudowanych dróg, – liczba wydanych pozwoleń na budowę.
2	dotyczące postępów w skuteczności działań z zakresu ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – zużycie wody na 1 mieszkańca w ciągu roku, – procent mieszkań z podłączeniem do sieci kanalizacyjnej, – ilość odpadów o wytworzonych przez 1 mieszkańca w ciągu roku, – udział odpadów przekazanych na składowiska w ogólnej masie odpadów, – liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas.
3	zmian stanu biotycznych składowych środowiska, szczególnie na obszarach chronionych	<ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia występowania określonego siedliska przyrodniczego, – liczebność populacji gatunku chronionego.

Profesjonalne monitoringi środowiska, prowadzone są przez odpowiednie jednostki:

- Państwowy Monitoring Środowiska, będący jednolitym system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska, wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska, poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów.
- W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki administracyjne i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, a w zakresie ochrony przyrody Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Lasy Państwowe oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska (IMGW, RZGW). Monitoring środowiska prezentowany jest też corocznie w raportach WIOŚ.

Natomiast obowiązek prowadzenia monitoringu zagospodarowania przestrzennego to obowiązek administracji samorządowej. Analizę zgodności wykorzystywania przestrzeni wskazane jest dokonać metodami GIS, wykorzystując w tym celu najbardziej aktualne mapy zasadnicze i zdjęcia lotnicze. Umożliwi to sprawne zarządzanie zasobami gminy z zachowaniem zasad ochrony środowiska.

10. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy o oś prognoza oddziaływania na środowisko zawiera streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym. Celem streszczenia sporządzonego w języku niespecjalistycznym „jest zapewnienie ogółowi społeczeństwa oraz osobom odpowiedzialnym za podejmowanie decyzji dostępu do kluczowych kwestii i wniosków zawartych w sprawozdaniu dotyczącym środowiska (prognozie oddziaływania na środowisko) oraz łatwego ich zrozumienia”. Streszczenie powinno zwracać najistotniejsze informacje zawarte w poszczególnych rozdziałach / częściach prognozy.

METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

→ W ramach niniejszej oceny (strategicznej oceny oddziaływania na środowisko) zostały przyjęte metody prognozy stanowiące model oparty jest na brytyjskich doświadczeniach z oceną polityk (policy appraisal) ponieważ prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy dokumentu określającego politykę przestrzenną, wskazującego kierunki rozwoju w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy. Podstawą modelu jest wyznaczenie celów samego dokumentu i ocena ich realizacji, nie zaś bezpośredniego oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko.

ANALIZA I OCENA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

- Analizowany dokument stanowi projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie, będący nową edycją obecnie obowiązującego Studium. Dokument obejmuje cały obszar gminy w jej granicach administracyjnych, zawiera ustalenia, których zakres wskazuje art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Polityka przestrzenna gminy Wartkowie w celu zapewnienia zintegrowanego, zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego będzie kształtować efektywną i czytelną strukturę przestrzenną gminy, przy optymalnym wykorzystaniu różnicowania swojego terytorium. Realizacja ładu przestrzennego, w warunkach zrównoważonego rozwoju, realizowana będzie poprzez osiągnięcie celów ogólnych (założeń programowych struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz celów operacyjnych (kierunków zagospodarowania), określonych w poszczególnych dziedzinach planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu obiektów i obszarów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych i zasad ich zagospodarowania, wynikających z konieczności realizacji celów ich ochrony.

OKREŚLENIA, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSÓB W JAKI ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE

- Do głównych dokumentów określających cele ochrony środowiska, z punktu widzenia projektowanego dokumentu należą:
 - Polityka ekologiczna Unii Europejskiej oraz Polityka ekologiczna państwa;

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.;
 - Program ochrony powietrza dla strefy w województwie łódzkim - Uchwała nr XXXV/690/13 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 r.;
 - Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2014-2020;
 - Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028;
- Studium gminy Wartkowice uwzględnia cele ochrony środowiska, ustanowione w analizowanych dokumentach, dokument zachowuje zgodność z polityką ochrony środowiska państwa i województwa łódzkiego, w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska, jak i kształtowania systemu jego ochrony.

ANALIZA I OCENA STANU OCHRONY ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO USTALENIAMI STUDIUM

- Stan ochrony środowiska w gminie został określony jako dobry, gmina charakteryzuje się niskim stopniem przekształceń środowiska, stanowi gminę typowo rolniczą.
- Do głównych zagrożeń i problemów ochrony środowiska zaliczono zagrożenia dotyczące:
- degradacji gleb i powierzchni ziemi (naturalne zagrożenia jak i zagrożenia wynikające z nieodpowiedniej gospodarki rolnej),
 - wód powierzchniowych i podziemnych (konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, spływ powierzchniowy z terenów rolniczych),
 - powietrza atmosferycznego (niska emisja),
 - zasobów przyrodniczych (zmiany zagospodarowania terenów rolniczych),
 - hałas (głównie komunikacyjny).

POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU:

- Określenie zmian w środowisku w przypadku odstąpienia od przyjęcia projektu Studium jest znacząco ograniczone, gdyż środowisko podlega nieustającym zmianom, w tym atropopresji.
- Polityka przestrzenna gminy w znaczącym stopniu wskazuje na działania w zakresie ochrony środowiska i jego poszczególnych elementów.
- Odstąpienie od jego przyjęcia dokumentu miałyby skutki negatywne dla środowiska - projekt Studium zawiera ustalenia pozytywne w zakresie ochrony wód, gleby, powietrza atmosferycznego, ograniczenia zanieczyszczeń i hałasu, organizacji gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami w gminie.

OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

- Analiza wykazała, że realizacja ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie nie przyczyni się do powstania nowych zagrożeń dla środowiska – znaczących negatywnych oddziaływań.
- Prawidłowa realizacja założeń polityki przestrzennej przyniesie efekt pozytywny ponieważ działania środowiskowe są bezpośrednio zawarte w analizowanych dokumentach.

MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

- Nie wskazuje się negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie.

REKOMENDACJE DLA PROJEKTU

- Nie jest wymagane przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu.
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Wartkowie będą mieć znaczący pozytywny wpływ na środowisko, stanowią działania systemowe, uwzględniające konieczność ochrony.